Sayı: 30
Eylül 1991
3000 TL
(KDV Dahil)

İŞÇİLERİN SESİ

Askeri darbe" yerine "erken seçim"

HESAP SOR!

**senede bir darbe yaşanması politik
k olan bu ülkede onbirinci senede
"darbe" yerine bir "seçim" var.**

dayatılan seçim koşullarında dahi bu
"demokratik baskın yapmak"
ızı kullanarak meclisin düzenini
iriz.

**rimci demokratik sol güçler bu
erde bağımsız bir odak oluşturma
ından yoksun durumdadırlar.**

iye düzleminde birkaç cümlelik ortak
programı ile sağlanacak dayanışma ve
k sayesinde bütün devrimciler bir
eçim çevrelerinde somut
likler yakalayabilirler.

**clise baskın yapmak" isteyenlere;
, emekçilere, Kürtlere tüm
ere yapılan haksızlıkların hesabını
ara; 12 Eylül'den bu yana sürüp
uygulamaları devam ettirenlere
ıkanlara; bizler gibi "11 Yıl Yeter"
re oy vereceğiz.**

✓ Eğer bu niteliklere sahip aday yoksa, bizimle birlikte bizim hesabımızı sormakta tereddütlü adaylarla da kesinlikle işimiz olmamalı. Adam yokluğunda ehven-i şer peşinde olmayacağız.

✓ **Bizim asıl seçimimiz sokaklarda, fabrikalarda... Ve bu çalışmalarımız seçimlerden sonra da sürecek. Ama seçim günleri, bu çalışmalarımızda kayda değer sıçramaların yapıldığı imkanlarla birlikte yaşanacak.**

YAZISI 5. SAYFADA

*ar sahipleri oy istiyor... Ancak, her gün televizyondan çeşitli demagojilerle
ndikleri emekçilerin karşısına, her türlü hak mücadelesinde
le - jandarmayla çıkıyor... İşte son iki örnek: Sastaş ve Segura Tekstil*

astaş'ta İşgal

rap postal sesleri... Tam
arca asker koşar adımlar-
n inip köşeleri tutuyor,
liyorlar... Elleri G-3'lerin

Kürdistan'daki köy bas-
da bir askeri tatbikata ait
İstanbul. Sahnenin ya-
astaş fabrikası.

Mahmutbey'de kurulu bir
bı fabrikası. Sastaş'ta ya-
me dek 250 işçi çalışıyor-
çilerinin yaşadıkları, çev-
i bir fabrikada çalışan iş-
lı değildi. İşçiler, işvere-nin keyfince çalışmaya mahkum ediliyor,sosyal haklardan, insanca yaşama ve çalışma koşullarından yoksun bırakılıyor, sendikasız, güvencesiz koşullarda çalıştırılıyorlardı. Son günlerde bu koşullara bir de işten çıkartılma tedirginliği eklenmişti (Nisan ayından bu yana ikişer üçer personel atımına gidilerek işçilerdeki tedirginlik daha da arttırılmıştı) Sastaş işvereni, körfez krizine bağlı bir ekonomik darboğaz içinde olduğunu bir kısım işçiyi işten çıkartacağını duyurmuştu. Çok geçmedi; 23 Ağustos günü 35 işçiye işten çıkartıldıkları duyuruldu. İşveren açısından oldukça "kolay" başvurulan bu çözüm, onlarca işçi için işin, aşın elden gitmesiydi. Ya işe aşa sahip çıkılacak, Paşabahçe işçilerinin yaktığı mücadele ateşi Sastaş'a taşınacak ya da genelde yüzbinlerce işçinin işten çıkartılması karşısında yaşanan sessizliğe eklenilip vazgeçilecekti.

**SASTAŞ İŞÇİLERİNİN CEVABI:
"İŞİMİZ, AŞIMIZ, TERKETMEYECEĞİZ"**

Sastaş işçileri birinci yolu seçtiler; işten atılanı, atılmayanıyla olabildiğince geniş katılımlı toplantılar düzenle

(Devamı 7. sayfada)

Jandarmanın saldırısı sırasında "işimiz, aşımız, terketmeyeceğiz" diye haykıran işçiler dipçiklerle dövülerek susturulmaya çalışıldı.

rtık "bitti"

ovyetler'de Siyasal arşı Devrim

**P'nin tuttuğu yol onu önce iktidardan,
a da tarih sahnesinden düşürdü.
P'nin sonu, SSCB'nin de sonu oldu.
i SSCB'de tam bir karşı devrim
ıyor.
altı yıldır glastnost ve Perestroyka ile
bir ivme kazanan geriye dönüş süreci
sal karşı devrimle taçlanıyor.**

YAZISI 2. SAYFADA

Segura'da öfke

Çevik kuvvet haklarını almak için direnen işçilere coplu tekmeli saldırınını sürdürürken işçiler, "bir gün gelecek bu fabrikayı başınıza yıkacağız" diye haykırıyordu

"Birgün gelecek bu fabrikayı başınıza yıkacağız!". Bu sözler çevik kuvvet polislerinin coplu, tekmeli, tokatlı saldırısından kendisini kurtarabilmiş bir Segura Tekstil işçisine ait. Bu sözler söylendiği sırada da çevik kuvvet fabrikayı "kurtarmış" olmanın rahatlığıyla gözaltına aldığı işçileri doldurduğu arabalarla birlikte üssüne geri dönüyordu.

Segura Tekstil, Kartal'da, Güney Kore-İtalyan sermayesiyle 11 ay önce kurulmuş bir fabrika. Fabrikada çoğunluğunu 18-20 yaşlarında kadınların oluşturduğu 420 işçi çalışıyor(du). Ücretler ise 250 bin ile 400 bin arasında değişiyordu.

Kuruluşundan bu yana düşük ücretle sendikasız ve sağlıksız çalışma koşullarına katlanan Segura İşçileri, ilk eylemlerini 1 Mart 91 tarihinde, işverenin 2 günlük ücretlerini kesmesi üzerine, bir gün iş bırakarak gerçekleştirdiler.

(Devamı 7. sayfada)

TÜRK-İŞ'TE BİRLİK Mİ?

Sınıfın gerçek kalıcı birliği, nasıl bir sendikal anlayışa sahip olduğu bilinen Türk-İş çatısı altında sağlanan sayısal çoğunluk ile gerçekleştirilebilir mi? Gerçek bir birlik nerede ve nasıl bir anlayışla sağlanabilir?

Sayfa 2'de

KAMU ÇALIŞANLARI

Memur sendikaları valilik tarafından mahkeme kararı olmaksızın mühürlenerek kapatıldı. Açılan davaları Tarım-Sen yöneticilerine uygulandığı gibi sürgünler izledi. Ama Maliye çalışanlarında olduğu gibi memurların hak arama mücadelesi ve sendikalaşma çabaları sürüyor

Sayfa 3'de

PAŞABAHÇE DİRENİŞİNİN ARDINDAN

"Paşabahçe Direnişi, öncesi ve sonrasıyla, tüm boyutlarıyla incelenip değerlendirilmeli. Ne küçümsenmeli, ne de olduğundun daha büyük bir zafer olarak gösterilmeli. Paşabahçe her şeye rağmen bir direniş, bir zaferdir"

Sayfa 4'te

Tes-İş 5 nolu şube kongresi ve ÇIKARILACAK DERSLER

İstanbul enerji işçileri, işyeri komitelerine dayanan sendikal örgütlülükleriyle özelleştirmelere karşı, bugün Bakan'ın ağzından da itiraf edilen önemli bir mücadele sergilemişlerdir. Dün kısmi bir kayıp gibi görünen bu deneyimin, bugün ve yarına, tüm işçi sınıfına ve toplumsal muhalefete önemli dersler bırakan bir kazanım olduğunu söylemek mümkün.

Sayfa 6'da

İÇİNDEKİLER

BİR GÖRÜŞ, BİR TARTIŞMA

DİSK

Son Gelişmeler

● *DİSK Genel Sekreterliğine Süleyman Çelebi atandı.*

● *DİSK, Tekstil, Maden-İş ve Yeraltı Maden-İş karar defterlerini alarak çalışmalarını başlatıyor.*

DİSK Başkanlar Kurulu ve Yönetim Kurulu geçtiğimiz günlerde Ankara'da toplandı. Başkanlar Kurulu'nun gündemi gelinen son noktanın değerlendirilmesi ve yapılması gerekenlerin tespiti doğrultusundaydı. İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinden karar defterlerinin alınarak DİSK ve Sendikaların kendi binalarında çalışmaya başlaması karara bağlandı. Bu karar bugüne kadar DİSK, Tekstil- Maden-İş ve Yeraltı Maden-İş tarafından uygulandı ve karar defterleri geri alındı. Tekstil ve Maden-İş, İş Mahkemesi'nden Genel Kurula yönelik çalışmaların yürütülmesi için kayyumların denetimindeki sendika binalarını kullanma kararını da aldılar. Böylece para ve mal varlıklarına el koyan siyasi iktidarın kararını pratik bir yolla aşmaya giriştiler.

DİSK Yönetim Kurulu toplantısı Başkanlar Kurulu toplantısının hemen ardından gerçekleştirildi. Başkanlar Kurulu kararlarının uygulanmasının dışında gündemi belirleyen tek madde Yürütme ve Yönetim Kurulu'ndaki boş üyeliklerin tamamlanması olmuştur. Genel Sekreter Fehmi Işıklar'ın da katıldığı toplantının Yürütme Kurulu'ndaki bir üyelik için seçim yapılması ve Genel Sekreterlik tartışması uzun süre aldı. Fehmi Işıklar'ın HEP Genel Başkanı olması ve açıklamalarının "sakınca" oluşturduğu yönünde SHP tercihli üyelerin eleştirisi, basında "SHP'nin DİSK düşüncesi" olarak yansıtılan düşünceleri hatırlatıyordu. A. Baştürk'ün, İ.H. Öna. ın ve kısa süre öncesine kadar SHP Merkez Yöneticisi Süleyman Çelebi'nin durumlarının F. Işıklar'dan farksız olmasına karşın HEP Başkanı olmanın "sakınca" teşkil ettiğini söylemesinin tek bir açıklaması vardı: HEP DİSK'ten -daha doğrusu yönetim kademesinden- çıkarılmalıdır. Devrimci sendikal anlayış, sınıf mücadelesi ve sendikal demokrasi anlayışı ile çelişen, parmak sayısının demokrasiyi yok ettiği bu noktada F.Işıklar için yapılabilecek tek şey istifa etmekti. Bu durumda boşalan Genel Sekreterliğe Süleyman Çelebi'nin seçilmesi -atanması- fazla zaman almadı. Böylece basına kadar yansıyan SHP çözümlemesinin ilk adımı başarıya ulaşmış oldu. Sıra yürütmenin iki üyeliğine gelince aynı atak devam etti. SHP'li üyelerin DİSK'in önündeki görevler, örgütlenme politikasının ne olacağı konusunda tek laf etmeyenler bu boş üyeliklere talip oldular. Görünen o ki DİSK'in ve işçilerin işi zor. DİSK 12 Eylül'le hesaplaşmasını yapmakta zorlanacak.

DİSK RÖPORTAJ • DİSK RÖPORTAJ • DİSK RÖPORTAJ • DİSK RÖPORTAJ

NECDET ERSİN (Otomobil -İş Kocaeli Şube Başkanı)

"DİSK'in yurtdışındaki on üyesi haricinde tümü Türk-İş içinde zaten sendikal mücadeleye devam ettiler. Bu yönüyle DİSK anlayışı kapatılabildi mi diye sormak lazım. DİSK açılmalı, mal varlığı gerçek sahiplerine teslim edilmeli. Ancak, DİSK'in gerçek sahipleri Abdullah Baştürk ve 20 yönetici değil, işçilerdir."

NECATİ ŞAHİN (Otomobil -İş Kocaeli Şube Sekreteri)

"A. Baştürk 'Biz çadırda da örgütleniriz' dedi, bu düşünceye katılmıyorum. İlk önce ekonomik mücadele yapılmalı, bunun sonucunda tekrar değerlendirilmeli. DİSK Yönetim Kurulu ve Temsilciler Kurulu öncelikle birlik sorununu nasıl gördüklerini ortaya koymalıdırlar."

BEKİR YURDAGÜL (Harb-İş Gölcük Şube Sekreteri)

"DİSK'in yeniden örgütlenmesini doğru bulmuyoruz. Ancak, bir haksızlık giderilmiştir, mal varlığı da iade edilmelidir. Eğer gücümüz varsa TÜRK-İŞ'i değiştirelim."

TÜRK-İŞ'te birlik mi?

İşçilerin Sesi -Ankara

DİSK'in Askeri Yargıtay kararıyla "aklanması" sonucu yoğun bir tartışma süreci yaşayan "sendikacılar" ve de işçiler, DİSK'in yeniden örgütlenmesi sorunlarıyla karşı karşıya.DİSK ile ilgili tartışmalarda yaklaşım farklılıkları süreç ilerledikçe netleşmekte ve her bireyin-çevrenin niyeti de yavaş yavaş su yüzüne çıkmakta. Tartışmalarda temelde üç önemli taraftan sözetmek olanaklı. İlki; sınıfın birliği TÜRK-İŞ'te sağlanmıştır, bu birlik bozulmamalı ve bütün sendikalar TÜRK-İŞ'e katılmalıdır. İkincisi ise, DİSK açılmalıdır; eski DİSK üyeleri ve TÜRK-İŞ'e tepki duyan ilerici işçiler hemen en yakın bir notere başvurup sendikasını değiştirmeli, DİSK'li olmalıdır. Bunun gerçekleşmesi için, önce DİSK yönetim düzeyinde örgütlenmeli, daha sonra yapılacak bir çağrıyla da "start" alan işçiler akın akın DİSK'e koşmalıdır. Üçüncü taraf ise; sınıfın kitle ve sınıf sendikasının yaratılması gerektiği kavranmalı ve DİSK mi TÜRK-İŞ mi sorusuna "sınıf ve kitle sendikal anlayışı" esas alınarak yanıt verilmelidir.

DİSK ile ilgili tartışmalarda A. Baştürk'ün eleştirilerine "basın açıklaması"yla yanıt veren NEJAT YAZICIOĞLU ise; "Bugün sınıfın birliği TÜRK-İŞ'te sağlanmıştır, sınıfın militan mücadelesi TÜRK-İŞ'te verilmektedir. DİSK'in açılması sınıfı böler, oysa sınıfın bölünmemesi gerekiyor" gibisinden ifadelerle DİSK'in açılmayıp, TÜRK-İŞ'e katılması gerektiğini tekrarlamaktadır.

SINIFIN BİRLİĞİ SORUNU

Birlik konusunda sol çevre arasında yıllardır sürdürülen yanlış tartışmalar ve tartışmalarda ortaya çıkan yanlış yanıtlar solun birliği ve sınıfın birliği konusunda önemli açmazları aşabilmiş değildir. Solun birliği ile sınıfın birliği farklı iki düzeyde sorunlar olmasına karşın birbirinden bağımsız ele alınamayacağı bir gerçeklik olarak önümüzde duruyor. Ne sol hareketten-devrimcilerden bağımsız içi boş sadece aynı sendikaya üye olma özelliği taşıyan sendikal birlik, ne de sendikal mücadeleden bağımsız, kendinden menkul sol birlik. Sorunun teorik düzeyde yanıtı, bunları bir ikilem olmaktan çıkaran bir yaklaşım sunmak ve sınıfın öncüsü ile sınıf arasında "geleneksel sol" tarafından başının üzerinde tutulan ilişkiyi ayakları üzerine oturtmaktan başka birşey değildir.

Solun birliğinin yaratılması sorunu farklı düzeyde ve kapsamda bir yazının konusu olurken "sendikal birlik" yazımızın temel tartışma ekseni olacaktır.

N. Yazıcıoğlu'nun ısrarlı bir şekilde "sınıfın birliği TÜRK-İŞ'te sağlanmalıdır." diyerek, bunun dışındaki bütün önerileri "bölücülük" olarak suçlamasının dayanak noktası; TÜRK-İŞ üyesi işçilerin sahip oldukları sayısal çoğunluktur. Birlikten, işçilerin aynı sendikaya üye olmasından başka birşey anlamayan, nicel birliğin-yığılmanın baştacı edildiği anlayışın ya da anlayışsızlığın düştüğü noktanın neresi olduğu üzerine fazla söz söyleme gerek yok. Zaten öneri sahipleri nerede yer aldıklarını açık açık ifade etmektedirler. Nasıl bir birlik? Hangi temellerde birlik? sorularının sorulmadığı ve adeta sınıfın, kendiliğinden veya 12 Eylül koşullarında bazı yaptırımlar ve zorunluluklar sonucu TÜRK-İŞ'e "sürü" halinde gitmesini yücelten N. Yazıcıoğlu,bunu "İşçi sınıfının sağduyusu ve sezgisi sonucu" olarak gerekçelendirmeye çalışıyor. 12 Eylül koşullarında, devrimci, demokratik, sosyalist örgütlenmelerin dağıtıldığı, tüm bir toplumun örgütsüzlüğe itildiği bir dönemde (TÜRK-İŞ ve TÜSİAD'ın kapatılmadığını hatırlatmak isteriz) "işçi sınıfının sağduyusu ve sezgisi sonucu gerçekleşen TÜRK-İŞ'te birlik" diyebilmek için insanın en azından,10 yılı aşkın bir zamandır işçilerin yaşadıklarından habersiz olması gerekir.

Sınıfın gerçek kalıcı birliği, nasıl bir sendikal anlayışa sahip olduğu bilinen TÜRK-İŞ çatısı altında sağlanan sayısal çoğunluk ile gerçekleştirilebilir mi? Eğer "birlik" sorunu bu anlayışla ele alınırsa, yığılma bugün DİSK'te veya HAK-İŞ'te sağlanmış olsaydı N.Yazıcıoğlu, "HAK-İŞ'te birlik, DİSK'te birlik" tezini savunmak için ve de ispatlamak için binbir dereden su getirmeleri hiç te şaşırtıcı olmazdı.

İşçi sınıfının birliği sorunu, nerede ve nasıl olacağı sayısal çoğunluğa göre ve sayısal çoğunluğun temel alınmasıyla sağlanamaz. Sayısal çoğunluğa göre oluşturulan her birliktelik, kendiliğindenciliğin sınırlarını aşamayacağı gibi dağılma tehlikesinden de kurtulamayacaktır. Yetmişli yıllarda TÜRK-İŞ, sınıfın birliğinin sayısal çoğunluk temel alınarak sağlanabileceğini iddia ederken, meşhur "kibrit" örneği ile tezlerini ispat etmeye çalışıyorlardı. Evet, kırk kibrit çöpünü kırmak bir kibrit çöpünü kırmaktan daha zordur, ama bu çöpler ani bir rüzgar karşısında dağıldığı zaman, tek tek kırmak daha da kolaylaşmayacak mıdır? Kibritleri bir arada ne tutacaktır,kibritleri ateşleyecek kav kimin elinde olacaktır? ŞEVKET YILMAZ'ın "güçlü kolları" mı? Sınıfın birliği ancak ve ancak "tutkal" görevi görecek olan ve mücadele içinde kazanılacak olan sınıf bilinci sayesinde gerçekleştirilebilir.Bu birlik ve mücadelenin oluşturulacağı ilk basamak da işyerlerinde oluşturulacak komite ve konsey örgütlenmeleridir.

TÜRK-İŞ'te birlik sağlanmalı tezini savunan N. Yazıcıoğlu'nun ve diğer malum çevrelerin alternatif bir mücadele-örgütlenme anlayışına sahip oldukları söylenemez, böyle bir iddia da yok zaten. Sarı sendikacılığın-çağdaş sendikacılığın bilinçli veya bilinçsiz olarak savunulduğu, bu "mantık" sayesinde sınıf mücadelesinden, sınıfın politik mücadelesinden sözetmek olanaksız. Benzer düşünceleri, Yıldırım Koç'un da savunduğu bilinmektedir. Yıldırım Koç: "Sağcı sendika, solcu sendika olmaz; sonuçta "ekmek kavgası"dır, sağcı da olsa solcu da olsa herkesin sorunudur", diyerek klasik-çağdaş ve sarı sendikacılığa ne kadar yaklaştığını sınıf mücadelesine ve "sınıf ve kitle sendikası anlayışına ne kadar uzak olduğu ortada. Yıldırım Koç'un iddia ettiğinin aksine sınıfın mücadelesi basit bir "ekmek kavgası" değildir. Sınıfın mücadelesi, bir siyasal iktidar mücadelesidir. Bu mücadelenin başarılması, çeşitli talepler etrafında yükselecek emek sermaye çatışmasının nihai çözümüne bağlı tarihsel ve nesnel bir durumdur.

TÜRK-İŞ'TE BİRLİK Mİ?

Daha önceki sayılarımızda TÜRK-İŞ üzerine yaptığımız tarihsel ve yapısal çözümlemelerde belirttiğimiz gibi TÜRK-İŞ, Türkiye'de işçi sınıfı hareketinde belirli bir ihtiyaçtan dolayı kurulmuş -kurdurulmuştur. TÜRK-İŞ, gelişen sınıf hareketini köreltmek, düzen sınırları içinde tutmak amacı güden politikalarıyla kendisini karakterize etmektedir. Bizzat uluslararası finans kuruluşları ve gizli servisleri aracılığıyla kurulan TÜRK-İŞ, Amerikan sendikacılığı-devlet sendikacılığını uygulamada "başarılı" bir geçmişe sahiptir.

Çok kısa da olsa tanımlamaya çalıştığımız böylesi bir sendikada birlik sağlanabilir mi? Eğer sağlanırsa, bu birlik nasıl bir birlik olabilir?

Evet, N. Yazıcıoğlu'nun, iddia ettiği anlamda TÜRK-İŞ'te "birlik" (yığılma) sağlanabilir. Bu "birlik" çok kısa bir ifadeyle işçilerin bazı zorunluluklar ve dayatmalar sonucu "aynı sendikaya üye olmak" ile sınırlı bir birliğin dışına taşamaz. bu birlik hiçbir zaman sınıf mücadelesini ve sınıf bilimini hedef alan bir birlik de olamaz. Sağlanan birliğin kendisi, sarı-"çağdaş" sendikal anlayışın sınırlarını aşamayacağından dolayı düzenin kendisine çizdiği yolda zikzaklar çizebilir, ama ötesine geçemez. Ötesine geçmeye çalıştığı anda TÜRK-İŞ tarafından çeşitli engellerle, dayatmalarla karşı karşıya kalacağını bundan önceki bütün süreçlerde ve TİS görüşmelerinde hep beraber izledik. Sadece TÜRK-İŞ yönetiminin müdahalesiyle değil aynı zamanda "meşru" sendikacılığı karşısında görmek isteyen siyasal iktidarın baskılarıyla karşı karşıya kaldığını ve kalacağını iddia etmek için müneccim olmaya gerek yok.

İşte tam da böylesi bir nok[...] TÜRK-İŞ yönetimi değişirse so[...] çözülür ve "TÜRK-İŞ devrimcileş[...] lebilir" tespitleri hayal olmaktan [...] öte siyasal körlüğün sonucu olu[...] "saf"lıktan başka bir şey değil[...] Devletle her düzeyde ilişkiye ge[...] bir sendikanın devrimcileşme[...] devletin göz yumduğunu ve yum[...] ğını sanmak, artık saf olmaktan da[...] bir tanımlamayı zorunlu hale g[...] mektedir.

Sendikalardaki sorunun sadece [...] netim değişikliği sorunu olmadığı[...] nıfın örgütsüzlüğünün daha cidd[...] önemli bir sorun olduğu unutulma[...] lıdır. Ekmek kavgası sonucu ken[...] ğinden harekete geçen ve Kazlıçe[...] Migros, Tümtis, Zonguldak, Mag[...] ri, Paşabahçe direnişlerini yaratan [...] sınıfı N. Yazıcıoğlu'nun iddia e[...] gibi TÜRK-İŞ'te olduğu için bu [...] nişleri yaratmamış, kendi öz irad[...] ve deneyimleriyle 12 Eylül'ün ba[...] günlerinden bu günlere gelebi[...] hatta TÜRK-İŞ sayesinde bir çok [...] gerileme yaşamış, zaman zama[...] durdurulmuştur. Bugün siyasal b[...] ten yoksun olan işçi sınıfı, sınıf [...] ci ve bilimi ışığında sendikal ö[...] lenmesini yaratamazsa, Özal'[...] Şevket'lerin kendilerine gösterdiğ[...] lu tersine çeviremeyeceklerdir.

Bugün sınıfın birliğinin T[...] İŞ'te gerçekleştiğini iddia edenle[...] nıfın örgütlenmesine yönelik p[...] kısırlık içinde olmaları düşündü[...] dür. TÜRK-İŞ'te birlik mantığı[...] vunanların pratikte yaptıklar[...] TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalarda, [...] kal bürokrasinin herhangi bir [...] yerleştirilen (eğitim uzmanı, baş[...] nışmanı, yk üyeliği gibi) "solc[...] reylerin süreç içinde yönetime [...] men el koymaları ile sorunun [...] müş olacağı beklentisidir. "Sın[...] cadelesini" ve "sınıf sendikacı[...] bu düzeyde ele alan, sendikalar[...] şe kapmak için yıllardır olmadı[...] lara başvuran "sendika[...] ('sendikacı' terimini N. Yaz[...] çok seviyor, ayakkabıcı gibi bi[...] lek olarak görüyor olsa gerek) [...] sözümüz var: Sınıfın "devrimci[...] kal yapısı bu biçimde yaratılam[...] ğı gibi böylesi bir yöntemle ol[...] sınıf adına sınıfa rağmen karar[...] profesyonel, "sendikacıların" s[...] lısı yaratılabilir. Bireylerin vey[...] ların siyasi tercihleri sadece [...] dıkları etiketten anlaşılmaz, b[...] ci olan dünya görüşü ile politik[...] tavır arasındaki tutarlı ilişki ve [...] kinin sınıfın iktidar olma çizgis[...] kınlığıdır. Dolayısıyla sınıfın [...] lenmesine yönelik devrimci p[...] ları olmayan ve bu politikası[...] içinde devlete yönelik devrimci [...] kaları da "sarı sendikacılık ve [...] lük" olarak niteleyenler, objek[...] rak sınıfa karşı sağcıdırlar.

Artık "bitti" : SOVYETLER'DE SİYASAL KARŞI-DEVRİM

SBKP'nin tuttuğu yol, onu önce iktidardan sonra da tarih sahnesinden düşürdü.

SBKP'nin sonu, SSCB'nin de sonu oldu. Artık birliği oluşturan cumhuriyetler ne "Sovyet", ne "Sosyalist" ve ne de "Birlik"; hatta kimilerinin "Cumhuriyet" olarak kalıp kalmayacakları bile meçhul.

Şimdi SSCB'de tam bir karşı-devrim yaşanıyor. Son altı yıldır glasnost ve perestroyka ile yeni bir ivme kazanan geriye dönüş süreci, siyasal karşı-devrimle "taçlanıyor".

Emperyalistler, SSCB'de yaşanan karşı-devrimi kitlelerin bilincine, yalana ve demagojiye dayalı bir çarpık kavramlaştırmayla nakşediyor. Yaşanan olaylar "Sovyetler Birliği'nde 'demokrasi ve özgürlüğün' gelişmesi karşısında 'gerici' güçlerin 'askeri bir darbe' yaptıkları; buna karşın 'Sovyet halkının' 'demokrasiye' sahip çıkarak cuntayı yenilgiye uğrattığı ve 'demokratik gelişmenin' önünü açtığı" gibi bir senaryonun içine yerleştiriliyor. Gericilikten ve faşist askeri müdahele ve darbelerden çok çeken Türkiye halkından "Rus 12 Eylülcüleri"ne karşı "kahramanca direnen" ve kavgayı kazanan "halk önderlerini" alkışlaması isteniyor. Doğrusu istenilen elde ediliyor da.

SSCB'de yaşananlar hakkında söylenen yalanın bini bir para. Bu yüzden tek tek yalanlarla uğraşmak yerine yaşanan olayların ana çizgilerini saptamak daha doğru.

HÜKÜMET DARBESİ

19 Ağustos günü, SBKP'nin "muhafazakarlar" adı verilen hizbinin bir bölümü tarafından bir hükümet darbesi gerçekleştirildi. Darbeciler Gorbaçov'un tüm görevlerine son verip kendisini gözaltına aldılar. Hemen ardından da reform sürecinin kesintiye uğratılmadan sürdürüleceğini, amaçlarının "ülkedeki kargaşaya son vermek ve bölücülüğün önüne geçmek" olduğunu açıkladılar.

Darbeciler, kendi hiziplerinin de tümünü temsil etmiyorlardı. Darbe, SBKP'nin içinde gerçekleşti. Ancak asıl hedefi partinin bir başka kanadını değil, parti dışındaki siyasal güçleri etkisizleştirmekti. Bu güçler, (eski siyasal yapının emperyalizmle entegrasyon programını uygulanmasında yarattığı engellerden köklü bir biçimden kurtulmak için SBKP'nin iktidarına son vermeyi zorunlu bulan ve ağırlıkla yine devlet bürokrasisinden gelen kadroların oluşturduğu) burjuva partileri ve (cumhuriyetlerdeki bağımsızlık eğilimlerine dayanarak yerel düzeyde iktidarı kontrol etmek isteyen) milliyetçi siyasal örgütlerdi.

Darbeciler, SBKP'nin iktidar tekelini korumayı hedefliyorlardı. Darbenin Yeni Birlik Anlaşması'nın imzalanacağı gün gerçekleştirilmiş olmasının anlamı da burada saklı. Cumhuriyetlere oldukça geniş ölçekli bir siyasal özerklik tanıyan anlaşma, SBKP'nin iktidar tekelinin en güçlü temellerinden birini, tüm cumhuriyetleri içine alan merkezi devlet yapısını siyasal açıdan büyük ölçüde işlevsizleştirecekti. Kısacası darbeciler, SBKP bürokrasisinin iktidarını ancak SSCB'nin mevcut merkezi-bürokratik devlet aygıtı çatısı altında sürdürebileceklerine inanıyorlardı. Dolayısıyla darbe, Ekim devriminin kazanımlarından arta kalanları korumayı ve yeni bir toplumsal devrim dalgası yaratarak derinleştirmeyi değil, bürokratik iktidarın sürekliliğini hedefliyordu. Bu nedenle de Sovyet emekçilerinin çıkar ve istemlerini emekçilerin gücüne dayanan devrimci bir toplumsal hareket içinde bütünleştirme yeteneğine de sahip değildi. Zaten olayların gelişim süreci, SSCB'deki siyasal çatışmanın hemen tümüyle emekçi kitleleri dışındaki sosyal güçler arasında yaşandığını gösterdi.

Emekçi kitlelerden tümüyle kopmuş ve onlara karşı bir güç haline gelmiş olan Sovyet devlet aygıtının başında bulunan bürokrasinin hiç bir devrimci-demokratik dinamik içermediği uzun zamandır ortadaydı. Sovyet toplumunun yaşadığı bunalım karşısında SBKP'nin devrimci bir alternatif üretebilmesi mümkün değildi ve olmadı da. Bürokrasi, emperyalist-kapitalist dünya sistemiyle bütünleşme seçeneğine tam kadro halinde ve sıkı sıkıya sarıldı. SBKP içindeki çatışmalar bütünleşmeden yana olmak yada olmamakla değil, bu bütünleşmenin nasıl bir siyasal çerçeve içerisinde yaşanacağına ilişkin çatışmalardı. Sosyalizmle uzlaşmaz bir çelişki içinde olan emperyalist sistemin SSCB ile bütünleşmesinin en temel koşulu, geriye dönüş sürecinin 1917 Ekim devrimini tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldıran bir karşı devrimle tamamlamasıydı. Bu nedenle "muhafazakarlar" emperyalist-kapitalist dünya sistemine entegre olma programının çerçevesini benimsedikleri ölçüde iflas etmek zorundaydılar. Ve darbenin mimarları, entegrasyon politikasının da mimarları, sadık savunucuları ve uygulayıcılarıydılar.

Bu durumda darbenin ilerici bir toplumsal içerik taşıdığını söyleyebilmek mümkün değildir. "Muhafazakarlar"ın darbe girişimi, emperyalizmle, revizyonist diktatörlüğün siyasal çatısını mümkün mertebe koruyarak bütünleşmeyi hedeflemekteydi.

HÜKÜMET DARBESİ SİYASAL KARŞI-DEVRİMİN YOLUNU AÇIYOR

Darbeye karşı gelişen hareketin esas gücünün "halk muhalefetinden" gelmediği, Sovyet devlet bürokrasisinin emperyalizme kayıtsız-koşulsuz teslim olma yanlısı kanadı ve "Batı uygarlığı" karşısında gözleri kamaştırılmış küçük burjuva aydınlarıyla sınırlı olduğu da ortada. Çatışmanın her iki tarafı da hesaplarını esas olarak burokrasi içindeki güç odaklarına ve emperyalist güçlere göre yaptılar. Çatışmaların sonucunu belirleyen, tarafların sözkonusu güçlerden aldıkları desteğin karşılıklı oranı oldu.

Kaderini entegrasyona bağlamış olan devlet bürokrasisi, emperyalizmin darbecilere karşı tavır alması üzerine darbecilere destek vermedi. Darbecilerin kendileri bile bu etkinin dışında kalamadılar; daha ikinci günden başlayarak dağıldılar.

Darbeye karşı harekete, işçilerin geniş ölçekte katıldığını gösteren hiç bir delil bulunmuyor. Sovyet işçi sınıfı, darbeyle başlayan olaylarda taraf olmadı. "Sibirya madencilerinin yarısının greve gittiği" haberlerinin yalan olduğu ortaya çıktı. [Bu noktada Sovyet işçi sınıfının, bürokrasinin farklı fraksiyonlarının kuyruğuna takılmayacak bilinç ve örgütlülüğe sahip olduğu gibi bir düşünceye kapılınmamalı. Aksine, Sovyet işçileri, burjuva liberal yaklaşımların etkisi altında kalıyor. Ancak anlaşılan o ki, bugün SSCB'de iktidar mücadelesi yürüten güçler, işçilerin kendi öz-örgütleriyle siyasal süreçlere katılmasını tehlikeli buluyor, mümkün olduğunca işçileri çatışmaların dışında tutmaya çalışıyorlar. Tabii bu, başları sıkıştığında işçileri genel greve çağırmalarına bir engel oluşturmuyor(!)

Darbenin, Leningrad ve Moskova'da yapılan ve toplam olarak 100 bin kişinin katıldığı iki gösteriyle bastırıldığını söylemek mümkün değil. G-7 zirvesinde Gorbaçov'un SSCB'nin iç işlerine müdahaleye davet ettiği emperyalistlerin darbeyi hoşnutsuzlukla karşıladıklarını belli etmeleri, Sovyet devlet bürokrasisinde ciddi bir insiyatif boşluğunun doğmasına yol açtı. Darbeciler, daha ilk günden itibaren "yönetemez" duruma düşmüşlerdi. Bağımsızlık eğiliminin güçlü olduğu cumhuriyetlerde, darbecilere karşı bir eyleme girişilmemiş ama süratle yerel iktidarları güçlendiren kararlar alınmaya başlanmışdı. Artık SSCB'de merkezi bir devlet aygıtı bulunmuyordu. Bu durumda, SSCB'nin merkezinde bulunan Rusya Federasyonu'nun yönetsel aygıtının girişimleri, ülkenin genel politikasını belirleyen bir konuma ulaştı. Darbenin ilk günü İngiliz Başbakanı John Major'a "galiba sonumuz geldi" diye ağlanan Yeltsin, tanklar üzerinde "aslanlar gibi" poz vermeye başladı; kısa bir süre sonra da merkezi devlet aygıtının tüm insiyatifini ele geçirdi.

SİYASAL KARŞI DEVRİM

Darbeciler bozguna uğradı. Darbecilerin bozgunundan önce bir başka bozgun gerçekleşmişti: SBKP, Sovyetler Birliği'ni ve tüm dünyayı sarsan bu gelişmeler sırasında siyasal sahnenin dışına düşmüş, politik varlığını yitirmişti. Politik gücünü tüketen parti, aynı anda politikasız da kaldı. Artık ne güncel durumu karşılayan bir programı, ne partiyi günlük talimatlarla yönetebilecek bir liderliği, ne de ortak kaygıları paylaşan bir örgütü yoktu. Devlet Başkanlığı makamına geri dönen Gorbaçov'un iktidar insiyatifini partiye iade etmek için başlattığı girişimler de sonuçsuz kalıyordu. Fiilen iktidarı yitiren parti, iktidarı yitirdiği anda kendi varlık nedenini de yitirmişdi.

Darbe, SBKP'nin yaşamına son verirken, son dönemlerde ancak "radikal kapitalizm yanlısı" çizgisinden tavizler vererek siyasal kariyerini koruyabilen Yeltsin ve avanesine oldukça geniş bir hareket alanı, güç ve etkinlik sağladı. Darbeciler, etkisizleştirmek istediği güçlere belki hiçbir zaman elde edemeyecekleri bir toplumsal güç kazandırdı.

ABD desteği sayesinde iktidar insiyatifini ele geçiren Yeltsin ve yandaşları, entegrasyon sürecini emperyalizmin tam denetimine sokabilmek için önlerinde engel olarak gördükleri tüm siyasal kurumları tasfiye etmeye giriştiler. SSCB'nin güçlü cumhuriyetlerinin hemen tümünde Komünist Partisi örgütleri kapatıldı, mallarına el konuldu. Böylece SBKP fiilen ortadan kaldırılmış oldu. Ordu'da geniş bir temizlik hareketine girişildi. Denetim altına almakta zorlanacaklarını umdukları tüm basın susturuldu; Pravda kapatıldı, İzvestiya vesayet altına sokuldu. Sovyet örgütleri lağvedilmeye başlandı. Parlamenter partilerin son derece zayıf bir örgütlenmeye sahip olduğu bir noktada bütün yetki sözde parlamentoya devredildi (gerçekte ise ABD uşaklarından oluşan dar bir ekibin ellerine bırakıldı). İşte zafer kazanan "Rus demokrasisi"! Emperyalizmle bütünleşme sürecinde ABD uşaklarının işini güçleştiren (karşı koymayan, yalnızca güçlük çıkaran) her türlü kurum ve etkinlik yasak!

Emperyalizme teslim oluş, ifadesini yalnızca siyasal hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasında, siyasal kurumların tasfiyesinde bulmuyor, SSCB'nin merkezi devlet örgütlenmesi de yeniden biçimleniyor. Baltık ülkeleri artık tümüyle Birlik'ten ayrılmış durumda. Ülkenin önde gelen cumhuriyetleri ardı ardına bağımsızlık ilan ediyor. SSCB'nin merkezi devlet yapısında görülen parçalanma, iktidarı ele geçiren Yeltsin ve ekibi açısından, devletin çatısını yeni koşullara, yani Yeni Dünya Düzenine göre örmek için bir fırsat, bir vesile olarak kabul ediliyor. Artık bir burjuva cumhuriyetleri toplamına dönüşen SSCB'ne bağlı uluslar arasındaki 70 yıllık rejimin sürdürülmeyeceği görülüyor. Ancak SSCB'ye bağlı uluslar arasında yeni bir uluslar rejiminin kurulmasının zorunluluğu da açık. Rusya Federasyonu'nun bağımsızlığı için yeri göğü inleten Yeltsin'in daha iktidarı ele geçirir geçirmez, bağımsızlık ilan eden Ukrayna'ya savurduğu tehdit bu zorunluluğun bir ifadesi olarak kabul edilebilir. Bu durum, bir kaç gün içinde yeni bir Birlik Anlaşması'nın hazırlanmasında ifadesini buldu bile. Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir nokta var. Yeni uluslar rejimi, Çarlık döneminin Rus imparatorluğunun kuruluşuna benzer bir biçimde, Rusya, Ukrayna ve Kazakistan arasında kurulması planlanan "ileri gelen uluslar birliği" çevresinde açıkça eşitsiz bir ekonomik ve siyasi ilişkiyi öngörerek kurulacak. Gemi azıya almış bir Rus milliyetçiliği ile birlikte gündeme gelen bu gelişme karşısında, bugüne dek Birliğin en sadık savunuculuğunu yapmış olan Orta As[...] huriyetlerinin can havliyle bağımsı[...] etmiş olmaları, Sovyetler Birliğin[...] makta olan yeni uluslar rejiminin m[...] anlamak için son derece öğretici b[...] oluşturmaktadır

Bütün bunlar yaşanan siyasal-ka[...] rimin elementer unsurlarını oluşturm[...] Sovyetler Birliği'nde eski devlet ay[...] çalanmakta ve yerine, emperyali[...] min isteklerine cevap vermeyi te[...] bir başka siyasal rejim kurulmakta[...] cak karşı-devrimcilerin henüz kapit[...] torasyonun ekonomik temelini inşa[...] yeterli bir toplumsal temeli bulup bu[...] cakları (yaratıp yaratamayacakları), [...] tup tutamayacakları belli değil.

Darbenin bütün bu gelişmeleri [...] çevirme fırsatını yaratabileceğine il[...] yıllanmaların ise gerçeklikle bir ilgis[...]

Öte yandan sorunu devrimin S[...] Birliğinde yaşadığı bir yenilgi olara[...] lendirerek "suçu revizyonizme y[...] kimseye vicdan rahatlatmadan öte [...] sağlamaz. Yenilgi dünya çapındadır[...] Avrupa'yla, Sovyetler Birliği'yle bir[...] de (ve daha çok da biz) hak etme[...] halde "yenilmiş" konumdayız. Çünk[...] emekçilerimiz "sosyalist" kimliğimi[...] de yenik düşmüş sayacaklar. Bu ned[...] revlerimizin eskisinden daha güç o[...] kabul etmeliyiz.

Sosyalizm, ulusların bir iç mese[...] ğil, ancak dünya çapında bir devrim[...] olarak kavranabilir, gerçekleşti[...] Devrimciler kendi ülkelerindeki d[...] süreçleri ulusal planda politik ikti[...] geçirme hedefiyle sınırlı olarak değ[...] zamanda dünya devrimci sürecine [...] dahale olarak gerçekleştirmekle y[...] dür. Söylenecek çok sözümüz var! V[...] bunları yine sosyalizmi hedefleyen d[...] mücadelemiz içinde tartışıp çözeceğ[...]

Çünkü herşeye rağmen

mücadele sürüyor!

SAHİBİ: Çetin UYGUR
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Günnur İLHAN
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hüdaverdi Apt. Kat: 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel-Fax: 528 16 73
Son Havadis Basım Yayım A.Ş. Tel: 575 35 60
ÜRETENLER: Çetin Uygur, İ.Hakkı Ortaköy, Günnur İlhan, Füsun Demiralp, Yaşar Kanbur, Kader Gören, Murat Doğan, Ali Ateşoğulları, Naci Alpkan, Orhan Çoban, Hüsamettin Aytaş, Recai Soydan, Sinan Seferoğlu, Semra Hatinoğlu, Tankut Soykan, Filiz Burhan, Özgür Ünal, Barış Doğru, Hilmi Demir, Leyla Alan, Şerafettin Oluşan, Mehmet Algın, Adnan Çenes, Ferda Koç, Yusuf Yıldız, Adil Boztaş, Yılmaz Kartal, Veysel Aydın, Ahmet Çakır ve işyerlerinden işçiler.

ANKARA BÜRO:
İzmir Cad. Elgün Sok. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO:
Kahraman Mescit Mah. 842. Sok. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO:
Tepebağ Mah. 10. Sok. No: 32 Kat: 3, Tel: 12 44 61
İZMİT BÜRO:
Demiryolu Cad. Yeni Cuma İşhanı No: 142 Kat: 4, Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO:
İstiklal Mah. No: 58/4, Tel: 11 31 39
GEBZE BÜRO:
Hacı Halil Mah. 1424. Sok. No: 2/10 Aykan İşhanı

[E]senyurt halkına şehre inme yasağı

● *Esenyurt halkı, gözaltılara, yanalamalara rağmen isteklerini direnerek gerçekleştiriyor. Bu kazanımların kalıcılaştırılması mahalle komitelerinin yaratılarak sorunları halkın birleşik gücüyle çözmeye girişmekle mümkündür*

...nyurt, Avcılara bağlı 70 bin ...u bir yerleşim bölgesi. İstan... birçok kenar semtinin de sa...duğu sorunlara sahip. Bunlar...n önemlisi de ulaşım sorunu. ...luğunu işçilerin oluşturduğu ...arın oturduğu Esenyurt'ta ula...k güç. Büyükşehir belediyesi... ...akırköy ve Topkapı'ya otobüs ... var. Ancak Topkapı'ya olan ...süre önce, yol asfalt değil ge...iyle iptal edildi.

...ylece Büyükşehir belediyesi, ...inin yapmak zorunda olduğu ...manın yapılmamış olmasını ...e göstererek Esenyurt halkını ...gücüne gitmemeye mahkum ... Esenyurt'a kadar ulaşan mi...hattı ise bulunmuyor. Tek ula...acı özel bir kooparitif tarafın...lıştırılan midibüsler ise Esen...ksaray arasında çalışıyor.

...cak 22 Ağustos gününden iti...başlayan uygulama ile midi...n şehre girmesi, trafiği aksattığı gerekçesiyle yasaklanıyor. Görüldükleri yerlerde resmi ve sivil polisler tarafından durdurularak trafikten men ediliyor. Bu gerekçenin ardındaki nedenlerden biri olarak, süper valilikten İstanbul valiliğine atanan Kozakçıoğlu'nun gecekonduların, terörün kaynağı olduğu yönündeki açıklamaları gösterilirken, diğer bir neden olarak da, Büyükşehir ile Esenyurt belediyeleri arasındaki çekişmelere işaret ediliyor.

Bu uygulama karşısında Esenyurt halkı sessiz kalmadı. Öncelikle Valiliğe ve Kaymakamlığa başvurular yapılıyor. Ancak bu başvurulardan hiçbir sonuç çıkmıyor. Esenyurt halkı, şehre inmemeye mahkum edilmesine boyun eğmiyor.

26 Ağustos sabahı erken saatlerde duraklarda biriken yaklaşık 5 bin emekçi ilk tereddütü attıktan sonra yürümeye başlıyor. Doğal olarak oluşan kortejler halinde E-5 karayoluna doğru yürüyeşe geçen emekçiler, yürüyüş boyunca "Vali İstifa", "Otobüs İstiyoruz", "İşe Gitmek İstiyoruz" sloganlarını atıyorlar. 8 kilometrelik yol yaklaşık iki saatte aşılıp E-5'e gelindiğinde karayolu trafiğe kapatılıyor.

İşe gitmek için otobüs isteyen Esenyurt halkına verilen yanıt ise binlerce sivil ve resmi polis tarafından gaz bombaları eşliğinde joplanmak oluyor. Geri çekilen işçiler tekrar toparlanmaya başladıklarında saldırı yeniden başlıyor. Bu iki saldırı sırasında birçok işçi yaralanıyor ve 53 kişi gözaltına alınıyor.

Gözaltına alınanların 49"u serbest bırakılıyor, 4 kişi ise tutuksuz yargılanmak üzere 3 gün sonra mahkemeden bırakılıyor. Midibüslerin çalıştırılmaması uygulaması ise aynı gün öğleden sonra sona erdiliyor.

Esenyurt halkı, gözaltılarına, yaralanmalara rağmen isteklerini direnerek kazanıyor. Ama Esenyurt halkının önünde ulaşımdan kanalizasyona kadar, okuldan su sorununa kadar, kısaca insanca bir yaşama ulaşmanın asgari koşullarına sahip olmak için birçok engelle yüzyüze. Bu sorunların çözümü ise ancak Esenyurt halkının yaratacakları mahalle komitelerinde örgütlenip, sorunları kendi güçleriyle çözmeye girişmelerine bağlı.

[H]alk Ekmek Grevi Neden Bitmiyor?

...Gıda-İş Sendikasına bağlı Halk Ekmek işçileri, büyük ...etlerle ulaşabildikleri Ankara'da, İnönü ile yapılan ...meden bir sonuç alamadılar. Şu sıra, İstanbul'da ...'le yeniden görüşmelere başlayan sendika, Halk ...k grevini Refah Partisi'nin propaganda malzemesi ...e getiriyor.

...ev süresince, her işçiye 350 Bin TL veren, 300 Milyon ...arcayıp Ankara yollarına dökülen sendika, geçtiğimiz ...da, parasızlığı bahane ederek, hem Zonguldak maden ...rine hem de Paşabahçe cam işçisine destek olmayı ...tmişti.

...ka ucuz ekmek üretmek için ça... ...alk Ekmek işçileri, yaklaşık 3 ...ek de istekli olmadıkları halde ...er. İşçilerle konuştuğumuzda ...e sendikanın tek başına grev ...aldığını öğreniyoruz. Öz Gıda...ikasına bağlı KHE fabrikasında ...100 işçi, sendika grev kararı al... önce, grev oylaması yapılması...or ve bu 100 işçiden 70'e yakı... oylamasında diretiyor. Fakat ... işçileri oyalayıp, grev oylama...ırmıyor. Greve çıkma kararını ... çok hevesli olan sendikanın ...revde ne gibi çıkarları vardı? ...incisi: Öz Gıda-İş Sendikasına ...zel fırın sahipleriyle olan anlaş... Fırıncıların Halk Ekmek'e olan ...nlığı zaten ortada. Çünkü Halk ... bugün ekmek pazarında çok ...bir güç. Böyle olunca da fırıncı...arının birçoğu gitmiş oluyor. ...cisi: Sendikanın politik amaç...ğrultusunda hareket etmeleri. Bugün Öz Gıda-İş Sendikasının yöneticilerinin Refah Parti'li olduğu biliniyor. Sendika SHP'li olan Belediye'ye karşı yapılacak her eylemi desteklemeyi, hatta işçiyi onlara karşı eyleme sürüklemeyi bir görev sayıyor.

İşin üçüncü bir yönünü de KHE işçileri şöyle ifade ediyorlar; "İşveren başta bize istediğimiz ücreti veriyordu. Ama bunu bize sadece sözle ifade ediyordu. Somutta bunun için hiç bir şey yapmıyordu. Bize grev öncesi bu vaatte bulunan işveren de, nasıl olduysa ortadan kayboldu. Açık ki; üretimin durması onun cebini rahatsız etmiyor. Bizler, işverenin de sendikayla işbirliğinde olduğunu düşünüyoruz.

23 Mayıs'ta büyük bir çoğunluğun onayının olmadığı KHE fabrikasına pankartlarıyla gelen sendikacılar, oldu bittiye getirip, bizi greve ittiler. Katılmak, katılmamak ikilemini yaşadık. Çünkü, gerçekte kimlere hizmet ettiği belirsiz bir grev bu. Eğer sendika, işçilerin hakkını almak için yola çıktıysa, niye bunu (grev süresince ortaya çıkan eylemlilikler) SHP kurultayı öncesi yapmadı da şimdi yapıyor? Belki o zaman yaptırsaydı, işçiler kazanacaktı. Aynı sendikaya bağlı Bursa'da bir işyerinde bize verilen ücretlere imza atan sendika acaba bizimkine imza atmakta niye direniyor?"

Grevciler Ankara Yürüyüşü'nde...

ANKARA'YA YÜRÜYÜŞ KARARI

9 Ağustos günü sendikacılarla yapılan toplantının sonucunda Ankara'ya yürüme kararı alındı. Burada apaçık ortada olan bir şey vardı; sendikacılar seçim öncesi SHP'yi yıpratma politikası yürütüyorlardı.

11 Ağustos günü İHE ve KHE işçileri, Harem'de buluşmak üzere fabrikadan çıkar çıkmaz polisin müdahalesiyle karşılaştılar. Bunun üzerine tek tek Edirnekapı'dan Eminönü'ne, oradan da karşıya geçip KHE'e kadar yürüdüler.

Polisin engellemeleri sonucu yaklaşık 400 kişi olarak, 12 Ağustos günü otobüslerle İzmit'e geldiler. İzmit girişinde de polis müdahelesiyle bir süre bekletildiler. Bu sırada işyeri temsilcisi Tahir Çağlar ile konuşarak Ankara'ya yürüme amaçlarını sorduk:

"Eylemimizin hiç bir siyasi amacı yoktur. Bütün kararları 25 kişilik komiteyle alıyor ve uyguluyoruz. Bu komitenin çoğunluğu SHP'li, biz işyeri temsilcileri de SHP'liyiz. Nurettin Sözen'i 26 Martta biz seçtirdik. Bizi "siyaset yapıyorlar" diye suçlayamazlar" diyen Çağlar, işi çarpıtma yoluna gitti.

Daha sonra otobüslerle hareket eden işçiler, Adapazarı il sınırında tekrar durduruldu. Polisin bu tavrı üzerine otobüsler boş olarak gönderildi ve yürüyüşe geçildi. Geniş güvenlik önlemi alınan Cumaovası'nda 2 gece konaklayan işçiler; dönüşün mümkün olmadığını ve ne olursa olsun İnönü'yü görmek için Ankara'ya gideceklerini ifade ettiler.

14 Ağustos gecesi, KHE işçileri, polis tarafından dağıtılarak İstanbul'a gönderildiler. İstanbul'a gelen işçiler gruplara ayrılıp, Ankara'ya gitmek üzere yeniden yola çıktılar ve ertesi gün Ankara'da SHP Merkez Binasının önünde toplandılar. İnönü ile temsilciler görüştü. İnönü ise; "Muhatabın kendisi olmadığını, belediyelerin özerk bir yapıya sahip olduğunu, kendisinin sadece Sözen'e ricada bulunabileceğini" söyledi. İşçiler bunun üzerine, "Halk Ekmek İşçisi Omuz Omuza" sloganıyla oradan ayrılarak, 16 Ağustos günü İstanbul'a döndüler.

Ülkede genel seçim havasının estiği bu günlerde SHP'yi yıpratmak için Halk Ekmek işçilerinin hak mücadelesini bir araç haline dönüştürmek isteyen Öz Gıda-İş sendikacıları, doğal olarak Ankara yürüyüşünden işçiler lehine bir sonuç elde edemediler.

İstanbul'a döner dönmez Nurettin Sözen'le görüşme turlarına yeniden başlandı. İşçiler yine beklemede..

Halk Ekmek işçilerinin sürüklendiği bu grev, işçilere ne kazandıracak? Bunun yanıtını belirlemek Halk Ekmek işçilerinin sendikanın bürokratik boyunduruğundan kurtulmaları ile mümkün olacaktır. İşçiler kendileri dışında dönen hesapları görmeli ve SHP'li işverenle masaya kendileri oturmalıdır.

Kendi aralarında oluşturacakları bir komite ile, randevu falan da almaksızın Sözen'in odasına girip kendi sorunlarını ve yaşanan grevi tartışmalılar. "Halkçı" belediyenin halka hizmet eden bir kuruluşu üzerinde oynadığı çıkar oyunlarını teşhir ederek, yalnızca ekonomik kazanımları için değil, grevden çıkar sağlayan tüm çevrelere karşı mücadele etmeliler. İşçilerin bunu başarabilmesinin önündeki en önemli engel ise, tüm bürokratik işleyişi ile işçileri söz ve karar sürecinin dışına iten Öz Gıda-iş sendikası.

[N]ASAŞ'ta [İ]flas Oyunları

...nılan kısmi hakların ...laştırılması için işyeri ...lülüğünün yaratılması ve ... Türk-Metal sendikasının ...iminin parçalanıp ...ka yönetimine işçilerin ...sinin taşınması yönünde ...li bir çabadan sözetmek ...kün değil.

(İşçilerin Sesi - Gebze)

...başında imzalanan toplu söz... farklarını geçen ay alabilen ... işçileri aylardır maaş, vergi ia...delleri, ikramiye ve toplu söz...de var olan sabun-havlu-tulum ...klarını alamıyorlar. 700 işçinin ...ğı fabrikada sendikalı çalıştırı...0 işçi, 3 aydır maaş ve vergi ia...ni alamıyorlar. 200 milyarı aşan ... bulunan fabrikanın, işçilerin si...primlerini de düzenli olarak ya...ığı biliniyor.

... koşullar altında çalıştırılan ...çi maaş ve diğer haklarını ala...k amacıyla dört gün üretimi ...rarak, fabrikayı geceli gündüzlü ...etmediler. Direnişin ikinci gü..., E-5 karayolunu yarım saat tra...apatan Nasaş işçileri, jandarma...elmesiyle tekrar fabrikaya dön... Direnişçi işçilere sözleşmeli iş... de katılmak istemeleri, ...nin işten atma tehditleriyle engellendi.

"BİZ BUNU HEP YAPIYORUZ"

Direniş yapan işçiler; "Yılbaşından beri aldığımız dört maaşın dördünü de çeşitli direnişlerle aldık. Biz bunu hep yapıyoruz. Ama artık canımıza tak etti. Gırtlağımıza dek borca battık. Ya bize haklarımızı verirler, ya da biz fabrikadan bir adım bile atmayacağız" diyorlar.

Direnişin dördüncü gününde işyerinde örgütlü bulunan Türk Metal-İş sendikası ile fabrika yöneticilerinin yaptıkları görüşmeler sonrası, işçilerin maaşlarının bir takvim çerçevesinde ödenmesi kararlaştırıldı. Buna göre; 16 Ağustos'ta iki aylık vergi iade bedelleri, 23 Ağustos'ta yine iki aylık vergi iade bedelleri, 29 Ağustos'ta Haziran ayı maaşı, 13 Eylül'de Temmuz ayı maaşı, 23 Eylül'de Ağustos ayı maaşının ödenmesi kararlaştırıldı.

NASAŞ işçileri, hakların nasıl alınması gerektiğini biliyorlar. Görünen o ki kazanılan kısmi hakların kalıcılaştırılması için işyeri örgütlülüğünün yaratılması ve faşist Türk-Metal sendikasının yönetiminin parçalanıp sendika yönetimine işçilerin iradesinin taşınması yönünde yeterli bir çabadan sözetmek mümkün değil. Yoksa NASAŞ işçileri, bir ileri bir geri gidip durmaya devam edecekler ve bunu hep yapacaklar.

ŞENER ŞAHİN

Ölüme yenik düşmek değil bu.
Ansızın boğazımıza gelip oturan bir yumruk.

DEMOKRATİK LİSE MÜCADELEN SÜRÜYOR!...

Kamu Çalışanları

Maliye Çalışanları Sendikalaşma Yolunda

1988 yılında İstanbul'da başlayan dernekleşme çalışmalarını,1990 yılında Maliye Çalışanları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (MA-DER) ile somutlayan maliye çalışanlır, Ağustos sonunda yaptıkalır iller arası sendika yürütme komisyonları toplantısı ile de sendikalaşma yolunda adımlarını hızlandırdılar. İstanbul, Ankara, İzmit ve Bursa maliye çalışanlarının sendika komisyonları ile Malatya ve Çanakkale maliye çalışanlarının temsilcilik düzeyinde katıldıkları toplantıya, İzmir ve İskenderun maliye çalışanları katılamadı.

Temmuz 1990'la başlayan memur eylemliliklerinde, maliye çalışanları önemli bir yere sahipler ancak, İstanbul'daki Ma-Der dışında resmi bir örgütlenmeleri yok. Fakat maliye çalışanları özellikle Ankara ve İstanbul'da, işyerleri temelinde yürütmeye çalıştıkları mücadeleleriyle bellibir kitleselliğe sahipler. Maliye çalışanları seslerini yemek boykotu, toplu telgraf çekme, basın açıklamaları, oturma eylemi gibi eylemliliklerle kamuoyuna durumaya çalışıyorlar. Ayrıca Kamu Çalışanları Sendikal Haklar Platformu'nda aktif olarak yer alıyorlar. En son olarak 16 Temmuz'da Ankara'da Maliye Bakanlığı önünde 500 kişi ile yaptıkları; Temmuz Zammı adı altında sosyal hakların, fazla çalışma ücretlerinin, tazminatların kaldırılmasını protesto eden yemek boykotu, oldukça anlamlıydı.

Maliye çalışanları, eylemlerinin temeline işyeri sorunlarının çözümünü yerleştirmekle beraber, yurt ve dünya düzlemindeki sınıfsal ve toplumsal sorunların çözümü için de, dayanışma anlamında üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmeyi hedefliyorlar.

Sendikal mücadelenin salt ücret mücadelesi olmadığını, mücadelenin salt geçici kazanımlar, haklar elde etmek, tavizler koparmak olmadığını, bunların devrimci bir anlayışla ele alınarak çalışanların gerçek kurtuluşuyla ilişki içinde değerlendirilmesi gerektiğini savunuyorlar.

Bugün en küçük bir demokratik hak talebinin bile terörle bastırıldığı bir ülkede, grevli-toplu sözleşmeli bir sendikanın kolay yaratılamayacağı, hele hele devletin hiç bir zaman böyle mücadeleci bir sendikaya hoş bakmayacağını biliyorlar. Bu nedenle; oluşturulacak sendikanın örgütlenmesinde bu sorunlar açacak, kapısına mühür vurulduğu zaman çalışmalarına kesintisiz devam edebilecek fiili bir sendikal anlayışı oluşturmaya çalışıyorlar. Bunun da geniş memur kitlesinin mücadeleye katıldıklarında, sürgün gibi, işten atılma gibi korkuları aşabileceği yapılarda olacağını savunuyorlar.

Bu güveni oluşturacak en iyi yapılalanmaların da; memurların kendi işyerinde mesai arkadaşlarıyla, kendi seçtikleri komiteler ve bunların temsilcilerinin yer aldığı platformlarla olacağına inanıyorlar.

Maliye çalışanları bugünkü görevlerinin başına;

- Ekonomik-demokratik mücadelenin örgütlülüğü olan sendikanın geniş kitleler içinde yaygın propagandasının yapılarak, işyeri ve servislerde örgütle faaliyetlerinin hızlandırılmasını,
- Mücadelenin meşru zeminler üzerine oturtulup, sorunları kendi sorunları olarak değil, genelin sorunu olarak kavratılmasını,
- İşyerlerindeki anti-demokratik uygulamalara ve keyfi yöntemlere karşı haklı oldukları temelinden hareketle, işyerlerindeki örgütlü güç oranında açık tavır almayı,
- Birim ve işyeri örgütlenmelerinde ekonomik-demokratik mücadele, sendikal örgütlenme gibi irdelenip, eğitim çalışmalarıyla birlikte birimin sorunlarının değerlendirilip çözümler üretmeye hizmet etmesini,
- Yaratılan ve yaratılacak örgütlenmelerde sendikal anlayış ve örgütlenme perspektiflerinin en geniş kitle tarafından tartışılarak sendika kurucularının tespit edilmesini ve örgütlülüklerine denk düşen sendikanın kurulmasını,
- İller arasında kalıcı ilişkiler kurarak, en geneldedi örgütlenmeyi yaratmayı koyuyorlar.

Maliye çalışanları, bakanlık önündeki protesto eyleminde..

Tarım-Sen'de Sürgün

Valilik tarafından mahkeme kararı olmaksızın mühürlenerek kapatılan memur sendikalarının 6. İdare Mahkemesi'ne açtıkları iptal davasında mahkemenin valiliği haksız bulmasına rağmen aynı uygulama devam ediyor.

İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma kararı karşısında mührü sökmesi gereken İstanbul Valiliği buna rağmen, keyfi tutumunu sürdürerek mühürleri sökmemekte direniyor.

Mühürlenen sendikalar arasında yer alan Tarım-Sen üzerindeki baskılar, kurucularının sürgüne gönderilmesiyle sürüyor. Tarım-Sen kurucu üyeleri ve yöneticilerden 12 kişi "Memurun kendi isteği üzerine tayini"ni düzenleyen 11/b maddesi ile değişik yerlere sürüldüler.

Tarım Çalışanları sendika başvurusunda..

Tifdruk grevi 3. ayında

● *Basın-İş üyesi 269 işçi 87 günden beri grevde. Tifdruk özellikle kıymetli kağıtlar basan, ülkenin en büyük ve en modern matbaalarından biri.. Sahibi, Çukurova Holding.*

● *Grev başladığında matbaadaki ortalama aylık ücret net 600.000 lira. İşçiler % 250 artış istiyorlar. Patron Karaahmet ise % 130 verebileceğini söylüyor. Bu teklifinde direnen Karaahmet,bir kaç gün önce (29 Ağustos günü) Sabah gazetesi dahil bir çok yayın organını kontrol eden MEDYA Holdingin % 10 hissesini 19 Milyar lira ödeyerek satın aldı.*

Bugüne kadar hiç bir maddi yardım yapılmayan Tifdruk işçisine ilk defa 29 Ağustos günü para ve erzak yardımı geldi. Basın-İş İsveç'ten gelen dayanışma parasını dağıttı. İşçi başına 200.000'er lira düştü.Aynı gün SHP'li Belediler de, işçi hareketine ilk seçim yatırımını yaparak, makarna, şeker, pirinç, yağ gibi yiyecek maddeleri içeren paketler dağıttılar. Kağıthane, Bakırköy, Esenyurt ve Bayrampaşa belediyelerinin ayrı ayrı yaptığı bu yardımların yetersiz olmasına rağmen, grevcilerin zor yaşamına küçük de olsa olumlu bir katkı oldu, moral verdi.

İşçiler, erzak yardımını filme alan Star-1 kameralarına karşı pankartlarını açtılar. Bu pankartlarda " Ücret bizim hakkımız söke söke alırız", " İş ekmek özgürlük", "Üreten biziz yöneten de biz olacağız" , " İşçiyiz haklıyız kazanacağız", " Çukurova şaşırma sabrımızı taşırma" gibi sloganlar dikkati çekiyordu.

Tifdruk patronu Karaahmet, grevci işçilerin bazılarına işten çıkarma bildirimleri gönderiyor, " Bu ne iş?" diye soran işçi önderlerine de " Sizi böyle çözeriz" diyor.

Grevci işçiler kararlılar. Önümüzdeki günler kimin çözüleceğini gösterecek.

Paşabahçe Direnişi'nin ardından..

Sermayenin işçi kıyımıyla sınıfa savaş ilan ettiği halde işçi, bu savaştan en az zararla çıkmanın yollarını ararken, arkasında da bir güç istiyor. Bu gücün, ancak kendi öz örgütlülüğü olduğunu sıradan işçiye kavratacak olan devrimci demokrat işçiler ise bu konuda pratik adımlar atıp alternatif bir güç oluşturmaya girişmelidirler.

Ülkemizde son bir yıldır gündemde olan işten atılmalara karşı ilk gür ses Paşabahçe cam işçisinden çıktı.

Cam Holding'e bağlı işyerlerinde, Kristal-İş klavuzluğunda yaşanan 39 günlük "iş güvencesi grevi"nin ardından 1400 işçi kapı önüne konmak istendi.

Ancak, zaten işten atılmamak için 5,5 saatlik ücretle 6 saat çalışmayı, 8 saatte yaptığı işi 6 saatte yapmayı; talep ettiği saat ücretinin küsüratı kadar bir parayla grevinin bitirilmesini kabul eden Paşabahçe Cam işçisi, grevin hemen ardından başlatılan işçi kıyımına hayır dedi. Şalter indirdi ve 21 gün boyunca fabrikasını terketmeyerek çalışma hakkını savundu.

Direniş 21'inci gününde, işçinin zaferiyle sonuçlandı. Cam Holding işçinin direnişi karşısında geri adım attı ve sendikanın önerisini -atılan 640 işçinin geriye alınması karşılığında, gönüllü işten ayrılacakların, emekliliği dolmuş ve yaklaşmış olanların, askere giderek genç işçilerin işten ayrılmaları- kabul etti.

Paşabahçe cam fabrikasında, Kristal-İş Sendikası Şube yönetiminin almak zorunda kaldığı "şalter indirme" kararını önce işçiler sahiplendi ve sürdürdü. Eylemin ikinci gücünden itibaren ise kadınlar direniş içindeki yerlerini alarak sürece ağırlıklarını koydular. Sendika bu kararı almak zorunda kaldı diyoruz, zira sendika yönetimi grev boyunca iş güvencesi nakaratını tekrarlamış ve işçiye iş güvencesi karşılığında düşük ücreti dayatmıştı. Bu koşullarda, Kristal-İş yönetiminin selameti için bu kararın alınması gerekiyordu.

KADINLAR EVLERİNDEN ÇIKTI

İlk günlerde, eşlerinin, oğullarının babalarının "ekmek mücadelesi"nin yanında yer alan kadınlar giderek eylemin asıl dinamiği haline geldiler. Fabrika kapısı önünde çoğalıp gece gündüz nöbet tuttular.

Her yürüyüşlerinde kendilerine sunulan sınırları genişleten kadınlar bir yandan işten atılmayı sorgulayarak, "Biz biliyoruz, işçilerimizin geri alınmasını Koç istemiyor, Sabancı istemiyor. Çağlayan bizim işçilerimizi alırsa, onların işçileri de bizimkiler gibi direnecek, korkuyorlar" derken; kendilerini evlerine göndermeye, yürüyüşlerini sınırlamaya çalışan sendika yönetiminin önüne dikildiler.

Süreç içinde cam işçisi "Bu kadınlar var ya bu kadınlar. Olmasalar çoktan yenilmiştik" dedi; kadınlar ise "Bu kadar dayandık hakkımızı almadan bir işçiyi bile bu fabrikada çalıştırmayız" deme gücünü kendilerinde buldular.

Paşabahçe Şişe-Cam'da Kristal-İş Şube Yönetiminin, aldığı direniş kararı bölgeyi kısa sürede etkiledi. Kendi içine kapalı Paşabahçe'nin ana geçim kaynağı üç fabrikadan birisi olan Şişe Cam Fabrikası, bölgenin en çok işçi çalıştıran işyeri olma özelliğiyle; bölgeye can verişiyle, yöre esnafının (2800 cam işçisinin, aileleriyle birlikte yaklaşık 15 bin insanın yaşamak için ihtiyaçları söz konusu) varlığını doğrudan etkileyişiyle; ağırlığını koydu.

Fabrikanın bu özellikleri, bölge insanının direnişe sıcak bakmasını giderek de sahiplenmesini sağladı.

Siyasi partilerin, ilçede yaşanabilecek en büyük problemlerden birisine sahiplenmeleri -ki SHP'sinden Refah Partisi'ne kadar ANAP dışında bütün partiler, bölgede oluşturulan platforma katılarak ortak hareket ettiler- bölge sınırının direnişe sıcak bakmalarının bir başka nedeni oldu.

Bölgede oluşturulan platforma, siyasi parti ilçe örgütlerinin yanı sıra, demokratik kitle örgütleri ve dernekler, esnaf kooperatifleriyle bölgedeki Tek Gıda-İş ve Deri-İş Sendikası'nın şubelerinin yer alışı direnişin bölgeye yayılışının diğer araçları oldu.

Tekel ve Deri Kundura işçileri, kendilerini de bekleyen sonu görerek cam işçisini yürüyüşleri ve ziyaretleriyle desteklemeye çalıştı. Esnaf ve pazarcılar aynı gün iş bıraktı.

Ancak direnişin bölgeye yayılışının en açık ifadesi ise önceleri sadece kadınların dövizleri ve mumları ile mahallelerden inerken, direnişin 15'inci gününden itibaren binlerce mahallelinin sokakları doldurarak şişe cam işçisinin mücadelesinin desteklemesiydi.

Direnişin 20. gününde işçilerin ve özellikle kadınların talebiyle, ancak yine sendikanın keyfine göre belirlediği sınırlar içinde yapılan Balmumcu yürüyüşü (Cam Han'a yürüyüş), sürecin doruk noktası haline getirildi ve 21. gün, eylemin "başarıyla" noktalandığı gün oldu.

DİRENİŞİN YÜZÜ DEVLETE ÇEVRİLEMEDİ

Paşabahçe direnişi, son yıllarda doruğa yükselen kendiliğindenci işçi hareketliliğinin tipik örneklerinden birisiydi. Ne sendika bürokrasisinin dışında bağımsız örgütlenmeleri vardı, ne de ekonomik-demokratik taleplerin sınırlarını aşabildi.

Eylemine kararlılıkla sahip çıkan cam işçisine bölge halkının katılımıyla direniş yaygınlaştı ancak niteliği "ekmek mücadelesi" sınırları dışına çıkamadı. Cam işçileri ve bölge halkı eylemin aslında yasadışı ancak meşru ve meşruluğun kendi gücünün ürünü olduğunu; işten atılmaların aslında bir devlet politikası, kendi direnişinin ise öz olarak bu politikalara karşı direnmek olduğunu göremedi.

Oysa işten çıkarmaların sırrı "Ülkemiz ucuz iş gücü cenneti olmaktan çıktı" diyen işbirlikçi tekelci sermayenin sözcülerinden Refik Baydur'un sözleriyle açıklanıyor. Bu işin sırrı işçileri, işsizler ordusuyla korkutan Özal'ın, enflasyon karşısında ücretlerini korumaya çalışan işçilere "edepsizler" deyişiyle açıklanıyor. Ve bu işin sırrı Vehbi Koç'un Erdal İnönü'ye yazdığı mektupla işçi kıyımına karşı çıkmama isteminde açıklanıyor.

Bir de bu sırrın içyüzü, işçilerin en yakıcı biçimde hissettikleri gibi, sendikalarının, "toplumsal uzlaşma" adı altında sermayenin çıkarlarının koruyuculuk görevini üstlenişinde ortaya çıkıyor.

SERMAYENİN KOLTUK DEĞNEKLERİ SENDİKALAR

Sendikaların nesnel olarak sermayenin koltuk değneği haline gelmesi, Paşabahçe direnişi sırasında en çarpıcı biçimde bir kez daha kendisini gösteriyor. Türk-İş, işçiler işçi kıyımına karşı fabrikaları işgal ederken, sokakta hak alma mücadelesi verirken hiç bir iş kolundan işçilerin bu haklı kavgaya katılımını sağlama çabasında bulunmuyordu. Paşabahçe direnişi sürerken, 2 Ağustos 1991 tarihinde "işten çıkarmalar durmazsa sosyal patlama kaçınılmaz olur" diyen Türk-İş 1. Bölge temsilcisi Faruk Büyükkucak, bir anlamda sermaye çevresini uyarıyordu.

Sendikasını Türk-İş içinde tanımlamaya özen gösteren, grev pankartlarına Türk-İş rumuzunu ısrarla yazdıran Kristal-İş Genel Başkanı İbrahim Eren ise Türk-İş'in tavrına ilişkin yaptığı açıklamada; "Türk-İş yöneticilerini yanımızda görmedik, direnişe sahip de çıkmadılar. Burayı ziyaret bile etmediler. Gelselerdi tepki görürlerdi. Aslında gelmemeleri bir bakıma iyi oldu" diyerek, bağlı bulunduğu konfederasyonun işçi kıyımı karşısındaki tavrını itiraf ediyordu.

Paşabahçe'deki direniş boyunca bu gerçeklerin kavranmasının önünde engel olan Kristal-İş yönetimi ise ilk günden itibaren kendi iradesi dışına çıkmak isteyen herkese saldırdı. Kadınların yürüyüşünü durdurmaya, kendilerine muhalif işçilerin görev almalarını engellemeye çalıştı. Eyleme destek vermeye çalışan, ziyaretlerde bulunan devrimcilere ve devrimci işçilere karşı ise polisle işbirliğine girişmekten çekinmedi. Devrimciler, cam işçisi ve Paşabahçe halkından soyutlandı, onların eyleme taşımaya çalıştığı siyasi boyutsa karalandı.

Bu arada, eylem içinde yer almanın, bilinç taşımanın en etkili yönteminin bildiri dağıtmak ve pullama yapmak olduğu konusunda karar kılan, düşünen (böyle düşünmüş olmalılar ki aynı yöntemi bütün tepkilere rağmen ısrarla kullandılar) yaklaşımların da devrimcilerin geniş kitlelerle kucaklaşmasının önünde engel olduğunu belirtmek gerekiyor.

Devrimci demokrat cam işçilerinin de eylem sürecinde örgütlü bir irade olarak kendilerini ortaya koyamamaları, eylemin Paşabahçe sınırları dışına taşırılamamasına ve ekonomik talepler boyutunda kalmasına hizmet etti.

Ancak, direnişin son bir haftalık seyri, sermayeyi de koltuk değneği sendikasını da ürküttü. Eylemin bütün bölgeye yayılışı, binlerce Paşabahçelinin direnişe destek vermek için cam işçisinin yanında yer alışı, Paşabahçe sınırlarının zorlanışı, direnişin İstanbul'un başka yerlerine sıçrama olasılığı bu ürküntünün nedenleriydi.

Bunların yanı sıra -en büyük etken- siyasi iktidar ve sermayenin gündemine "erken seçim"in girişi cam patronlarına, işçilerin direnişi karşısında tarihlerinde görülmemiş bir geri adım attırdı; anlaşma masasına oturdular.

DİRENİŞİN ARDINDAN

Direniş, geriye alınan 630 kişinin bedeli yine işçi çıkarımıyla ödense de cam işçisinin zaferidir. Türkiye'de son bir yıldır sürdürülen ve sayısı 600 binleri bulan suskun işçi kıyımına karşı ses veren Paşabahçe cam işçisinin direnişi, sınıfın işçi kıyımı karşısında vereceği mücadeleye örnek oluşturacak bir Zonguldak'tır. İstanbul'daki diğer işyerlerinin hareketlenmesini sağlayan, Sastaş ve

(Devamı 7. sayfada)

Çam işçisi eylemi değerlendirdi

İşte direniş, işte zafer

Ülke genelinde özellikle son bir yıldır uygulanan işçi kıyımı 25 Temm
1991 günü Paşabahçe ve Şişe Cam'a ait diğer fabrikalarda da gündeme g
di. Cam işverenleri kıyıma gerekçe olarak, pazar daralması ve tekno
transferini gösterdiler. Ne var ki Balmumcu'nun görkemli yapısı C
Han'daki hesap Paşabahçe'ye uymadı. Tensikatlara karşı tek çözüm; ü
timden gelen gücümüzü kullanarak direnmekti. Üretimi durdurma kararı
banda tartışılmadı. Sendikacılarımız sendikal anlayışları gereği buna ge
görmediler. İşveren genel bir politikanın sonucu olarak daha fazla kar i
bizleri işten atmak istiyor. Bu davranışın onun karakterine uygun old
tartışılmaz. Tartışılması gereken sendikanın rengidir.

Direnişi yorumlayabilmek için biraz geriye gidip Haziran 1991'de im
lanan toplu iş sözleşmesini ve öncesinde yaşanan 40 günlük grevi hatı
makta fayda olduğu inancındayız.

Somut bir örnek olarak 1991 yılı için bizim hazırladığımız taslakta s
ücretlerine 18000 liralık ek zam talebimiz sendikamız tarafından uygun
rülmesine rağmen tabana sorulmadan grev öncesinde 9200 liraya indiri
Bu haberi greve çıktığımız 14 mayıs günü basında okuduk ve inanama
40 günlük grevde ikramiye ve avans olarak bizlere yaklaşık 1.500.000 T
ödeme yapıldı. Bu anlamda grevi ekonomik yönüyle yaşadığımız söyle
mez. İşverenle grevdeyken yapılan son sözleşme görüşmesinde bizim 18
liralık zam talebimize karşılık 7.400 lira sendikamızca uygun görülmüş
malı ki, Genel Başkanımız İbrahim Eren ve Paşabahçe Şubesi Başkanı
met Okuyan bizleri ikna edebilmek için yoğun çaba harcadılar. Altı saat
lışmak iş güvencesidir. Hiç kimse işten atılmayacak, bu konuda işveren
söz aldık dediler. Sendikacılarımızın bu açıklamalarına işçiler olarak te
miz çok sert oldu. Özellikle İbrahim Eren konuştuğu mekanı terkedebil
için polislerin korumasına ihtiyaç duydu ve açıkça kaçtı. Daha sonra P
bahçe şube yönetimi 7.400 lirayı ve bir ay sonra işten atılacak olan 58
şinin işten atılıp atılmamamasını oylamak için yoğun çaba harcadılar.
nuçta 2700 işçiden 1100'ü oylamaya katıldı. Oylama sonucu 700 evet
hayır. 18000 liralık taslağa karşılık 7400 lirayı oya sunmak ve işten atı
sı muhtemel 580 arkadaşımızın bir anlamda ipini çekmek demokrasinin
reği ve geleneği imiş. Bunu bizler sendikacılarımızdan öğrendik ve
dostlarımızdan bilmeyen olabilir düşüncesiyle onların da bilmesini ist
Paşabahçe'de sandık demokrasi geleneği olarak görülüp oylama yapıl
Trakya Cam'da çalışan işçilerin önüne sandık konmadı. Buradan bizi
karabildiğimiz sonuç; demek ki oralara henüz demokrasi ulaşmamış.
him Eren başkanlığındaki uzlaşmacı Kristal-İş sendikasının sarı sendi
lık anlayışına karşı çıkan Trakyalı sınıf dostlarımız henüz demokrasid
geleneklerinden haberdar değiller. Bu yazıyı okumalarında fayda var.
le ve somut bir örnekle ifade etmeye çalıştığımız bu olumsuzluklar son
da 25 Temmuz 1991'e geldik.

Direnişin ilk günleride genel olarak işten atılmanın veya atılacak
nın şokunu yaşadık. Paşabahçe cam işçileri olarak böyle bir direnişe
değildik. Çünkü bugüne kadar en aktif eylemimiz yemek boykotu ol
Bir yıl önce Kristal-İş Genel Merkezi vizite eylemi yapmayı kararla
Bazı şubeler bunu uyguladı. Fakat Paşabahçe şubesi sözünü bile et
Çünkü bunu yapacak sendikal anlayışa sahip değillerdi.

Bir yıl önce Topkapı Şişe Cam'da yaşanan tensikata gözlerini kula
nı kapatan Paşabsahçe şube yönetimi, bir yıl sonra üretimi durdurma
rını nasıl aldı sorusu hemen hepimizin aklına gelebilir. Biz sendikam
kararı sendikal anlıyışları gereği değil; işten atılan veya atılacak ol
sanların tepkilerinin işverenden çok sendikaya yöneleceğini bildikle
aldığına inanıyoruz. Normal mesai düzeniyle çalışırken göremediğim
çok arkadaşımızla direniş sürecinde gece ve gündüz birlikte olduk. P
ğumuz atılan arkadaşlarımızın geriye döneceğine inanamıyorduk.
mümkün olabilmesi için Cam Holding'e bağlı Trakya, Topkapı ve Ç
va'daki arkadaşlarımızın bizlere destek vermesini zorunlu görüyord
noktada Kristal-İş sendikasının sınıf mücadelesinde sınıfta kaldığı sö
bilir.

2700 cam işçisinin direnişi belki de kırılma eğilimi gösterirken
bütünleşti. Her mahalle düzenli olarak, yaşlısıyla, genciyle, özellikle h
ları ve çocuklarıyla fabrikaya yürüdü. öyle ki bu yürüyüşler saatlerce
yolu trafiğe kapattı. Dayanışma gösterileri için hiçbir makamdan izin
madı. Mevcut anayasaya göre suç teşkil eden bu duruma polisler seyir
dular. Çünkü izinsiz gösteri yasak olsa da çalışmak en doğal hakkımız
direnme gücü verense halkımızdı. Cam işverenleri direnişi kırmak için
mizi tazminatsız olarak işten atacağını basın açıklamalarıyla defalarc
getirdi. Tehditler işçiler üzerinde etkili olurken halkın tepkisi daha
ğunlaştı ve doruğa ulaştı. Halk Paşabahçe personel binasını kuşattı. İ
7 servisin müdürü vardı. Akşam saat 23'te polisin ve sendikacılarımız
ğun çabasıyla dışarı çıkıp yüzlerini gizleyerek evlerine gidebildiler. B
asıl destek olması gereken Trakya, Topkapı ve Çayırova'daki arkada
mızın ilgisizliğini hala anlayabilmiş değiliz. Bölge dışından bizlere
vermek amacıyla dayanışma ziyaretine gelenleri yakalayıp polise tesl
mek için sendikacıların birbiriyle yarıştığını gördük ve onlarla direniş
laştığımız için utandık. Gelecekte Paşabahçe'yi örnek almak isteyenle
renişin Kristal-İş sendikasının örgütlü mücadelesiyle değil, halkın örg
fakat feodal bağların ön plana çıkardığı birlik ve dayanışma sonucu
rıyla sonuçlandığını bilmeliler. Direnişin tam anlamıyla zaferle sonuç
ğını söylemek yanılgı olacaktır. Sendikamızın masa başında verdiği ta
verenin ikna olmasında etkili olmuştur. Askerliğini yapmamış arkada
mızın, kendi isteğiyle ayrılanların ve emekliliğe hak kazananların d
hiç kimsenini işten atılmayacağını ilke olarak kabul etmekle birlikte, d
sonrası emekliliğine birkaç ayı kalan arkadaşların atılmasına göz yum
Bir anlamda işveren tensikatta istediği niceliğe ulaştı. Buna rağmen
zaferi hiçbir olumlu katkıları olmadığı hatta işveren kadar sorumlu ola
rı halde Ahmet Okuyan'ın zaferi olarak kutlandı. Bu başarıyı Ahmet Ok
yönetimine maleden insanlar onunla sarı sendikal anlayışı paylaşm
makla birlikte, başkanla feodal yakınlığı olan insanlardır. Kapitalis
toplumda Paşabahçe özelindeki direnişinin, feodal ilişkilerin belirleyi
ması açısından genel anlamda sınıf mücadelesine katkıda bulunac
inanmak işçi sınıfı adına yanılgı olur. Paşabahçe gerçeğine bakıldı
özellikle son on yılda halkın sindirildiği; işsizliğe, haksızlığa ve bask
karşı öfke duyduğu halde bunu açıkça ifade edecek örgütlülükten yoks
duğu için özellikle hanımlar ve gençler direniş sürecini tepkilerini dil
tirmek açısından çok iyi kullandılar.

Paşabahçe herşeye rağmen bir direniş, bir zaferdir. Ancak bunu
runması ve kalıcı hale getirilmesi için birlik ve mücadelede feodal ilişk
değil sınıf çıkarlarının ve kalıcı bir örgütlülüğün belirleyici olacağına
nıyoruz.

Paşabahçe direnişi öncesi ve sonrasıyla tüm boyutlarıyla incelen
ğerlendirilmeli. Ne küçümsenmeli ne de olduğundan daha büyük bir
olarak gösterilmeli.

Direniş sonrası Cam Holding Genel Müdürü Adnan Çağlayan;
sendikacılarınızla anlaştık ve direnişi bitirdik. Kimse bunu kendi baş
olarak görmesin" derken sendikacılarımız ve bazı işçi arkadaşlarımız
bu sözlerini alkışlarken 21 gün süreyle gece gündüz bize destek olan b
bir adım önde olan halkımızın gücünü ve katkısını bir anda unutmuş ol
la sınıf ahlakına sığmayan bir davranış sergilediler.

Bizler Paşabahçe cam işçileri olarak direnişi yıllarca susan insan
konuşur hale geldiği, tepkisiz insanların tepki gösterdiği bu anlamda ö
kazanımlar sağladığımız bir süreç olarak görüyoruz. Tüm olumsuzlu
rağmen bize direnme gücü veren halkımıza teşekkür ediyoruz.

Paşabahçeden bir grup Şişe-Cam İşçisi

Başarısız grev!

● *103 gün sonra yenilgiyle biten Birgi Grevi, bir yandan işçi sınıfına karşı patronların dayanışmasını, diğer yandan ise Kristal-İş yöneticilerinin greve karşı vurdum duymazlıklarını gösteren önemli dersler içermektedir.*

Birgi Tıbbi Ampul Sanayiindeki grev 103. günde bitti. Kristal-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Birgi'de 68'i sendikalı 100 dolayında işçi çalışıyor.

17 Mayıs'ta başlayan Birgi grevi, ilginç bazı özellikleriyle incelemeye değer. Daha grevin başlangıcında 10 kişi "kişisel" nedenler ileri sürerek veya hiç bir neden göstermeden greve çıkmadı ve çalışmaya devam etti. Bu 10 kişinin içinde 2 yıl öncesine kadar sendika şube yöneticiliği yapmış bir işçi de var. Daha sonraki günlerde de başlangıçta greve katılan hatta greve başlanırken oluşturulan grev komitesine seçilen bir işçinin de bulunduğu bir grup işçi, birer ikişer işbaşı yaptı. Böylece 103. güne kadar içeri girip çalışmaya başlayan işçi sayısı, 21'i buldu.

Grev kırıcısı işçiler nedeniyle fabrikada üretim 1/3 oranında sürdü. İşveren geri kalan üretim kaybını karşılamak üzere, grev boyunca çeşitli yollara başvurdu.

İlk olarak bu alandaki tek rakibi olan Feget firmasıyla anlaşıp, bir bölüm üretimini bu yolla karşıladı. Diğer yandan "Karınca" adlı bir temizlik şirketinin işçilerini fabrika temizliği bahanesiyle içeri sokmayı başardı. Ve bu işçiler, içeride üretime katıldılar. Bunun yanında vardiya sayısını da üçe çıkarttı.

Peki, bu süreçte sendika ne yaptı? Cam Holding'e bağlı işyerlerinde sözleşmeyi bağıtlayarak "rahatlayan" Kristal-İş, grevin başlangıcında Birgi grevcilerine bol keseden "maddi ve manevi destek" sözü verdi. Başlangıçta işçilere her ay aldıkları maaş kadar para vereceğini söyleyen sendika, bir kereye mahsus 300'er bin lira dağıttıktan sonra maddi destek bir yana, grev yerinin semtine bile uğramadı. Bunun üzerine grevci işçiler kendileri sendikayla temas kurmak istediler ama, her defasında sendikada kendileriyle görüşecek bir "yetkili" bulamadılar.

Bütün bu olumsuzluklar yüzünden Birgi grevcileri 103.günün sonunda işverenin verdiği %70'lik zamma üstelik de, işverenin grev sonrası başta grevci işçiler olmak üzere tensikata gideceğini açıkça ifade etmesine rağmen evet demek zorunda kaldılar.

Birgi grevi daha ilk bakışta göze çarpan bir çok olumsuzluklar ve alınması gereken dersler içeriyor.

Vurgulanması gereken en önemli nokta, sınıf savaşımında işçinin elindeki en güçlü silah olan grevin başarıya ulaşabilmesi için işçinin kendi içinde birliğini ve dayanışmasını sağlaması gerekliliğidir. Gerçekten de, Birgi grevinde en temel eksiklik buydu. Grevci işçiler, daha baştan grev kırıcılarının içeri girip, ürütemi sürdürmelerine izin vermekle, grevin başarısızlığa uğramasının yolunu açtılar. Grev kırıcısı işçilerse hangi subjektif nedenlerle olursa olsun, objektif olarak işverenin safında yeralıp, sınıfdaşlarına ihanet ettiler. Öte yandan işçinin işçiyle göstermediği dayanışmayı patron bir diğer patronla göstererek olayı traji-komik bir duruma soktu.

Birgi grevindeki bir diğer eksiklik; grevin hedefleri doğrultusunda grevci işçilleri yoğunlaştırıp, birarada tutacak, yönlendirecek bir grev komitesinin oluşturulamamasıydı. Grev başlangıcında oluşturulan komite, işlevsiz kaldı. Adı var kendi yok bir yapılanma olageldi. Çevre işyerleriyle, demokratik kitle örgütleriyle ve çevre halkıyla koordinasyon sağlanamadı. Bütün bunların bir sonucu olarak ta, grevci işçilerin çoğunluğu açısından grev bir tatil havasında geçti. Örgütsüzlük ve disiplinsizlik öyle boyutlara ulaştı ki, yapılması gereken işlerleren biri olan grev nöbetleri bile bir süre sonra işçlirece önemsenmemeye başlandı.

Yine de yaşanan bu olumsuz süreç ve yenilgiyle sonuçlanan grev sırasında Birgi grevcileri öncelikle kendi birlik ve dayanışmalarını sağlamadan kendi özgülerine güvenmeden ve mücadelelerini kendi özgüçlerine dayanarak sürdürmeden başarıya ulaşamayacaklarını gördüler.

ŞEMSETTİN ÖZTÜRK

1956- Zonguldak (Beycuma'nın Keller Köyü) doğumlu. Devrimci mücadeleyle lise döneminde tanıştı. Her zaman mücadelenin ön saflarında idi. 1979 yılında MTA'da işbaşı yaptı. Devrimci İşçi Hareketi içinde sınıfının yanında tavır aldı. Her dönemde halktan yana, sınıftan yana tavrını sürdürdü. Zonguldak Grevi'nde Devrimci İşçi tavrını yaşatmaya çalıştı. O, "Biz ne yaptıysak halkımızla beraber, halkımız için yaptık" diyenlerdendi. Ani bir kalp krizi sonucu 13 Ağustos 1991 günü yaşamını yitirdi.

UNUTMAYACAĞIZ

HESAP SOR !

"Askeri darbe" yerine "erken seçim"

yılı'nın 11. sene-i devriyesinde
ünleri yaşıyoruz...12 Eylül ile
in ne denli ters çağrışımlar ya-
rtada. Faşizm ve seçim! Nere-
eye mi diyeceğiz? Ya da, "Şü-
ünlere" diyebiliyormuyuz?
senede bir darbe yaşanması
gelenek olan bu ülkede,on bi-
nede şimdi "darbe" yerinebir
var! On senede bir,acil sorun-
darbe ile çözülürken şimdi bir
m ile mi çözülmek isteniyor?
dan önceki sayılarımızda ege-
lerin bir erken seçime neden
kaldıklarını anlatmaya çalış-
Kısaca yinelemek gerekirse,
rejim her düzeyde kilitlen-
ekonominin sorunları, siya-
ıkanmalar mevcut dengelerle
lir özellikler taşımaktan
Erken seçim, bu çözümler yö-
bir zorlamaya denk düşmek-
ma gerçekten de "darbe" yeri-
erken seçim", darbe gücünde
n!
ntülerin dilinde bunun adı,
ası.. Ama askeri darbe de
ası için,demokrasiyi kurtar-
da demokrasiyi yeniden kur-
nayapılmıştı! İşte bu "demok-
şist darbenin çocuğu bir de-
özellikle de onun varisi oldu-
lüpedüz bir sivil diktatörlük!...
angıcında askeri diktatörlük,
noktasında sivil diktatörlük
anmış bir 11 yıl. İşte bize se-
ak sunulan tablonun kısa bi-
Askeri darbeye gerek yok,
viller yapıyor.
ynı işi askerlerin mi yoksa si-
mi yapması daha iyidir seçe-
rasına sıkışmış bir "seçim"de
si nutukları atılıyor. Karşı-
güçlerin uyguladığı yöntem-
aya çıkan biçimsel farklılık-
n karşı çıkışımızdaki biçim-
likları ne ölçüde gerektiriyor?
arbeyi etkisizleştirmek için
ntemlerine denk düşen karşıt
r geçerli; "seçim aldatmaca-
kisizleştirmek için de benzer
eçerli mi?
mden sonra burjuva demok-
şullarında yaşasaydık, yanıt
Ama şimdi ayrım bu denli
Geçen sayımızda belirttiği-
oy pusulalarımızı seçim san-
erine polis kasklarına ya da
iğferlerine atmamızı istiyor-
erlerde kullanılan oy pusula-
emokrasi nereye kadar kaza-
?!
a içinde saklı bu sorunun or-
ıyduğu gerçek,seçimlerin asli
luş yolu olmadığını ifade edi-
e geçen sayılarımızda belirt-
gibi emekçilerin ezilenlerin
sokakta, dağda, fabrikada. Bu
başladı bile, ama kısa sürede
beklenmiyor. Devrimcilerin
vi,bu sokak seçimlerini sür-
e bunun seçmenlerinin katılı-
mak..
diğer tarafta ise miğferlerin
ndığı olarak sunulduğu bir
eçim var. Miğfer ve se-
a yine de bir "se-
formizme umut bağlama-
seçim aldatmacasına kanma-
düzlemde de kazanılacak
var.
bilmek durumundayız: Kar-
i güçler,kendi sömürü dü-
korumak için, kurumlarıyla,
la, kurallarıyla bizlere karşı
bir savaş sürdürüyorlar. Biz-
güçlüler, bizden daha örgüt-
karşımızda sistemli, düzenli
inde duruyorlar. Dağdaki ge-
kaç taktiği ile, kendinden
ok ve ateş gücü yüksek düş-
yenebiliyor. Sokaktaki işçi,
raçlarının tümüne el koyama-
kafası bozulduğunda, geçici
n fazla fabrikasını işgal edi-
vcut sömürü düzenini yık-
düzeni, düzensiz hale getir-
unun için de, askeri terimlerle
ak, "düzensiz savaş" taktikle-
ktiriyor.
alde,sokaktaki kendi seçimi-
dürürken, diğer seçimlere de,
düzeni düzensiz hale getirme

öngörüsüyle müdahale edebiliriz. Parlamenter düzende, düzen partilerinin karşısına düzene muhalefet partileriyle çıkarak iktidarı kazanmak gibi bir saplantımız olmamalı. Ama, bize dayatılan seçim koşullarında dahi, bir insan hakları savunucuları müfrezesi ile bu meclise"demokratik baskın yapmak" hakkımızı kullanarak meclisin düzenini bozabiliriz. Onların koyduğu kurallarla,onlara karşı...

Çünkü bugün artık yeter demek gerekiyor. Her yerde, her mevzide ve her fırsatta... 12 Eylül faşizminden 20 Ekim seçimlerine 11 yıl yaşandı. Başlangıcında açık faşizm olan sürecin şimdi' gelinen noktasında 12 Eylülün başka biçimlerde sürdürülmesine hizmet eden bir sivil diktatörlük var. Seçimlerde bizden bunun onaylanmasını isteyecekler. Üstelik bunu, "bir daha 12 Eylül olmasın, biz de 12 Eylül'e karşıyız" derken isteyecekler.

Seçim günleri,12 Eylül'e biz de karşıyız deyip bunu başka biçimlerde sürdürmek isteyen eski-yeni, örtük-açık 12 Eylülcülerle mücadele günleri olarak yaşanmalıdır. Seçim günleri, 11 yılın başta devrimciler olmak üzere halktan yana tüm güçlerin ve tüm emekçilerin üzerinde her düzeyde açtığı tahribatları aşma günleri olmalı, bu 11 yılın hesabı sorulmalıdır. Bugünün hesabını sorabilmek, 11 yılın hesabını sormaktır.

Bugünün hesabını sokak seçimlerinde sorarken,önümüze konulan takvimdeki "seçim günleri" bu hesabın bir de burada sorulması imkanını yaratmaktadır.

Bu,herkesin hesabıdır. İşçilerin, köylülerin, öğrencilerin, öğretmenlerin, kürtlerin, bu düzenle hesaplaşmasıdır. Bu nedenle bizim, bütün devrimci güçlerin hesabıdır. Sorulacak hesap ortaktır, birlikte sorulmalıdır.

oOo

Peki, seçimlere olabildiğince geniş bir çerçevede tüm devrimci, demokrat sol güçlerin ve toplumsal muhalefetin farklı kesimlerinin birleşik güçleriyle katılabilecekleri bir politik hattın tespiti, verili koşullarda ne ölçüde olanaklıdır?

Verili koşullarda büyük ölçüde olanaksızdır.

Çünkü böyle bir politikanın gerçekleşmesi için gerekli zemin ve zaman bulunmamaktadır.

Zemin yoktur: Toplumsal muhalefetin birleşik gücünün ifade edilebileceği ortak zemin, ortak araç yaratılamamıştır.

Zaman yoktur: Böyle bir seçim politikası için en hazırlıksız yakalananlar, her zaman olduğu gibi, yine devrimci güçler olmuşlardır!

Çaresizlikler ve imkansızlıklar karşısında şu anda tek geçerli çare, eldeki zamanı en verimli biçimde değerlendirerek, zemini üretmek için çaba sarfetmektir.

Devrimci demokratik sol güçler, bu seçimlerde bağımsız bir odak oluşturma imakından yoksun durumdalar. Seçimlerde oyların kanalize edilebileceği bir cazibe merkezi bulunmuyor. Tartışılması gereken diğer bütün nedenleri bir kenara bıraksak bile, bu öznel durum, oyların boykota ya da emekçileri şu ya da bu düzeyde temsil eden bir partiye kanalize edilmesi imkanını ortadan kaldırıyor. Yani seçimleri boykot ve seçimlere doğrudan katılma taktikleri seçim politikalarının oluşturmasında geçerli olamıyor.

Bu seçimlere doğrudan katılabilecekleri bir ortak araçtan yoksun ve farklı görüşlere sahip devrimci güçler,burada tartışmayı gerekli görmediğimiz nedenlerle, "önerilen" bir hukuki imkanı (herkese "çağrıda bulunan" bir yasal-grup partisi kimliği taşıyan Sosyalist Parti) kullanmayı da uygun görmemişlerdir. Diğer yanda, kendisini "demokratik kitle partisi" olarak tanımlayan HEP'in seçimlere katılması da engellenmiş; HEP ile birlikte ya da HEP'e rağmen bir seçim politikasının tercih edilip edilmeyeceği de buna ilişkin eleştiriler ve itirazlar bağlamındaki anlamını yitirmiştir. Böylece,seçimlere doğrudan katılmayı sağlayacak bir seçim platformu işlevini görecek olan bir "seçim partisi" kanalı da tıkalı durumdadır.

Kürt direnişinin politik temsilcileri de aralarında bulunmak üzere, farklı devrimci çevrelerin seçim politikasına dair taktikleri henüz bütünüyle netleşmiş değildir. Ama seçimleri boykot eğilimi öne çıkmamaktadır...

Bu durum belki de ortak bir tavır arayışı bakımından şu kısıtlı süre içinde dahi imkanların tümüyle tükenmediği anlamına gelmektedir.

Farklı devrimci çevreler, kendi politik tercihlerinden vazgeçmeksizin yakalayabilecekleri ortak bir politik tavırla seçimlerde bağımsız devrimci politikaların hayata geçmesi yönünde hiçbir şey yapamazlar mı? Örneğin,bir seçim çalışması masası etrafında, herkes kendi sandalyesinde oturarak yer alamaz mı?

Biliyoruz,böyle bir masanın Türkiye düzeyinde oluşturulması için zaman yoktur. Ancak ortak bir politik hat ile bu masalar yerel düzeylerde ve seçim çevrelerin-de oluşturularak yine de etkili bir tavır gerçekleşebilir. Farklı görüşlere sahip devrimciler kendi bağımsız politik çalışmalarını sürdürsünler. Ama Türkiye düzleminde bir kaç cümlelik ortak seçim programı ile sağlanacak dayanışma ve koşutluk sayesinde bütün devrimciler bazı seçim çevrelerinde somut birliktelikler yakalayabilirler.

oOo

Bizleri insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı; işkencenin, yargısız infazların sıradan olaylar olarak görüldüğü, ABD'nin yeni dünya düzenine kölece bağlı bir ülke haline getirdikleri Türkiye'de yaşamaya zorlayan 12 Eylül partilerine oy vermeyeceğiz, bunlardan hesap soracağız. İşçilerin 12 Eylülcüler tarafından gaspedilen tüm haklarına el koymaya devam eden; kürtleri baskı ve terör altında tutarak kendi kaderlerini ellerine almasını engelleyen; öğretmenlerin, memurların sendika taleplerini duymazlıktan gelen; öğrencilerin özgür ve demokratik eğitim mücadelelerini panzerlerle susturan 12 Eylül düzeni partilerinin demokrasi yalanlarına kanmayacağız, bize kan kusturarak yaşattıkları 11 yılın hesabını soracağız. İnsan olduğumuz için, özgür ve demokratik bir ülkede yaşamak istediğimiz için,"11 yıl yeter" diyeceğiz!

Bu nedenle: Bunların propagandasını yapacağız,bu talepleri kararlılıkla takip edebilecek yerlerde,"meclise baskın yapmak" isteyenlere; işçilere, emekçilere, kürtlere tüm ezilenlere yapılan haksızlıkların hesabını soranlara; 12 Eylülden bu yana sürüp gelen uygulamaları devam ettirenlere karşı çıkanlara; bizler gibi, "11 Yıl Yeter!" diyenlere oy vereceğiz! Seçim programımızın özü bu olmalıdır.

Devrimcilerin etkili birer güç olabilecekleri ve kendi bağımsız devrimci çizgileri açısından bir sıçrama yapabilecekleri yerlerde, kimlerin desteklenmesi gerektiği böyle bir program sayesinde önemli bir sıkıntı yaratmayacaktır. Ama muhtemel sıkıntıları daha da hafifletebilmek için, devrimci çevreleri doğrudan temsil eden adaylar yerine, kamu oyunda demokrat kimliği ve hesap sorma kararlılığı tartışma götürmeyen adaylar üzerinde durulabilir. Bu konuda bizim açımızdan ölçüt,herhangi bir yerde örneğin İnsan Hakları Derneği'ne yönetici olarak seçmekte sakınca görmediğimiz kişiler bakımından yeterli nitelikler olabilir. Çünkü bu seçim çalışması,herhangi bir partiyi desteklemeyi gözeten bir çalışma olmayacaktır. Ayrıca, emekçilerin doğrudan temsili ya da emekçi, devrimci adayların seçimi gibi iddialar da taşımayacaktır. Meclise baskın yapacak adayların seçilmesini amaçlayan bir siyasi beklenti ile sınırlı olacaktır. Seçime katılan partilerden ya da bağımsız olarak aday olanlardan bu amaca uygun görülenler desteklenecektir. Şu ya da bu partiye değil, partili ya da bağımsız olarak seçime katılan, ait olduğu partiye ve bunun programına rağmen bizim programımızı benimseyen adaylara oy verilebilmelidir. Özellikle tercihli oy sistemi bu seçim çalışmamızda bir avantaj olarak değerlendirilmelidir. ANAP-DYP gibi partilerin bu tür adayları zaten bünyesinde taşımayacağı, SHP- DSP gibi partilerde ise merkez yoklamasına rağmen, aşağıdan örgüt baskısıyla bu tür adayların öne fırlayabileceği unutulmamalıdır.

Elbette emekçilerin iktidarı bu adayların seçilmesiyle ve bu şekilde ele geçirmesinin mümkün olmayacağını bileceğiz ve anlatacağız! Seçimlere katıldığımız yerlerde, "iktidara el koymak" için değil,"meclise gitmek" için seçim çalışması yapacağız. Seçtiğimiz adayların meclise gitmesi, bizim meclise baskın yapmamız anlamına gelecektir. Bunun anlamı, meclisi, düzen partilerinin dikensiz gül bahçesi olmaktan çıkarmak için çaba sarfetmektir. Destekleyebileceğimiz adaylardan, her gün kürsüye çıkarak onların yalanlarına itiraz etmesini isteyeceğiz. Diğerlerinin rahatlarını kaçırmalarını, huzurlarını bozmalarını; meclis konuşmaları olarak bizim onlara yazdığımız mektupları, dilekçelerimizi okumalarını şart koşacağız. İnsanlar sorgusuz sualsiz öldürülünce, haykıracaklar; işkence yapılınca bağıracaklar; ücretler düşürülünce, insanlar işten atılınca, zam üstüne zam geldikçe yırtınacaklar.

Evet, bu düzeni elbette bunlarla,meclise bir kaç namuslu insan göndermiş olmakla değiştiremeyeceğiz! Seçim çalışmamızda esas olarak bunu da anlatacağız. Ancak kendi meclisimizi yarattığımız zaman, kendi güçlü kollarımızla kendi iktidarımızı devrimci mücadelemizle kurabildiğimiz zaman seçimleri kazanmış sayılmamız gerektiğini anlatacağız. Sokaklardaki fabrikalardaki kendi seçimlerimiz sürecek.

Ama kurallarını onların sapıtadığı şu seçim oyununda, şu demokrasi aldatmacasında da, bu düzeni onlara zindan etmek için elimizden geleni yapacağız; çürüyen parlamentoya kan vermek gibi bir kaygımız elbette olmayacak; ama uygun gördüğümüz yerlerde, onları bir de kendi silahlarıyla vurmuş olacağız.

Her şey bir yana bu şekilde oy kullandığımız yerlerde oyunu onların kurallarıyla oynadığımız zaman dahi ne denli tahammülsüz olduklarını bütün herkese göstermiş olacağız. Düzen partilerine inanan emekçiler, bizim bu çalışmamız karşısında bunların nasıl yek vücut olduklarını kendi öz deneyimleriyle görebilecekler.

Öte yandan, bu seçim çalışması ile mevcut partilerin hiç birine inancı kalmamış geniş bir kesime doğrudan seslenebilme, toplumsal muhalefetin bilinçli kesimleriyle dialog kurabilme imkanına sahip olacağız. Bu kesimlerle birlikte olabilmek, meclise, diğerlerine inanmadığımızı güvenmediğimizi söylemek için göndereceğimiz adayların fazlalaşmasını sağlayabilecek.. Çünkü biz, örneğin Demirel gibi kendi hesabını sormak için ortaya atılanlara değil,bizim hesabımızı sormaya kararlı olanlarla birlikte olacağız.

Bütün bu unsurları her seçim çevresinde somut olarak değerlendirme şansına sahibiz. Eğer bu niteliklere sahip aday yoksa, bizimle birlikte bizim hesabımızı sormakta tereddütlü adaylarla da kesinlikle işimiz olmamalı.Adam yokluğunda ehven-i şer peşinde olmayacağız.

Kaygımızın mutlaka oy vermek değil hesap sormak olduğunu sürekli gözönünde tutacağız.

İşte bu seçim çalışmasını bir demokrasi ve özgürlük kampanyası olarak gerçekleştirmek, 12 Eylülden bu yana sürdürülen 11 yıla yeter demek, bütün bunların hesabını sormanın imkanlarından birini kullanmak anlamına gelecek.

oOo

Devrimciler elbette bu dönemi kitlelerle somut ve doğrudan ilişki kurabilmenin elverişli bir ortamı olarak değerlendirmekle yükümlüdürler. Bu dönemde, siyasi çalışma, siyasi ilişkilerin canlanmasına gelişmesine hizmet edecek.

Diğer mücadele biçimlerimizin yanı sıra,seçim günlerinde gerçekleştireceğimiz seçim çalışmaları sayesinde, asıl kaygımız seçim aldatmacasının ve düzen partilerinin teşhiri olacak.

Siyasi gerçekleri açıklama kampanyası boyutunda gerçekleştireceğimiz seçim çalışmalarında, kitleleri edilgenlikten, sandık başlarında oy verme haleti ruhiyesinden, hesap sorma bilincine eriştirme gibi bir politik öngörüden hareket edeceğiz. Her vesilede onları hareket geçirme, bu hareketlenme sayesinde kendi özgüçlerine güvenmelerini sağlamayı yakalamaya çalışacağız. Kendi ilişkilerimizi de bu hareketlenme sürecinde yetkinleştirebileceğiz. Çünkü bizim asıl seçimimiz sokaklarda, fabrikalarda ve bu çalışmalarımız seçimlerden sonra da sürecek. Ama seçim günleri, bu çalışmalarımızda kayda değer sıçramaların yapıldığı imkanlarla birlikte yaşanacak.

Hesap soracağız, bu düzenle hesaplaşacağız. Desteklemeyi uygun bulduğumuz adayların bulunduğu yerlerde, seçim sandıklarındaki oylar da bu hesaplaşmanın araçlarından biri olmanın ötesinde değer taşımayacak. Ama bu hesaplaşmayı, sokaklardaki hesaplaşmamızla birleştirebildiğimiz, sandıklardaki seçimi sokaklardaki seçimlerin bir parçası haline getirebildiğimiz ölçüde,bunun da değeri artacak.

Bunu unutmadan ev ev dolaşabilirsek, kahvelerde konuşmalar yapabilirsek, seçim mitinglerinde etkili şekilde hesap soran sloganlarımızı haykırabilirsek, kısacası seçim çalışmasını devrimci mücadelemizin bir parçası haline getirebilirsek, desteklediğimiz adaylar kazanmasa bile, bu düzenden hoşnut olmayan seçmenleri kazanmış sayılabiliriz. Bu kazancımızla,kitlelerle kalıcı ilişkiler kurabilmenin imkanlarını, bu imkanları sevk ve idare edebilecek devrimci çalışmaların araçlarını çoğaltabiliriz.Bu seçim günleri siyasi çalışmanın,kitle çalışmasının somut zeminini önümüze koymaktadır, daha fazlasını değil.

O halde bu "seçim çalışması" bilinen tanımlarıyla "parti çalışması" ya da cepheleşme çalışması ya da ittifak politikaları kategorilerine sığdırılmaya çalışılmamalıdır. Bizden farklı olan,farklı düşünen çevrelerle bu kategorik ilişki biçimlerinin sınırlamaları, yaptırımları, dayatmaları ötesinde daha inisiyatifli, daha yaratıcı ilişkiler geliştirmek, çoğalmak, etkili olmak gözetilmelidir. Bu çalışmada bizden farklı düşünen her çevre, doğal olarak, kendini öncü görmeye devam edebilir, bu görüş bir sıkıntı yaratmamalıdır. Kendisini sosyalist, komünist olarak tanımlayanların, bu çalışmada yer almaya kararlı diğer çevreleri "demokrat" ya da demokrasi müfrezesi olarak değerlendirmeleri yeterlidir. Üstelik, yeterli olmaktan öte, böyle bir yaklaşım, önümüzde duran seçim çalışmasını mümkün ve gerekli de kılmaktadır. Çünkü her devrimci, sosyalist vb. çevre, bu "demokrat zemin"de diğer güçlere taviz vermekle yükümlü olacaktır. Ve bu taviz, önümüzdeki seçim günlerinde, bağımsız bir devrimci çizginin propagandası etrafında ortak talepleri kitlelere ulaştırmak ve "hesap sormak için meclise gitmek" şeklindeki kısa bir seçim programında somutlaşabilir, ne eksik, ne fazla...

Böyle bir çalışma geçici ilişkilerle örülecektir, ama elbette kalıcı motifler de taşıyacak, bir sonraki döneme olumlu izler de bırakabilecektir. Devrimciler, bu çalışmayı geniş kitleler içinde kadrolaşabilmek için elzem olan siyasi ilişkilerin yaratılması yönünde özel bir önemle ele alacaklardır. Seçim çalışmaları başarı kazandığı ölçüde, bilinmelidir ki, bu çalışma toplumsal muhalefet güçleri bakımından da, kapıda bekleyen erken yerel seçimlerde daha etkili biçimlere bürünebilecektir.

Şimdi, birleşmek ve birleşik güç yaratmak kolay değil, bu kısa sürede gerçekleşebilecek bir görev değil. Ama birlikte olabilmek için bu seçim döneminde somut bir vesilemiz, görmezlikten gelemeyeceğimiz gerekçelerimiz var. Toplumsal muhalefetin farklı kesimleriyle ve diğer devrimci çevrelerle sağlayabileceğimiz birlikte çalışma ortamında, herkes kendi bağımsız politik kimliğini korusun, ama birlikte çalışma sayesinde ortak bir programımız, bu da olmazsa ortak sloganlarımız olsun: Hesap soracağız!

Ve ortak bir amacımız olsun: Birlikte seçilmesini sağladığımız adaylarımız,meclise baskın yapsın, hesap sorsun!

11 Yıl Yeter!

RIYER'DE HALK FORUMU

halefet" ve iktidar partileri sokağa çıkmaya başladı. Hem
l vaadlerle. Elbetteki Ekim'de yapılacak erken seçimde oy
rlar. Sokağa dökülenler arasında Sarıyer Dağevli'ler de
Ancak Dağevleri sakinleri kimseden oy istemiyorlar.
ların açılmasına çok az bir süre kaldığı halde Dağevli'ler
klarını okutacak okul bulamıyorlar. Bu sorunun bir erken
ile değil, ellerine aldıkları kazma ve kürekle çözüleceğini
Dağevli'ler, yıllardır "halledeceğiz" denilen su, yol,
lizasyon, ulaşım sorunlarının halen ortada durduğunu
ıyorlar. Bu sorunlarını, bir forum havasında geçen basın
ntısında dile getiren 200 kadar Dağevleri sakini, daha
okullarının temelini atmak üzere yürüyüşe geçti. " Boş
ler değil, okul istiyoruz" , "Biz halkız, haklıyız,
nacağız" sloganlarını haykırarak eylemlerini bitiren
vli'ler, sorunlarının çözümünün kendi ellerinde olduğunu
rlar.

Sincan Belediye Başkanı'nın son marifetleri

Köy korucuları şehirde

İşçilerin Sesi - Ankara

Sincan Belediyesinde çalışan işçiler 5 aydır ücretlerini alamıyorlar. Ücretlerini talep eden işçiler ise, işten atılma ve belediye başkanı Aziz Gürsoy'un "köy korucusu" tipindeki korucularının saldırılarıyla karşılaşı yorlar.

Aziz Gürsoy, işçi düşmanlığını meslek edinmiş bir belediye başkanı. Daha önceleri de defalarca, çok sayıda işçiyi işten atmıştı. Kimi defalar; "bunlar faşist, onun için işten atıyorum" derken, kimi defalarda da "bunlar aşırı solcu, anarşist, bölücü" vs. "gerekçeler"(!) ileri sürerek, korucularının terörüyle bu marifetlerini gerçekleştirmişti.

Ücretlerini alamayan işçilerin birikmiş alacakları, kişi başına 15 milyonu geçiyor. SHP'den "torpilli" olan kimi işçilerse, ücretlerini düzenli olarak alabiliyorlar. Hatta bu işçiler, alacağı bulunan işçilere zaman zaman verilen "avans"lardan da faydalanarak, belediyeye borçlanıyorlarda. Gürsoy, bu yöntemle işçileri bölerek kendisine destekçiler oluşturmaya çalışıyor. Ücretlerini alamayan işçiler ise örgütlü hareketleriyle kimi kazanımlar elde edebiliyorlar.

BUNLAR KÖY KORUCULARI MI ?

Eski TSİP'li yeni SHP'li ve Baykal'cı Belediye Başkanı Aziz Gürsoy, son olarak, işçilerin birikmiş alacaklarıyla ilgili olarak yapılan toplantıdı; işçileri temsilen konuşma yapan komite temsilcisinin kişiliğine yönelkik konuşma yapmaya çalışmış, buna karşılık komite temsilcisinin, işçilerin alacaklarının ödenmesi, hak ve istemlerinin yerine getirilmesi gerektiğini ifade etmesi ve işçilerin tarafından yoğun bir şekilde alkışlanması karşısında, işçi temsilcisini işten atmıştır.

Eski hükümlü kadrosuyla işe girmiş olan işçi temsilcisine, işçilerin komite çalışması ve işyeri meclisi içinde yer almış olması ve kendisinden daha fazla alkış almasından dolaya 13. maddeye göre çıkışı veriliyor.

29 Ağustos'ta işten atılan temsilcinin geri alınması ve ücretlerin ödenmesi talebiyle düzenlenen yemek boykotundan sonra, işçilerin hareketini bastıramayacağını anlayan, kendi deyimiyle "marksist kökenli" Aziz Gürsoy, iki işçiye köy korucusu tipindeki korumalarını demir çubuklarla saldırtıyor.

Belediye Başkanı Gürsoy aynı zamanda bu olayı, "sol içi Kürt ve Türk gruplar" arasındaki bir çatışma gibi göstermeye çalışarak tehlikeli oyunlar oynuyor.

Korumaların; "bunlar Diyarbakır'lı ve şu anlayıştan, diğer işçiler ise şu anlayıştan" diyerek tanımlamaya çalışırken, bu olayın kendisini ilgilendirmediğini ve kendisinin herhangi bir ilgisinin olmadığını savunuyor.

Diyarbakır'dan kaçıp gelen Kürt ve Türk devrimcilerine de düşmanlıklarıyla tanınan köy korucusu tipindeki korumalarını Gürsoy, daha önceleri de HEP il yöneticisi Atila Sarp'a saldırtmıştı.

Kendisiyle görüştüğümüzde olayla bir ilgisi olmadığını savunan Gürsdy, saldırıya katılan korumalarından birini olayı anlatmak için yanına çağırdığında, söz konusu koruma ezberlediği belli olan şeyleri söylüyor. Biz soru sorduğumuzda ise Gürsoy, korumasına "Sen çıkabilirsin, bugün seni çok yorduk, git dinlen." diyerek, olayla ilgisini açığa çıkarıyordu.

İşçi ücretlerine ilişkin sorumuza her zamanki gibi, "ödenek alamıyoruz" yanıtını veren Gürsoy, son olarak Ankara Anakent Belediyesinden geldiği söylenen 4 milyar TL'nin kimlere verildiği konusunda açıklık getirmiyordu.

Yolsuzlukların had safhaya ulaştığı Sincan Belediyesi'nde hiç bir iş makinesi bulunmayan belediye meclis üyeleri, müteahhitlik yapıyor. Büfeleri devir işinde köşe dönme hesapları yapılıyor.

İşçiler ise, "Biz emek gücümüzün karşılığını istiyoruz, haklarımızı istiyoruz. Aziz Gürsoy'un demokrat olmadığı ve olamayacağı da açığa çıktı. Gürsoy ve belediye yönetimi işçi düşmanıdır. Bu düşmanlığını her türlü demogoji ve yalanlarla, iğrenç oyun ve yöntemlerle sürdürüyor.

Aziz Gürsoy'un başvuramayacağı hiç bir yöntem kalmamıştır. İşçi haklarına, insan haklarına olan düşmanlığı belgelenmiş bir işverendir. Aziz Gürsoy'un bu oyunları karşısında, onurlu yaşam mücadelemizi sürdüreceğiz. Bizler işçiyiz, birleşip örgütlenerek haklarımızı alacağız.

Onlar da hak ettikleri dersi alacaklar. İşçilerin onuruyla oynanmayacağını görecekler ve mücadelemizi sürdüreceğiz." diyorlar.

Sivas'tan mektup

SİHAZ İşçileri direniyor

"İşçi kıyımının en acımasız örneklerinden biri daha SİHAZ (Sivas Hazır Giyim Sanayii)'da yaşanıyor. 24 Şubat 1991 tarihinden itibaren Ayşe Balcı'nın başında bulunduğu SİHAZ'a kiraya verilen işyerinde, yeni yöneticiler önceden imzalanmış olan toplu iş sözleşmesini hiçe sayarak keyfi uygulamalar başlattılar.

İlk olarak 4 işçi arkadaşı işten çıkaran işveren, 24 Mart günü 18 işçinin daha işine son verdi. Teksif sendikasının bazı girişimlerine rağmen atılan işçiler geri alınmadı ve işveren daha da saldırganlaşarak toplu sözleşmeyle belirlenmiş olan doğum, ölüm ve evlilik izinlerini kaldırmaya, işçileri cezalandırma yoluna gitmeye başladı. Diğer yandan da yeni aldığı işçilere ayda net 781.000 lira öderken sigorta primlerini asgari ücretten göstermeye başladı.

Bütün bu keyfi uygulamaların sonucunda, 12 Ağustos günü cezalı mesaiye kalmayan bir işçinin işten atılması, bardağı taşıran son damla oldu. 13 Ağustos günü fabrikada işbaşı yapılmadı. Bunun üzerine, işbaşı yapılmamasından dolayı 193 işçinin daha işten atıldığı bildirildi. Bu gelişmeler karşısında işçiler toplu halde fabrikanın önünde oturma eylemine başladılar.

SİHAZ müdürünün ve işverenin Sivas Milletvekili Mükerrem Taşçıoğlu'nun oğluyla başka bir işletmeye ortak oldukları, buradan kredi çekerek oraya aktaracakları söylentisi işçiler arasında bir hayli yaygın.

İşçilerin fabrika önünde oturma eylemi sürerken, işveren 460 kişinin işten çıkarıldığını noter kanalıyla evlerine bildirdi. Oturma eyleminin devam ettiğini görünce de, kendisine göre elebaşı olarak gördüğü 45 işçi dışında kalanların işbaşı yapabileceklerini bildirdi. Ancak, işçiler yine kanmadılar ve "ya hep beraber ya hiç" diyerek beraberliklerini sürdürüyorlar.

Oturma eylemi yapan işçileri ziyaret eden Teksif Erzincan Şube başkanı ise, "burada oturmak çözüm değil, ricacı olmalıyız" diyerek işçilerin direncini kırmaya çalıştı. Ancak işçiler "biz hakkımızı istiyorsak ricacı olamayız" yanıtını verdiler.

Direnişlerini halen sürdüren işçiler, demokratik kitle örgütlerinden ve halkımızdan destek bekliyorlar."

Sivas'tan Bir Grup
İşçilerin Sesi Okuru

Tes-İş 5 Nolu Şube kongresi ve çıkartılacak dersle[r]

10 Ağustos 1991 tarihinde Tes-İş 5 nolu şube kongresi yapıldı. Bu kongre herhangi bir şube kongresi, seçim sonuçları da basit bir yönetim değişikliği değildi. Bu kongrenin yapılma nedeni, hazırlanışı, delege seçimleri ve sonuçları; ülkemizde sarı sendikacılığın, sınıfa ihanetin nerelere vardığını, devrimci sendikacılığın bugünkü görev ve mücadele biçimlerini göstermesi açısından önemli dersler içermektedir.

İstanbul enerji işçileri, işyeri komitelerine dayanan sendikal örgütlülükleriyle özelleştirmelere karşı, bugün Bakan'ın ağzından da itiraf edilen önemli bir mücadele sergilemişlerdir. Dün kısmi bir kayıp gibi görünen bu deneyimin, bugün ve yarına, tüm işçi sınıfına ve toplumsal muhalefete önemli dersler bırakan bir kazanım olduğunu söylemek abartma olmayacaktır.

HERHANGİ BİR KONGRE DEĞİL

Bu kongre; birincisi, İstanbul 1 Nolu Şube yönetiminin, Genel Merkez tarafından görevden alınıp yerine 5 nolu şube adı altında yasadışı bir yönetimin atanmasıyla yapay olarak gündeme getirildi.

İkincisi, sınıf ve kitle sendikacılığı doğrultusunda çalışma yürütüğü için görevden alınan 1 Nolu Şube yönetiminin yerine atanan ve bugüne kadar işçilerin yönetimi teslim etmediği; MHP'lisinden ANAP'lısına, sosyal demokratından uzlaşmacı "solcu"suna kadar şekilsiz ve işbirlikçi bir güruhtan oluşan 5 Nolu Şube yönetimi, daha önceki kongrede seçilemeyen kişilerden oluşuyordu.

Üçüncüsü, kongre öncesi yapılan yasadışı uygulamaları, delege seçimlerindeki usulsüzlükleri ve kongre sırasında sergilenen işçi düşmanlığıyla bu kongre, daha önce uygulanan ve önümüzdeki kongreler döneminde sıkça uygulanacak olan "sendikacı" oyunlarını göstermesi açısından birçok önemli dersler içeriyor.

Dördüncüsü ve en önemlisi, görevden alma ve atama yoluyla sendikal örgütlülükleri yokedilmeye çalışılan enerji işçilerinin, bundan sonra yükseltecekleri mücadelenin ipuçları, bu süreçteki zaafların ve kazanımların irdelenmesiyle bulunması gerektiğinden bu kongre sürecinin, enerji işkolunun tarihi ve yapısal özellikleriyle birlikte incelenmesini zorunlu kılıyor.

TES-İŞ VE SENDİKAL MUHALEFET

1983'e kadar İETT genel müdürlüğüne bağlı elektrik bölümünde çalışan enerji işçileri, bu tarihe kadar genel hizmet işkoluna bağlı olarak çalışıyor ve 12 Eylül 1980'e kadar iki ayrı sendika çatısı altında bulunuyorlardı. İşçilerin önemli bir kısmı Türk-İş'e bağlı İstanbul Enerji-İş sendikasına, bir kısmı ise55 DİSK Genel-İş sendikasına bağlıydılar. 12 Eylül'de DİSK'in faaliyetinin durdurulması, 1983'te enerji işyerlerinin bir yasayla enerji işkolunda toplanıp TEK'e bağlanması nedeniyle, bu tarihe kadar bekleyen DİSK Genel-İş üyeleri örgütlü bir biçimde Enerji-İş'e üye oldular. Aynı yıl Enerji-İş sendikası, 2821 sayılı yasa gereği bürokratik-devlet sendikasına dönüşen Tes-İş Federasyonu'na katılma kararı alıp, İstanbul 1 No'lu şubeye dönüştü. DİSK'ten örgütlü bir biçimde geçen işçiler, geçmişteki ayrılıkları ortadan kaldırıp, Tes-İş içerisinde devrimci-demokrat işçilerle birlikte bir muhalefet hareketi başlattılar. Ancak, 12 Eylül'ün getirmiş olduğu baskı ve yıldırma politikalarıyla sindirilen işçiler, 1986 yılına kadar pek başarılı olamadılar. 1986 yılında, çeşitli işyerlerinden işçiler biraraya gelerek, o yıl yapılan delege seçimlerine ve şube genel kuruluna müdahale etmeye çalıştılar. Fakat dağınık işyerlerinde çalışan işçilerin, sağlıklı bir örgütlenmeye ulaşamaması, bölgecilik ve mezhepçilik ayrımlarının aşılamaması vs. gibi nedenlerle şube genel kurulu az bir oy farkıyla kaybedildi. Bunlara rağmen şube mali sekreterliği ve üst kurul delegeliklerinin üçü muhalefet tarafından kazanıldı. Aynı yıl Kasım ayında yapılan Tes-İş Sendikası 2. Olağan Genel Kurulu'nda sınıf ve kitle sendikası anlayışı muhalefet tarafından deklere edildi. 1987 yılında muhalefet çalışmalarına hız veren İstanbul enerji işçileri, 1988 yılına gelindiğinde işyeri komitelerinin kurulması ve mücadelenin bu komiteler vasıtasıyla yürütülmesi kararını alarak, daha güçlü bir örgütlenmeye giriştiler. Bu karar doğrultusunda, bir yandan işyerlerindeki sorunlar ve uygulanmayan sözleşme maddeleri doğrultusunda mücadele verilmeye çalışıldı, öbür yandan Tes-İş'in diğer şubeleri ve bu şubelere bağlı işyerleriyle ilişkiler geliştirilmeye girişildi.

Bu çalışmaların ürünü, 4 Mart 1989 tarihinde yapılan 1 No'lu şube genel kurulunda alındı. Zafer işyeri komitelerinin oluyordu ancak şube başkanlığı, şebeke tesis işyeri delegeleri ve uzlaşmacı bir grubun yoğun çabalarıyla kaybediliyor fakat ilçe seçim kuruluna yapılan itiraz neticesinde şube başkanlığı da kazanılıyordu. Bu sonuçtan ürken sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışının giderek Tes-İş'te etkinlik sağlayacağından korkan genel merkez yöneticileri, bu seçimden sonra 1 No'lu şube ve İstanbul enerji işçileri üzerinde bitmek tükenmek bilmeyecek ayak oyunlarına ve entrikalarına başladılar.

Bu dönemden sonra İstanbul enerji işçileri, aktif bir mücadele içerisine girdiler. 1980'den itibaren 25 işçinin ölümüyle sonuçlanan iş kazalarına karşı, yoğun önlemler almaya girişmeleri, bu yönde yapılan eylemlerin toplu sözleşme süreciyle bütünleşmesi ve işyeri komitesi kurma çalışmalarının gelişmesi, Tes-İş sendikasının sarı-uzlaşmacı yöneticilerini çok rahatsız etti. Bu rahatsızlık sonucunda, şube yöneticilerinden habersiz İstanbul'a gelerek işverenlerle görüşmelere girişen genel merkez yöneticileri bir yandan, bu yolla eylemleri kırmaya çalışırken, diğer yandan Ankara'da, sahte belgelerle, gizlice açtıkları davalarla şube yönetimini görevden almaya çalıştılar. Genel başkan Faruk Barut, "Tes-İş sendikası, Tes-İş'i sevenlerindir, elimden ne gelirse yapacağım. Tes-İş'in bütün imkanlarını seferber edeceğim. Yeter ki, siz yeniden yapılacak olan genel kurulda seçileceğinize söz verin." diyordu, eski şube yöneticilerine. Sözler verildi. Eski yönetimin faaliyet raporlarını 15 gün önceden dağıtmadığı gerekçesiyle genel kurul iptal edildi ama, şubeyi teslim almaya gelen eski yöneticiler, karşılarında işyeri komitelerinin örgütlü gücünü buldular. İşçiler, üç aya yakın bir süre gece gündüz demeden şubeyi her türlü saldırıya karşı korudular. Genel merkezin şube adresini değiştirmesi, seçimleri yeni yerde yaptırtması, sonucu değiştirmedi. 5 Ağustos 1989 günü yeniden yapılan 1.Şube genel kurulunda zafer, yine işyeri komiteleri örgütlülüğü temelinde sınıf kitle sendikacılığını savunanların oldu.

Seçimlerden sonra, yeniden sendikal örgütlenme ve işyeri sorunlarına eğilinmeye başlandı. Sendika içi demokrasinin geliştirilmesi için, 102 temsilcilik kadrosu seçimle oluşturuldu. Ve seçilen temsilcilerin tüzük gereği, genel merkezce atanması gerektiğinden, genel merkeze başvuruldu. Ne var ki, sendika içi demokrasiden bihaber olan genel merkez yöneticileri, kendi koltuklarını tehlikeye düşürecek bu uygulamayı yoketmek için, temsilcilerin önemli bir bölümünü atamadılar. Özellikle 1 No'lu şube yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerinin bulundukları işyerlerinde işveren uşağı, sarı temsilcileri atamaya giriştiler. Ve işçilerden yoğun bir tepki gördüler.

1989 Kasım ayında yapılan Tes-İş Genel Merkez Genel Kurulu çalışmaları ve sonuçları, Tes-İş içindeki devrimci sendikal anlayışın gelişimini göstermesi açısından önemli bir yere sahiptir. Genel kurul öncesi İstanbul 1 No'lu şubenin öncülüğünde, diğer şube delegeleriyle yapılan çalışmalar ve tartışmalar, ürünlerini Genel Kurul seçimlerinde gösterdi. Tes-İş içerisinde, ilk defa bir muhalefet listesi oluşturuldu ve bu liste aldığı 90 civarında oyla, önemli bir alternatif olduğunu gösterdi.

ÖZELLEŞTİRME VE İŞ KAZALARINA KARŞI MÜCADELE

1989 sonlarından ve '90 başlarından itibaren iktidarın gündeme soktuğu özelleştirme politikaları sonucu, TEK Anadolu Yakası'nın AKTAŞ firmasına peşkeş çekilmesine karşı yükseltilen eylemler, İstanbul enerji işçilerinin mücadelesinin boyutlarını ve yönelimini göstermesi anlamında, önemli bir ölçüt oldu.

Bugün Enerji Bakanı'nın, eski özelleştirme uygulamalarının doğru yapılmadığını itiraf etmesinde ve bundan sonraki özelleştirmelerde aynı hatalara düşmeyeceklerini belirtmesinde, İstanbul enerji işçilerinin, özelleştirilmeye karşı verdiği mücadelenin önemli bir yeri vardır. Ama bu önemli mücadele, birçok eksiklik ve zaafı da bağrında taşımaktadır.

TEK Anadolu Yakası'nın özelleştirilmesi alelacele gündeme getirildiğinde, enerji işçileri en başından, özelleştirme politikalarına karşı hiçbir ciddi muhalefetin yükseltilmediği bu dönemde, bu uygulamalara karşı direneceklerini ilan ettiler. İşçiler bir yandan, kendi içlerindeki yapay ayrımları yok ederek örgütlü bir birlik oluşturmaya çalışırken diğer yandan, iktidara ve de özelleştirmelere karşı önce "asarız, keseriz" diye karşı çıkıp sonra AKTAŞ firmasından hisse almaya girişen Genel Merkez yöneticilerine karşı, ciddi bir mücadeleye giriştiler. Özelleştirmelere karşı verilen bu önemli mücadele boyunca İstanbul enerji işçileri, hiç bir çevreden destek görmediler. Bu olumsuz durumun oluşmasında, başta sendikalar olmak üzere, özelleştirmelere karşı toplumsal muhalefetin gösterdiği duyarsızlığın ve enerji işçilerinin mücadelesine destekvermemesinin önemli bir yeri vardır. Ama esas olarak, enerji işçilerinin, yüzbinlerce işçiyle birlikte kendi geleceklerini doğrudan ilgilendiren özelleştirme politikalarının nedenleri ve sonuçlarını yeterince teşhir edememe ve diğer muhalefet güçlerini-en azından diğer Tes-İş şubelerindeki enerji işçilerini- harekete geçirememe gibi eksikliklerden sözetmek gereklidir. Bu eksiklik, bir işyerinde kurulan/kurulacak olan komitelerin, sadece işyeriyle sınırlı kalmasının, diğer işyerlerindeki, işkollarındaki ve muhalefet kesimlerindeki güçlerle birlikte mücadele kanallarını yaratamamasının sakıncalarını ve sonuçlarını göstermesi açısından önem taşımaktadır. Ve bu önemli mücadelenin ciddi bir eksikliğinden söz etmek gerekirse bu eksiklik, siyasi iktidarın kendi yaptıkları yasaları bile gerekirse, çok açık bir biçimde ihlal edebileceğini hesap etmemeleridir.

Evet İstanbul enerji işçileri, işyeri komitelerine dayanan sendikal örgütlülükleriyle özelleştirmelere karşı, bugün Bakan'ın ağzından da itiraf edilen önemli bir mücadele sergilemişlerdir. Dün kısmi bir kayıp gibi görünen bu deneyimin, bugün ve yarına, tüm işçi sınıfına ve toplumsal muhalefete önemli dersler bırakan bir kazanım olduğunu söylemek abartma olmayacaktır.

İstanbul enerji işçilerinin mücadele ettikleri diğer bir nokta da, Tes-İş dergisinin her sayısının arka kapağını dolduran iş kazaları sonucunda meydana gelen ölümlere karşı, iş güvenliği konusundadır.

Yıllardır iş kazalarında meydana gelen ölüm olayları sessizce geçiştirilirken, 1 No'lu şube yönetimi ve işyeri komiteleri, iş cinayetlerine kurban giden işçilerin cenazelerine sahip çıkmış ve her iş kazası yoğun protesto eylemleriyle karşılanmıştı. Sadece bu dönemde, patronlara 1 Milyar TL tutarında iş güvenliği malzemesi aldırılmış ve iş kazalarında önemli düşüşler sağlanmıştır. İstanbul enerji işçileri, özelleştirme ve işkazaları konularında örneklemeye çalıştığımız gibi örgütlenme ve mücadele anlayışı açısından, bugünden yarına önemli dersler bırakmışlardır.

Fakat bugünden bakıldığında şunu söylemek mümkündür kü; işyerleri temelinde yaratılan ve sendikal yönetimlere taşınan bu çabalar, tek tek konularla sınırlı kaldığı, sürekliliğinin ve kurumlaşmasının yaratılamadığı sürece; işyerlerinden diğer işyerlerine, işkollarına ve giderek tüm topluma maledilmeye girişilmediği sürece; iktidarın genelde uyguladığı politikaların tahlil ve teşhirine girişilmediği ve ülkenin genelinde yaşanan deney ve tecrübeler içerilip özümsenmediği sürece, bir alanda ve bir sorun etrafında sınırlanıp etkisizleşmeye mahkumdur.

TES-İŞ TÜRK-İŞ İKTİDAR SALDIRIYOR

Yaşanan bu süreç sonucunda, İstanbul enerji işçileri ve onun örgütlülüğünün ifadesi olan 1 No'lu şube yönetimi, başta Tes-İş Genel Merkez yöneticileri olmak üzere Türk-İş'in ve egemen çevrelerin boy hedefi haline geldi. Patronlarla yaşanan sürt...
ler, gözaltılar ve yargılanmalar b...
ni izledi. İstanbul 1 No'lu şube y...
mini tasviye etmeye yönelik ç...
aralıksız devam ederken, Kıbrıs'...
pılan şube başkanları toplantısın...
No'lu şubenin disiplin kuruluna...
mesi kararı alındı ve sendikadan...
edilmesi için zemin hazırlandı.

Bu oyunlar çeşitli zamanlar...
çeşitli biçimlerde Trabzon, Di...
kır, Eskişehir, Afyon ve Yatağ...
belerinde de sergilenmeye ça...
Fakat ne İstanbul enerji işçileri...
şubelerde oynanmak istenen oy...
boşa çıkarmak için yeteri kadar...
dele etkilerini söylemek mümk...
ne de 1 nolu şubenin görevden...
ması gündeme geldiğinde diğ...
mokrat şube yönetimlerinin de...
kazanmak için yeteri kadar çab...
terildiğini söylemek mümkünd...
doğrultuda yükseltilen mücad...
genelleştirilmesi ve yaygınlaştır...
konusunda önemli bir eksikl...
çarpmaktadır.

1 Nolu Şube yöneticileri bu...
lara karşı ağırlıkla hukuki aland...
lanan bir mücadele verdiler. ...
Disiplin Kurulu'nun gösterme...
ruşturmaların, 1 No'lu şube yö...
leri yaklaşık 900 sayfayı bulan...
lerle yanıtladılar. Bunun üze...
No'lu şubenin yönetim, denetim...
siplin kurullarının asil ve yedek...
rinin, 1992 Kasımında yapılac...
Genel Kurul tarihine kadar g...
alınması ve sendikadan ihraç e...
karara bağlanmıştı. Bu karar...
açılan dava sonucunda, bu sür...
indirildi ve ihraç kararının ger...
Tes-İş sendikasının, sarı-bü...
anlayışının ibret verici bir b...
oluşturuyordu.

Bu gerekçeler özelle: Tür...
Tes-İş aleyhine demeç verme...
ve saire toplantılara katılma,...
yıs'a katılma ve işçileri teşvi...
özelleştirmelere karşı çıkma...
temsilcileri tanımama, işyerler...
miteler kurarak faaliyet göster...

Tes-İş Genel Merkezi, sah...
her türlü oyunla İstanbul ener...
rinin örgütlülüğünü ve 1 No...
yönetimini tasviye etmekte zo...
yeni oyunlara girişti. İş yasala...
zük gereği, Genel Kurul kara...
dan şube açılması mümkün ...
TEK'in Trakya yakasının öz...
mesinin arifesinde, özelleştir...
cinde "1 No'lu şubenin hiz...
masına neden olacağı" gere...
yasadışı bir yoldan 5 No'lu ş...
turularak 1 No'lu şube işçiler...
bağlandı. Göstermelik delege...
riyle de yasa dışı kurulan ...
meşrulaştırılmaya çalışıldı. ...
sendikacı numarasının, b...
oyunların sahnelendiği deleg...
leri sonucunda, 10.8.1991 gü...
lan 5 No'lu şube Genel Kurul...
nel Merkez'in piyonluğuna ...
sarı-uzlaşmacı sendika yöneti...
zandı.

Delege seçimlerinde, çeşi...
lerinden önemli sayıda işçi, ...
yeri dışında başka işyerlerinde...
lanmak zorunda bırakıldı. Mu...
yer alan bir çok işçinin delege...
sudan gerekçelerle geçersiz ...
Delege seçimlerinin önemli s...
çinin izinde olduğu bir döne...
getirilmesi, zamanında ilan ed...
si ve adaylık için bir günlük...
nınması bu oyunlardan sadece...
çı. Genel merkez ve 5 No'lu ...
neticileri, delege seçimlerini "...
almakla" yetinmeyip, genel ku...
nuna bir kısım enerji işçilerini...
maya çalışarak ne kadar kork...
bir kere daha gösterdiler.

Bu oyunların boşa çıkarı...
olması, 1989'da bu tür oyunl...
men kazanılan kongrenin tek...
nılamaması göstermektedir ki...
bul enerji işçileri gerçekleşt...
önemli kazanımlara rağmen k...
nel ve öznel nedenlerle oluşa...
kayıp ve yenilgilerin etkisini...
rinden atamamıştır. Özelleşti...
ve iş kazalarına karşı yükseltil...
rılı mücadelelerin iradesi ola...
komite ve konsey örgütlenm...
yeni koşullara ve görevlere uy...
rak geliştirememiş ve siyasa...
mamışlardır.

Tes-İş Genel Merkezinin ...
piyonlarının işçi sınıfına ihanet...
yılamayacak kadar çoktur. Ene...
leri, bu oyunlara karşı her zam...
den daha çok birlik ve her za...
den daha mücadeleci olarak ...
cektir. Enerji işçileri, nasıl 4 M...
Ağustos 1989 tarihlerinde he...
baskı ve sahtekarlığın üstesind...
dilerse bugün de, sınıfa ihane...
şinde sürdürülen bu oyunları b...
karmayı başarmalıdır.

Bir yandan, bu oyunlara ka...
almaya girişilirken diğer yan...
No'lu şube Genel Kurulunun y...
şılığı sergilenmeye çalışılmalı...
nun yolu, İstanbul enerji işç...
özellikle 1986 yılından beri ve...
onurlu mücadelelerinden dersle...
rarak, yapılan hata ve eksiklikle...
den geçirerek, yaşanan süreçte...
tıkanma noktasına gelen işyeri...
telerini yeniden canlandırarak...
dele etmekten geçmektedir.

İstanbul enerji işçilerinin, ...
gerçek sınıf ve kitle sendikası y...
doğrultusundaki mücadele a...
Tes-İş'in 43 şubesine ışık saçm...
ve bu ışığı söndürmeye kimsen...
yetmeyecektir.

Petrol-İş Yarımca Şube Seçimi Yapıldı

● *Petkim işçileri 103 gün süren direnişleriyle oluşturdukları birikimi örgütlü güce dönüştürme ve sendika yönetimini de bu gücün parçası haline getirme göreviyle karşı karşıya..Petkim işçisini çevreleyen YHK, hisse senetleri, sağlıksız iş koşulları gibi sorunların çözümü tek başına sendika yönetiminde değil, asıl olarak Petkim işçisinin örgütlü gücündedir.*

(İşçilerin Sesi/ İzmit)

11 Ağustos'ta yapılan Petrol-İş Yarımca şube kongresinde Ali Buğdaycı başkanlığındaki ekip yönetime getirildi. Ali Buğdaycı 9 Ağustos'ta yapılan ön seçimle diğer iki başkan adayını elemiş ve ortaklaşa oluşturulan listenin başkan adayı olmuştu.

"Sözleşmeyi YHK değil Petkim işçisi belirleyecek" diyerek 103 gün boyunca çeşitli eylem biçimleri geliştirerek direnen Yarımca Petkim işçileri eylem günlerinde sendikal önderlikten yoksundu. Eylemlerin başlamasından bir kaç gün önce, yıllardır sürdürülen muhalefet çalışması meyvelerini vermiş, 9 yıldır yönetimde olan Muzaffer Gürkan başkanlığındaki ekip mahkeme kararıyla görevden alınmıştı. Eylemler baştan sona "eylem komitesi"nin insiyatifinde gelişmişti. 35. güne kadar genel merkez dahi uğramamıştı Petkim'e.

Bu birikimin sonucunda gerçekleşen şube delegasyonu seçimlerini, "sol liste" oybirliği ile (150-0) kazanmıştı. Ancak sözleşmenin bağıtlanmasının ardından Yarımca Petkim'de eylemlere öncülük eden 9 işçinin Çanakkale'ye sürülmesi yönetime ilişkin tartışmaları da beraberinde getirdi. Sürgün edilenler arasında oluşacak yeni yönetimin tartışmasız tek adayı olan Altan Özcan vardı. Altan Özcan sürülünce delege seçimlerinde sağlanan birlik bozuluyor ve ortaya 2 başkan adayı çıkıyor.

Bu adaylardan Ali Buğdaycı son dakikada mutabakatla tek başkan adayı olarak kalıyor ve seçiliyordu.

Ali Buğdaycının sendikal anlayışı, eylemler ve delege seçimlerinde sağlanan olumlu havayı kucaklamaktan yoksun görünüyor. Ali Buğdaycı "nasıl bir sendikal mücadele anlayışı?" sorusuna şu yanıtı veriyor; "Demokratik sendikacılığın çağdaş yorumunu savunuyorum. Komitelerde sağcılarla solcuların birlikte çalışmasına olanak yaratmak gerekiyor. Bu, solun dışlanmasını engelleyecektir. Hazır reçetelerin işçilere sunulduğu bir sendika değil, işçilerle birlikte politika oluşturan bir sendikal anlayışı savunuyorum. (....) Sendikalar üretime yönelik programlarını sunmalı ve işçi sınıfına aktarmalı. Fabrikaların teknolojik gelişmesine kayıtsız kalınmamalı. Tasarruf tedbirleri alınmalı.(..)üretimde disiplinli olmalıyız. ürettiğimiz kadar istemeliyiz."

Ali Buğdaycı, toplu iş sözleşmesi, işçi sağlığı, iş güvenliği, kültürel ve sosyal dayanışma, izin, ulaştırma, basın-yayın ve yemekhane komiteleri oluşturularak yönetime işçilerin katılımının sağlanacağını söylüyor.

Petkim'de eylemler sırasında oluşan birikimin sağlıklı bir yapıya bürünmesi ve kalıcılaşması sorunu ortada duruyor. Önerilen "komiteler"le bunu gerçekleştirmek ise pek olanak dahilinde görünmüyor. Ancak henüz sendikal bürokrasi oluşmadan (çünkü bu tehlike varolan veriler ışığında çok uzakta değil) eylemlere önderlik eden sınıf bilinçli işçilerin kalıcı işyeri komite ve konseylerini hayata geçirmeleri ve şube yönetimini de bu yönde zorlamaları mümkün.

Bundan sonraki dönem "yürüdük de ne oldu?" dönemi değil, "istediğimizi kopardık, aldık, alacağız" dönemi olmalı. Petkim işçisinin önünde sağlıksız çalışma koşulları, YHK'da bağıtlanan sözleşmeler, "ortağımız olacaksınız" kandırmacasıyla gündeme getirilen Petkim hisseleri gibi sorunlar yumağı var. Tüm bu sorunları "9 yıldır egemenliklerini sürdüren sendika gangsterlerinin" ardından gelen yönetimin çözmesi mümkün mü? Değil. Elbette işçiler, işyeri komite ve konseyleri ile de tümden çözemeyeceklerdir bu sorunları. Ancak, bu sorunlar için verilen mücadele gerçek çözümün ne olduğunu ortaya çıkaracaktır.

Böylesi bir mücadele aynı zamanda "çağdaş" sözcüğünü dillerinden düşürmeyenlere çağdaşlığın "yıkılan duvarların üzerinde yeşeren yeni dünya düzeninde sınıf çatışmaları artık ortadan kalkmıştır." demek olmadığını da gösterecektir.

FARGLAS ve TEKAR İŞÇİLER MAAŞLARINI ALAMIYOR.

Petrol-iş'e bağlı TEKAR ve FARGLAS işyerlerinde yaklaşık 20 aydır maaşlar ödenmiyor. Aynı holdinge bağlı 220 kişinin çalıştığı bu işyerlerinde, kriz öncesinde ücretlerinden memnun olduklarını söyleyen işçiler şu anda çaresiz durumdalar.

İşyeri sahibi Fahri ÇELİK, kriz öncesinde aldığı kredi borçlarını ödeyemez duruma düşünce, işyeri 1990 yılının Mart'ında krize giriyor. İşveren ilk 1-2 ay işçileri işyerini kurtarma vaadiyle avutuyor. Fakat bu arada ilginç bir gelişme oluyor. İşyerinden idari personel ayrılıyor. Gebze'de Aksak köyüne aynı üretimin yapıldığı bir işyerine (POLİFEN) gidiyorlar ve bu yeni işyerine asgari ücretle çalışan yeni işçiler alınıyor. Tekar ve Farglas'taki bazı makinalar da bu işyerine taşınıyor.

İşverenin bu arada işçilere bir teklifi olmuş. "40-50 kişi çalışsın, geri kalan işten çıksın. İşçilere toplam 50 milyon vereyim" demiş. İşçiler bunu kabul etmemişler. Daha sonra, seslerini duyurmak için geçen yılın sonunda 3 günlük açlık grevine gitmişler. Bu eylemden hiçbir sonuç alamayacaklarını düşünüp, Ankara'ya 1,5 ay önce gitme kararı almışlar. Ankara'da Adnan Kahveci ile görüşmüşler. Kahveci şunları söylemiş "verin mahkemeye kazanın".

Şu anda işyeri çeşitli banka ve kuruluşlar tarafından parsellenmiş durumda. Kısacası işçilerin şu anda muhatabı hukuken işveren değil. Başvuracakları muhatapları yok. Yaklaşık 20 aydır maaş alamayan işçilere, sendikanın dişe dokunur bir yardımından ve hakların alınması için yükseltilecek mücadeleye yeterli bir önderliğinden söz etmek oldukça zor. Hakların kazanılması için mücadeleyi yükseltmek asıl olarak işçilerin omuzunda.

Sastaş'ta İşgal

(Baştarafı 1'de)

nasıl "dur" diyebileceklerini
Tek dayanakları üretimden ge-
ve birlikteliklerivdi. Bu tartış-
betler, işverenin tazminatların
duyurduğu 27 Ağustos günü-
dü. Yapılan tartışmalar sonu-
atılanların geri alınması, işçi
durdurulması, sağlıksız ça-
larına son verilmesi...ve bunla-
ren temsilcilerinden kurulu bir
denetlenecek bir protokole
gibi ortak talepler belirlendi.
esindi: Bu talepler kabul edile-
rikaya, işe, ekmeğe sahip çık-
yal.
stos sabahı 7.30'da işten çıkar-
rılmayanıyla, fabrikalarında,
ın başındaydılar. Ama bu kez
sesleri kesilmişti, bantlar dön-
im, ambalaj yapılmıyordu. İş-
akçılık, ispiyonculuk yapan 6-
la tüm eller tüm yürekler birbi-
ydi. Talepler yazılı biçimde İş-
ürü Ahmet Erdoğan'a sunuldu,
ıte alınmadı. Bunun üzerine iş-
arı kararı "İŞİMİZ AŞIMIZ
EYECEĞİZ" sloganıyla işve-
ular.
direnişi başlayalı henüz yarım
en, patron-devlet işbirliği işle-
dı. Bakırköy jandarma bölük
üksel Çağlar komutasında 60
rma fabrikaya ulaşmıştı bile.

VLET İŞBİRLİĞİ DE

ce benzeri pek çok olayda baş-
ış, bu tür olaylarla ünlenmiş
ksel Çağlar ve işveren ittifakı-
inde üretim alanına ulaşan jan-
liili olan kapılardan birini di-
nayan patron yardakçılarından
ması sonucu içeri giriyor ve
yumruklarla, tekmelerle başla-
devletle işçi karşı karşıya ge-
darmalar bizzat işletme müdü-
rdoğan'ın destek komutlarıyla
"Devlet Baba"nın gerçekte
alık ettiğini de ilan ediyorlar-
ın önünde fabrikaya giren
yüzlerce işçinin gözü önünde
nlara takılıp sırtüstü yere ka-
da verdiği hınçla işçilere sal-
llikle bayan işçileri saçların-
dan sürükleyerek boğazlarını
ireniş öncesi toplantılara, di-
ütlenmesi çalışmalarına katıl-
gen davranan kadın işçiler,
dırısında en öndeydiler; dire-
belirleyiciydiler.
r tekmede, her dipçik darbe-
ün kimin devleti olduğunu,
het ettiğini bir kez daha kavrı-
kolkola girip birbirlerine ke-
"işimiz aşımız terketmeyece-
kımızı almak için buradayız"
jandarmaya direnebildikleri

20 dakikanın sonrasında ortalık üstü başı parçalanmış, kafası şişmiş, vücudu morarmış, ezilmiş işçilerle doluydu. Fabrika jandarma zoruyla boşaltılmıştı. Olay sonrasında adli tıp'a giden yaralı işçiler 3'er 4'er günlük raporlar alarak savcılığa suç duyurusunda bulundular.

Direniş öncesinde işçilerle konuşmaya bile yanaşmayan ve ilk iş olarak jandarmayı çağıran işverense daha sonra işçilerin seçtiği temsilcilerle görüşmede utanmazca, "ekonomik krizi" anlatıp "Biz bir aileyiz. Birbirimize karşı anlayışlı olalım" diyor, bantı açarsa attığı işçileri geri alacağının , işçi çıkartmayacağının sözlerini veriyor, işçiler bunların protokole bağlanmasını isteyince de "sözüm namus (!) sözü" diyordu. İşveren namus sözü verirken Sastaş'ta jandarma işgali devam ediyordu.

Aynı akşam geniş bir katılımla düzenledikleri toplantıda durumu değerlendiren işçiler, yeni gelişmelere bağlı olarak yeni temsilciler seçiyor,geldikleri noktayı şöyle dile getiriyorlardı; "Sastaş köpeğini uyandırdık, savaşmaktan başka yolumuz yok. Yarın fabrikaya girme zorlanacak, üretim duracak."

Ertesi gün işten çıkarılan 35 işçinin içeri alınmaması sonrasında, çalışan işçiler (6-7 kişi dışında) tümden üretimi durdurdular ve işverene yazılı taleplerini bir kez daha sundular. Bu taleplerini de somutlayacak bir takım sözleşmesi istediklerini bildirdiler.

İşverenin "ister çalışın ister çalışmayın" cevabıyla karşılaşan işçilerin bir bölümü (işçilerin bir anlık kararsızlığının da etkisiyle) işletme müdürü ve jandarmanın baskılarıyla makinaların başına yönelirken, 50 işçi "namluların gölgesinde çalışmaya hayır" diyerek işyerini terkediyordu. 50 işçinin işyerini terketmesi, direnişin istenmeyen bir sonuçla bitmesinde etkili olurken, bir süre sonra işyerinin kapıları kapanıyor, içerdeki işçilerle dışardaki işçiler arasında irtibat kesiliyordu.

Öğleden sonra toplanıp işyerinin önüne gelen işçiler vekalet verdikleri avukatları ve seçtikleri 5 temsilci aracılığı ile işverene "namluların gölgesinde, bu baskı ve zulüm ortamında çalışmayacaklarını, ama haklarını son kuruşuna dek alacaklarını bildiriyorlardı. İşverenin " son çıkanlardan isteyenler çalışabilir" sözlerine karşı işten ayrılmalarının bir protesto olduğunu söyleyen işçiler aynı gün 5'erli gruplar halinde tazminatlarını (daha önce talep ettikleri doğrultuda eksiksiz ve gerçek ücretleri üzerinden) aldılar.

YAŞANAN DİRENİŞ İŞÇİLERİN YÜREKLERİNDE VE BİLİNÇLERİNDE BİR MÜCADELE MAYASI OLDU

Sastaş direnişi, genel seyrin dışında, militan, işgale uzanan çizgisiyle 80 sonrasının sayılı örneklerinden biri oldu. Yüzbinlerce işçi işten atıldığı halde yaşanan sessizlik ortamında, Paşabahçe ateşini 250 işçi harlandırdı.

Direniş işçilerin nemli gözlerle birbirlerini kucaklamasıyla bitti. Ancak gerçekte hem işten atılanlar için hem de Sastaş işçileri için bu yaşananlar yeni bir sürecin başlangıcıydı. Bu 2 günlük direniş boyunca ve onun öncesinde çok yoğun günler yaşayan; yürekleriyle, bilinçleriyle birbirine kenetlenen, jandarma saldırısına sloganlarla karşılık verirken işçi olmanın onurunu duyan, yanındaki arkadaşının acısına gözyaşı döken, arkadaşlarını jandarma dipçiğinden korumak için öne geçmeye yarışan işçiler, onlarca, yüzlerce kitap okumuşçasına çok şey öğrendiler. Ve bu direniş, çoğunluğu 16-17 yaşlarındaki bu işçilerin yüreklerine, bilinçlerine atılan mücadele mayası oldu.

Hemen hemen hepsi ilk kez böylesi bir hak mücadelesi veriyorlardı. Tüm tecrübesizliklerine rağmen, kendi güçleri ve insiyatifleriyle bu direnişi gerçekleştirdiler. Gençliklerinin verdiği dinamizmi, direniş içinde pişirdikleri işçilik bilinci doğrultusunda mücadeleye akıttılar. Genç işçiler, 12 Eylül'ün yılgınlığını, ürkekliğini taşımayan "gençlikleriyle" geleceğin de müjdecisi oldular. Şu açıktır ki, ilk kez yaşadıkları bu direnişte bilinçlerine; işçi gibi işçi olmayı, kendi gücüne güvenmeyi, inatla isyanla direnmeyi kazıyan bu işçilere ne sarı-uzlaşmacı sendikacılığın pasifizmi bulaşabilir, ne de bilekleri egemenlerin baskı ve zorunun korkusuyla zincirlenebilir. Eski işçilerin yaşadıkları deneyimleri, bu olumlulukları besleyecek biçimde sunmalarıysa yaşanacak sürecin olmazsa olmaz koşullarından biri.

Sastaş işçileri kendi güçleri, kendi kararlarıyla giriştikleri bu mücadeleyle, önemli olanın işçilerin özgüçleriyle ve örgütlülükleriyle adım atmaları olduğunu gösterdiler. " Sendikamız yok, ne yapabiliriz ki?" gerekçesini geçersiz kılarak kendi kararları doğrultusunda belirledikleri takım sözleşmesini işverene dayattılar. Güvencesiz, kötü koşullarda çalışmanın kader olmadığının mesajını verdiler.

Yeterli olmasa da, direniş öncesi ve direniş sürecinde toplanıp tartışarak, kararlar alıp, eksiksiz uygulayarak, her bölümden temsilciler seçip görev bölüşümleri yaparak, yaşanan sürecin her noktasını birlikte değerlendirerek örgütlülüklerinin de temelini attılar. Tüm bu çabalar, gerçek anlamıyla olmasa da uzun vadeli, gerçek bir örgütlülüğün de ilk adımlarıydı.

İşten atılmaların yaşandığı günkü tavrın eksikliğine rağmen (23 Ağ.) süreç bu birliktelik ve asgari örgütlülük sayesinde yakalandı ve direniş gerçekleştirildi. Ancak örgütlülüğün fabrikada tam anlamıyla kök salamaması ve direniş sonucunda çabuk ve doğru hareket edecek bir olgunlukta olmaması ve tecrübesizlikler, sonucun istendiği biçimde yaşanamamasında etkili oldu. Bu durum; örgütlenme çalışmalarının pratik dayattığında değil, yaşanacak gelişmeleri karşılayacak tarzda, kalıcı ve sıcak mücadele içinde pişip gelişecek bir zeminde yürütülmesi gerekliliğini de gösteriyordu. Direnişi omuzlamak için bir kaç gün içinde girişilen örgütleme çabaları Sastaş'ta çok önceden yaratılmış olsaydı elbette sonuç daha farklı olacaktı. Çevre fabrikalardan ve mahallelerden bir destek hareketi yaratılamaması sonucu etkileyen bir eksiklikti.

Sastaş direnişinin gösterdiği bir başka gerçek de, devrimci önderliğin önemiydi. Yaşanan direnişi ve örgütlenme adımlarını kalıcı kılmada devrimcilere duyulan ihtiyaçtı.

Bir kez daha görüldü ki, gerek işçilerdeki mücadele potansiyelinin açığa çıkartılması ve doğru yönlendirilmesi gerekse örgütleme çabalarının geçici biraraya gelişler olmaktan çıkartılıp yarınları yakalayacak tarzda geliştirilmesinde devrimcilere önemli sorumluluklar düşüyor.

Bir kez daha görüldü ki, devrimciler yaşanmakta olan bir gelişmenin peşinde koşmak yerine (Zonguldak ve Paşabahçe'de olduğu gibi) önderlik yapmak zorunda. Bunun yolu da, direnişi sağlam temellere oturtmaktan, mücadeleyi öncesinden başlayan yaygın ilişkiler üzerinde yükseltmekten geçiyor.

JAK LEVİ, MONİ LEVİ, HASAN GÜRLEYEN, AHMET ERDOĞAN.. SİZİ, YAŞGÜNÜ PARTİSİ DÜZENLEYİP PASTA DAĞITMAK DA KURTARAMAYACAK.

MÜCADELE BAYRAĞI SASTAŞ İŞÇİLERİNDE

Sonuç istendiği gibi yaşanmasa da direnişin bir dönüm noktası olduğu ve gerisinde kazanımlar bıraktığı ortada. Nitekim, bugüne dek işçileri keyfince çalıştırmaya alışmış olan Sastaş işverenlerince, direnişin bitmesinden bir gün sonra servis konuldu. Yine patronlardan Moni Levi'nin yaşgününde işçilere pasta dağıtılarak, "Biz bir aileyiz" havası yaratılmaya çalışıldı.Bütün bunlar, Sastaş işverenlerinin 2 günlük direnişten aldıkları mesajın ve duydukları korkunun ifadesiydi.

Ama Sastaş patronlarını; Jak ve Moni Levi'yi, Hasan Gürleyen'i, Müdür Ahmet Erdoğan'ı, yaşgünü partilerinde işçilere pasta dağıtmak da kurtaramayacak.

Mücadele bayrağı Sastaş işçilerinde. Şimdi görev direnişten çıkartılan sonuçları bundan sonraki pratiğe taşımak, direniş içinde atılan örgütleme çabalarını kalıcı kılmak ve yarınlara bu örgütlü güçle hazır durmak.

Sastaş'tan atılan işçilerin attığı bir adımı bundan sonraki sürecin işçiler açısından nasıl yaşanacağının bir göstergesi aslında. İşçiler, işten çıkarıldıktan sonra bağlarını koparmayıp, oluşturdukları bir komisyonla acil ihtiyacı olanlara elbirliğiyle iş bulunması, varsa ailevi sorunlarının yine birlikte çözümlenmesi yolunda çalışıyorlar. Bu hem direnişte yaşanan deneylerin gidilen yerlere taşınması, hem de birlikteliğin korunması açısından da önemli bir adımdır.

Sastaş'ta atılan mücadele mayasının tutması da bu çabalara bağlı.

Segura'da öfke

(Baştarafı 1'de)

Zor çalışma koşulları karşısında başlangıçta tek çözüm olarak, sendikalaşmayı gören işçiler geçen Nisan ayında sendikalaşma çalışmalarına başladılar. İlk aşamada 302 işçi sendikaya üye oldu. Daha sonra bu sayı daha arttı. Fakat işveren sendikayı tanımadığı gibi işçiler üzerinde baskı kurmaya başladı ve işçileri işten atmakla tehdit etti. Bu tehditleri lafta da kalmadı ve sendikalaşma çalışmalarını yürüten üç işçiyi "üretim düşüklüğü, hatalı mal üretme" gibi bahanelerle işten attı.

Bu süreçte, Segura işçileri bu atılmaları yemek ve çay boykotu gibi eylemlerle protesto ettiler. İşte bu eylemlilikler sürecinde işçiler arasında kendi güçlerini örgütleme fikri yavaş yavaş doğmaya başladı.

Sağlıksız çalışma koşulları 22 Ağustos günü yakıcı biçimde kendisini hissettirdi. Yaklaşık 150 işçi zehirlenme belirtileri göstererek hastanelere başvurdu. İşverenin tavrı bu olayda da "işverence" oldu. Zehirlenen işçilere vizite kağıdı vermedi veya keyfi olarak geciktirdi. Bir çok arkadaşlarını işçiler kendi olanaklarıyla hastanelere götürdüler.

BARDAĞI TAŞIRAN SON DAMLA

İşçiler can dertleriyle uğraşırlarken 23 Ağustos günü, işverenin 4 işçiyi daha işten atması işçiler için bardağı taşıran son damla oldu.

İşçiler ilk olarak 26 Ağustos günü, üretimi durdurarak fabrika bahçesinde toplandılar. İşten atılan arkadaşlarının geri alınması ve sağlıksız çalışma koşullarının iyileştirilmesi istemleri yerine getirilinceye kadar işbaşı yapmayacaklarını ve fabrikayı terketmeyeceklerini söylediler.

İşverenin bu istemlere yanıtı polis çağırmak oldu. Fabrikaya gelen polis amirleri asli görevlerine soyunarak işçileri işbaşı yapmaya çağırdılar. İşçilerin kararlı tutum üzerine bu kez devreye sendika girdi. Teksif Eyüp Şube başkanı "Arkadaşlar her eylemin bir sınırı vardır. Siz gereken mesajı verdiniz. İşverenle görüşüp işinizi halletmeye çalışacağım. Ama siz öncelikle fabrikaya girip işbaşı yapın" diyerek eylemi kırmaya çalıştı.

Fabrika bahçesinde bulunan işçiler istemleri kabul edilinceye kadar üretimi durdurma ve işyerini terketmeme eğilimini ertesi günden itibaren yaşama geçirme kararı alarak o akşam fabrikadan ayrıldılar. Ancak ertesi sabah fabrikaya geldiklerinde kendilerini polis karşıladı. Önce fabrikaya sokulmayan işçiler, daha sonra bir fırsatını bulup polis engelini aştılar ve fabrika bahçesinde beklemeye başladılar. O gün öğle saatlerinde işveren bir açıklama yaparak işçilerin bir günlük ücretli izinli olduğunu söyledi. Bunun ardından da polis şefleri "Biz devletiz, bize güvenin, yarın gelin işbaşı yapın" gibi sözlerle işçileri ikna ettiler. İşçiler ertesi gün fabrikaya geldiklerinde kapıları yine kapalı buldular ve polisle karşılaştılar. İçeriye alınmamaları üzerine fabrika dışında oturma eylemine başlayan işçilere akşam saatlerinde çevik kuvvet saldırdı. Aralarında hamile kadınların da bulunduğu işçiler cop, tekme darbeleriyle dağıtıldı ve 12 işçi gözaltına alındı.

İşçilerin mücadele etmedeki kararlı tutumu üzerine işveren pazartesi gününe kadar işçileri tekrar ücretli izine çıkardı. İşverenin tutumunu protesto eden işçiler bir basın açıklaması yaparak 3 günlük dönüşümlü açlık grevine başladılar. Aynı günlerde 31 işçiye daha işten çıkarıldıkları bildirildi.

Bu olay işçilerin mücadele etmedeki kararlılıklarını daha da perçinledi. 2 Eylül Pazartesi günü işten atılan 35 kişi dışında kalan işçiler içeri girdiler ve üretimi başlatmayarak işgale geçtiler.

Bu olayın ikinci bir Paşabahçe'ye dönüşmesinden korkan polis fabrika dışına güç yığarken, fabrika içinde de işgali kırmaya dönük gözdağı veriliyordu.

Bunların etkisiyle akşam iş çıkışı saatinde işçilerin bir bölümü fabrikayı terk etme eğilimi gösterirken, kalıp direnen işçileri de çevik kuvvet döverek yerlerde sürükleyerek dışarı çıkardı ve işgali kırdı.

Üretimi durdurma ve oturma eyleminden işgale kadar yükselen Segura Direnişi, bir sendika isminin yasallığına gerek duymaması, tamamen işçilerin komite örgütlülüğüne dayanması, eylemlerde açık bir radikalleşme potansiyeli taşıması ve sendikalaşma, iş koşullarında iyileştirm . gibi demokratik taleplerle harekete geçilmesi açısından önemli bir direniştir. Segura direnişinin diğer bir özelliği başlangıçtan itibaren eylemlere işçilerin tamamına yakın bir kısmının komitenin insiyatifinde katılması.

Ama komitenin işçilerdeki bu eylemci potansiyeli yeterince değerlendiremediğini söylemek mümkün. Gözlenen en büyük eksiklik, komite ile işçilere arasındaki iletişimin kopukluğuydu. Özellikle işgale doğru gelişen süreçte komite bir karar alma organı, işçiler de alınan kararların uygulayıcısı konumunda kaldılar. Bu kopukluk işgalin ilk günde kırılmasının en önemli nedenlerinden birisi oldu. Komitedeki işçilerin hemen hepsi işgalden önce işten atılan 31 kişi içinde bulunuyordu. Ve onların içeriye girememesi işçilerin içerideki insiyatifini zayıflattı.

Bu arada yapılan açlık grevi ise yanlış bir taktikle olayın sıcak olarak yaşandığı fabrika önünde değil, kapalı mekanlarda yapıldı. Böylece, Segura işçisi için çok önemli olan 3 sıcak gün değerlendirilemedi.

Ayrıca komite işgalin başarılı olabilmesi için gerekli en önemli faktör olan fabrika dışı desteğin sağlanması konusunda yeterli çalışmayı yapamadı. İşgal günü herkesten önce fabrika dışında olması gereken aileler bile fabrika dışında yoklardı. Ayrıca Kartal gibi fabrikaların yoğun olduğu ve halkın büyük bir kesiminin demokrat nitelikli insanlardan oluştuğu bölgede olayı Kartal bölgesine maledecek, işçileri mahalle halkını fabrikaya çekecek yeterli çalışmalar yapılamadı. Dış desteğin sağlanmaması yanında işgal sırasında fabrika içinde olası gelişmelere işçiler arasında belirebilecek kararsızlık ve direnişten vazgeçme eğilimlerine karşı tavır koyacak ve dış müdahalelere karşı işçilerin güvenliğini sağlayacak koruyucu mekanizmalar gerçekleştirilemedi.

Direnişin örgütlenmesi aşamasında görülen eksiklik ve yetersizlikler, Segura Tekstil işçilerinin eyleminin önemini azaltmıyor. Aksine, uluslararası sermaye karşısında, çok zor koşullar altında ve alabildiğine güvencesiz çalışan Segura işçilerinin sadece kendi örgütlülüklerine güvenerek sürdürdükleri bu eylem başlı başına bir güzellemedir.

Bugün Segura'da, Teksif Sendikası yetki alsa da işçilerin öncelikle güvenecekleri kendi öz örgütlülükleridir. Yaşanan direniş bunu kanıtlamıştır. Segura Tekstil işçisinin önündeki görev, aynı örgütlülük anlayışını önlerindeki sürece taşımaktır.

Büyükşehir Belediyesinde

(Baştarafı 8'de)

u güçlükle karşılaşan halkın,
ye şöförlerini suçluyorsa di-
da, Çakmur'u suçluyordu.
el Başkanı'na gücünü göste-
e Başkan'larının milletvekili
katılmama kararının yanlışlı-
ekti. Ancak beceremedi.
tos günü sabahtan iş bırakan
isi, Fuarın açılış töreninde de
mak istedi. Ama bu konuda
olamadı. İkinci gün işyerle-
i sürdüren işçiler, üçüncü
şehir Belediye Binası'nın
lanarak, Çakmur'u protesto
lerinden yürüyerek ve bula-
arla belediye önüne gelen iş-
an akşama kadar alanda kal-
, öğle tatilinde Tüm Bel-

Sen'li memurların, akşam Kutlutaş işçilerinin destek ziyaretleri sırasında ve gün boyunca; "Çakmur istifa", "Maaş bizim hakkımız, söke söke alırız", "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız", İş, ekmek, özgürlük", "ESHOT satılamaz" sloganları atıp, halay çektiler. Üç şubeye bağlı ESHOT, İZSU Büyükşehir birimlerinde çalışan 8 bin işçiyi kapsayan eyleme, dördüncü gününde Halkevleri destek ziyaretiyle dayanışmalarını gösterirken, beşinci günü işçiler eşleri ve çocukları ile oturarak, protesto eylemlerini sürdürdüler. Gelinen noktada belediye işçisi ve Çakmur, bugün yol ayrımında. Ya şimdiye kadar olduğu gibi her maaş günü bir iki günlük eylemlerle halkın tepkisini çekmeye devam edecekler ya da, sorunlarını halka duyurup onların desteğini alarak, Çakmur'uun Tansaş olayında kazanmış olduğu Pirus zaferini işçilerin zaferine dönüştürecekler. Ya da Çakmur'un, işçileri 17. maddeden atma tehditlerini, yeni Paşabahçe'ler yaratarak boşa çıkaracaklar. Ancak yeni Paşabahçe'leri yaratmanın yolu, Belediye işçisinin halkın desteğini sağlayabilmesinden geçiyor. Eylemin 10. günde sendika yetkilileri meşru zeminde haklı olunan bu mücadeleyi hukuksal alanda kaybetmeme kaygısıyla eylemi işyerlerinde vezne kuyruğu biçimine dönüştürdü. Gelinen noktada işçiler ya Çakmur'un TANSAŞ olayında kazanmış olduğu Pirus zaferini boşa çıkaracaklar, ya da Çakmur'un işçileri 17. maddeden atma tertipleri yeni Paşabahçeler yaratı'arak karşılanacak.

bahçe Direnişi'nin ardından

(Baştarafı 4'de)

şçilerin sorunlarına sahip çık-
etimden gelen güçlerini kul-
n yolunu açan Paşabahçe di-
nomik taleplerle sınırlanmış
ısallaşma potansiyelini içinde
ir tavırdır.
ki bugün işçinin başarısının
dika yönetimi çörekleniyor.
erin karşılığında aynı sayıda
önüne konuluşunu çözüm
rmeye çalışan, önderlik etti-
ardından, fabrikayı ziyaret
Çağlayan'ı "baba" ilan ede-
na kararı alan, direniş sırasın-
re verdiği "sert" demeçler
patronlarından özür dileyen
netimi güven tazelemeye çalı-
nın kısmi başarısını kendi ba-
ilan edip, grev boyunca işçi-
kaybettiği prestijini yeniden
için uğraşıyor.

ESİ KRİSTAL-İŞ PAŞABAHÇE SAHİBİ OLABİLİR Mİ?

Bu başarı, işçinin çalışma
çok barajın altına düşmeme
apan; eylemin nitelik kazan-
n çırpınıp dururken, işkolun-
fabrikalarda şalter indirme
yarak, "işçi istemiyor biz ne
diyerek, direnişin Paşabahçe
hapsedilmesi için ellerinden
n Kristal-İş yönetiminin ola-
rı, Balmumcu yürüyüşü için
lkını ve işçileri davet edip,
olis kıskacına terkeden sendi-
az.
sadece ve sadece Paşabahçe
e bölge halkınındır.

İMLERİNDE DOĞAL SONUÇ

direnişin ardından, kazanım-
hanesine yazdırmak isteyen
Sendikası Paşabahçe Şube-
en delege seçimlerine gitti.
nişin değerlendirilip, sendika-
hanesinin kabarmasına fırsat
ıydı.
ten de başkan seçim işe yaradı
nce delege seçimlerini sadece
la alan Şube yönetimi bu kez

farkı 631'e çıkardı.

Yani, bugüne kadar, şişe cam işkolunda (Cam Holding'e bağlı işyerlerinde Kristal-İş' te örgütlü işçiler) sendika yönetimlerine karşı gelişen muhalif tavrı bir türlü örgütleyemeyen devrimci demokrat işçilerin dağınıklığı bir kez daha açığa çıktı. Eylem boyunca kararlı davranan; direnişe sahiplenişleriyle, bölge halkıyla bütünleşme çabalarıyla, işkolundaki diğer işyerlerinin direnişe katılması konusundaki fiili adımlarıyla taban örgütlülüğünü yaratmanın ipuçlarını yakalayan devrimci-demokrat işçiler, sendikanın baskın delege seçimi karşısında yine muğlak olan muhalifliklerine büründüler. Üstelik bu muhalifliğin içinde direnişe sahip çıkmayan ancak adından çok söz edilen "liderler" de eklenince sonuç hüsran oldu.

Sermayenin işçi kıyımıyla sınıfa savaş ilan ettiği halde işçi, bu savaştan en az zararla çıkmanın yollarını ararken, arkasında da bir güç istiyor. Bu gücün, ancak kendi öz örgütlülüğü olduğunu sıradan işçiye kavratacak olan devrimci demokrat işçiler ise bir türlü bu konuda pratik adımlar atıp alternatif güç oluşturmuyor. Üstelik, delege seçimleri aşamasında görüldüğü gibi belirsiz muhalefet çalışması içinde bile taraf olmanın gerektirdiği dinamik çalışmayı yürütemiyor. Onların bıraktığı boşluğu ise zamanında masa başında işçiyi satmış olsa da direnişin başarısına çöreklenen sendika yönetimi dolduruyor.

Yaşanan süreçte, net bir programa sahip olmayan bu nedenle de direniş boyunca kişi kişi farklı tavırlar ortaya koyan muhalefet, şube yönetiminin "direniş boyunca ne yapılar, bundan sonra ne yapabilirler" saldırıları karşısında soluksuz kaldı. Baskın delege seçimi ise, tabanın öz örgütlülüklerini yaratma çabasını bir kenara koyarak sadece şube yönetimine aday olan muhalefeti tüketti.

İŞÇİLERİN ÖNÜNDEKİ SÜREÇ TABAN ÖRGÜTLÜLÜKLERİNİ YARATMA SÜRECİDİR

Cam işçisinin kendi direnişinin yanısıra pek çok etkenin bir araya gelişiyle kazandığı zafer kalıcı değildir. Cam patronları bugün durdurdukları işçi kıyımını, erken seçim sonrasında bir kez daha gündeme getireceklerdir. Bu kıyım doğrudan Paşabahçe'de yaşanmasa bile direnişin bedeli diğer cam fabrikalarında gündeme getirilecek kıyımla yine cam işçisine ödetilecektir. Dün koltuğuna sahip çıkma zorunluluğu olan sendika yönetimi ise bu kıyım karşısında bir önceki direnme tavrını göstermeyecek, aksine kıyımın kendisine muhalif olan işçilere yöneltilmesine yardımcı olacaktır. Zira delege seçimleri sırasında bu yollu tehditlerini savurmakta hiçbir sakınca görmemişti.

Devrimci demokrat işçilerin bugün önlerindeki tek seçenek, işyeri komite ve konseylerini yaratmak ve bu örgütlülüğü sendikal yapılara taşımaktır.

Önüne, danışılan değil doğrudan kararlar alan ve uygulayan işyeri komite ve konseylerini koyan cam işçisine, direniş süreci bu bakımdan elverişli bir zemin sundu. İşyeri örgütlülüklerinin yaratılması için bir potansiyel taşıyan cam işçileri, bu adımı atabilmek için öncelikle direnişi değerlendirilmelidir. Değerlendirme tartışmalarının odağına ise sınıf ve kitle sendikacılığı konmalıdır.

Direniş, fabrikada oluşturulacak örgütlülüğe ışık tutarken, mahalle örgütlülüklerinin de önünü açtı, yol gösterdi. Cam'daki eylem sırasında çeşitli faktörlerle bir araya gelen, bir işyerindeki direnişi sahiplenen Paşabahçe halkı somut bir sorun etrafında örgütlenmenin ve direnmenin hakların kazanılması için tek geçerli yol olduğunu öğrendi. Bu örgütlülük feodal bağlardan çıkarılıp mahalle komiteleri biçiminde kalıcılaştırılabilirse, bölgede yaşayanların sorunları, halkın örgütlü iradelerinin ifadesi olan bu komiteler aracılığıyla çözülmeye girişilirse sürekli bir kazanım haline getirilebilir.

Bu kazanımın kalıcılaşmasının ölçütü, Paşabahçe halkının sadece kendi bölgesindeki sorunlara karşı değil, emekçi halkların yüzyüze kaldığı bütün haksızlıklara karşı ayağa kalkmayı başarması olacaktır.

İstinye Koyu'nda yıkım

(Baştarafı 8'de)

Koya akan deresi boyunca altı fabrika da kapatılacak ve taşınacak. Sonra dere boyunca kurulu gecekondular ve binalar istimlak edilip yıkılacak. Sonra da koyun üst tarafındaki fabrika üstü ya da Koru Mahallesine sıra gelecek.

İstinye'de yaşayan ve çalışan insanlar işçiler, balıkçılar, esnaf ve mahalle halkı, sadece çalışma yerlerini değil yaşadıkları evlerini de kaybedecekler. Günümüzde hiç bir işe yaramayacak tazminatlar karşılığında çalıştıkları ve yaşadıkları yerlerden çıkarılıp kovalanacaklar. Böylece de İstinye Koyu ve Deresi çam ormanları ve korularıyla para babalarının istedikleri gibi villalarını, köşklerini, kluplerini, eğlenme tesislerini yaptıkları turizm cenneti (!) haline gelecek.

İşbirlikçi tekelci kapitalistlerin uşağı büyük basının uydurduğu gibi; Koy ve çevresi çevre kirliliğinden arındırılıp kıyıları ve korularıyla halkın hizmetine sunulmuyor.

Yerli-yabancı sermayedarlara peşkeş çekiliyor.

Mesut Yılmaz hükümeti tam kadro bu operasyonun uygulayıcısıdır. En büyük korkuları İstinye halkının işçilerin önderliğinde bir direniş örgütlemeleridir. Bunun için tersanenin bir an önce kaldırılması yönünde çaba harcıyorlar.

Önce tersanenin iki havuzu götürüldü. 26 Ağustos'ta da üçüncü havuz Başbakan'ın da katıldığı bir törenle sökülerek, İstinye Tersanesi yok edildi. Başbakan'ın, buranın turizme açılmasının bölge halkına da getireceği yararlar üzerine bol keseden attığı palavralar, İstinye halkının başına gelecek olayları örtmeye yetmemiştir.

İSTİNYE HALKI BU OYUNU BOZABİLİR

Dere boyunca kurulu altı fabrikanın işçileri ve tersane, Koyda ki balıkçılar ve esnaf, mahalleli birleşirse kendi örgütlülüğünü yaratırsa, devlet-Holdingler işbirliğiyle tezgahlanan bu operasyon durdurulabilir.

Koyun ve derenin yerli-yabancı sermayedarlara peşkeş çekilmesi engellenebilir.

Villası olanlar kadar, gecekondusu olanların da İstinye'den yararlanma hakları vardır.

Çevre kirliliğinin giderilmesi işçilerin işlerinden edilmesini, işyerlerinin, fabrikaların kapatılmasını, balıkçıların koydan kovalanmasını gerektirmiyor. Gecekonduların yıkılıp, villaların yapılması çevre temizliğini sağlayamaz.

Yaşananlar İstinye halkı ve işçilerine yaşadıkları ve çalıştıkları mekanları kaybetmemek için mücadele etmeyi dayatmaktadır. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" tavrı, işyerleri kapanan işçilerle dayanışmaya girmeyip, duyarsız davranmak, bir süre sonra balıkçıların da koydan kovulmasına, sonra da dereboyu ve mahallelerdeki evlerin istimlak edilip yıkılmasına neden olacak.

Onlar, yerli yabancı holdingler ve devlet olarak kenetlenmişler bu operasyonu sürdürüyorlar.

Biz de, mahalle halkı, balıkçılar, esnaf olarak işçilerle birleşelim ve bu uygulamayı boşa çıkaralım.

Dora Grevi kimin için

(Baştarafı 8'de)

niyle tüm sektörlere yayılmış ve kalıcılaşmış; Dora patronları aralarındaki çekişme nedeniyle sermaye artırımı yoluna gidemiyorlar, bu nedenle işletme sermayesinde yetersizlik çekiyorlar. İşte bu koşullarda TİS görüşmeleri sürdürülüyor ve Laspetkim-iş ücret zammı ve idari maddelerde anlaşıldığı halde greve çıkma kararı alıyor. Neden? Çünkü patronlar "farkları istediğimiz bir zaman sürecinde öderiz" demiş.

Laspetkim-iş bürokratlarına sorarsanız "grevi biz istemedik, işçi istedi" diyorlar. "Peki siz bu elverişsiz koşullarda üstelik ücret zammı ve idari maddelerde anlaşıldığı halde greve çıkmanın işçilerin aleyhine ve patronların lehine olacağını anlatamadınız mı" dediğinizde "Elbette anlattık ,üstelik işçilere düşünmeleri için 24 saat süre de tanıdık ama işçiler grev istediler" diyorlar. Bu sözleri dile getiren Laspetkim-iş Genel Mali Sekreteri'dir. Düşünün bir Laspetkim-iş 170 gündür süren bir grevi örgütlüyor ve gelinen noktada bunun başından beri işverenin işine gelen bir grev olduğunu açıklıyor. Hem de en yetkili sendika bürokratının ağzından.

5.5 ay süren TİS görüşmeleri boyunca işçiler sendika tarafından uyarılmamış, örgütlenmemiş; patronların muhtemel taktiklerine karşı donatılmamış, uyuşmazlık ve arabulucu aşamalarında da bu tutum sürdürülmüş. Sonra da sözünü ona 'Demokrasi gereği'işçilere sorulmuş :Grev istiyor musunuz, yoksa istemiyor musunuz?

GREV SÜRECİNDE NELER OLDU?

Dora patronları TİS görüşmeleri boyunca yaptıkları stoklarını grev öncesinde fabrikadan çıkardılar. İlk bir kaç ay boyunca bu stok malları tatlı tatlı sattılar. Sonra da siparişlerini, -ki müşterileri Tofaş,Mercedes gibi tekellerdir- plastik atölyelerine verdiler. Plastik işkolunda, çok sayıda olan bu işyerlerinde işçilerin sendikasız, sigortasız ve hiç bir sosyal hak olmadan çalıştırıldığı biliniyor. Siparişlerini karşılıyorlar ama işletme sermayelerini de kendileri için en uygun koşullarda harcıyorlar. İşçilere de hiç bir ücret ödemiyorlar. Laspetkim-iş, sessiz sedasız grevi sürdürüyor. Ayda sendikaya 20 milyona mal olan bir grev bu. Bugüne kadar grevi kamuoyuna maletmek için hiç bir örgütleme yapılmamış. Dora işçisini grev içerisinde, kamuoyunun dikkatini çekecek eylemlere yöneltmemiş. Bürokrat beylerimiz "çünkü" diyorlar "işçiler bu tür eylemlere sıcak bakmıyorlar."

Oysa işçilerin en büyük şikayeti basının oyunun, basının, diğer fabrikalardaki işçilerin kendi grevleriyle ilgilenmemesi. Sendika istese bu eğilimi kısa sürede çok canlı eylemliliklere dönüştürebilir. Ama bu Laspetkim-iş bürokratlarının işine de gelmiyor. Çünkü grev Dora patronlarının mali problemlerini ve aralarındaki hesaplaşmayı tamamlayıncaya kadar kimsenin dikkatini çekmeden sessizce sürmeli. Tabi bu patronlar arası hesaplaşmanın ve krizin faturasını da işçiler ödemeli(!)... İşte Japon modeli: Gerektiğinde işçi işvereni için kendini feda etmeli.

170 gündür grevde olan Dora işçisi kendi komite ve konsey örgütlenmelerini yaratamazsa, patronların ve sendika bürokratlarının çıkarlarına alet olmaktan kurtulamayacak.

Santa Farma grevi

(Baştarafı 8'de)

Santa Farma'nın kararlı işçileri bize 138 günden beri bunun örneğini veriyorlar. Ücretler kadar idari maddelerde önemlidir. Aksi takdirde süreç içerisinde işten atılmaktan ve sendikasızlaştırılmaktan kurtulamayız diyorlar.

KIPLAS patronları bu bilinci emrindeki basın aracılığı ile çarpıtmaya çalışıp kafasını bulandırdığı iki işçiyi de alet ederek bir oyun tezgahlamaya çalıştı. 29. sayımızda yazdığımız bu tezgah işçilerin kararlı tutumuyla bozuldu.

ŞİMDİ KIPLAS YENİ BİR OYUN PEŞİNDE

SANTA FARMA patronu, ilaç üretiminin Levent ve Ayazağa'da bulunan Fako ve Bilim İlaç Fabrikalarında sürdürmeyi planlıyor. Böylece greve karşı bir süre daha dayanıp işçileri yola getirebileceğini umuyor.

Fako ve Bilim'in özellikleri sendikasız işçilerin çalıştıkları fabrikalar olması. Daha önce de sendikalı ilaç fabrikalarında kendisi için üretim yapılmasını planlayan Santa Farma patronu işçilerin "biz Santa Farma için ilaç üretmeyiz" dayanışması karşısında başarısız olmuştu.

Bu kez başarabilir. Çünkü Fako ve Bilim'in işçileri öz örgütlerinden yoksunlar. İşyerlerinde sendika yok.

BU DURUMDA PETROL-İŞ'İN HAREKETE GEÇMESİ GEREKİR

80 bin üyesi olan Petrol-İş sendikası yöneticileri KIPLAS'ın grevi kırmak için diğer ilaç fabrikalarını devreye sokmasını örgütlü olduğu ilaç fabrikalarında işçi eylemlilikleriyle dayanışmayla yanıtlamalı.

Santa Farma patronunun Fako ve Bilim'de kendisi için ilaç üretme provakasyonu böylece boşa çıkarılabilir. Ancak Petrol-İş sendikası bürokratlarının bunu yapacak gücü ve cesaretleri var mı?

Sendika merkezindeki bürokratların Santa Farma grevi ile ilgilerinin, bu fabrikanın sendika kongrelerinde çıkardığı 6 delegelik bir ilgi olduğu işçilerce biliniyor. Bu Petrol-İş bürokratlarının temel davranışı. Örneğin Erka Fleks'te işçilerin 169 gündür sürdürdükleri grevleriyle de delegelik ilgileniyorlar. Bugüne kadar grevdeki işçileri tek bir merkez yönetici ziyaret edip durumlarını sormuş değildir.

Yaşananlar ve işçilerin bilinç düzeyi, KIPLAS'ın tüm oyunlarına ve sendika merkezindeki bürokratların delege hesabından kaynaklanan yetersiz ilgilerine ve desteklerine rağmen, Santa Farma işçilerinin kazanacağını gösteriyor.

İstinye Koyu'nda Yıkım

■ İstinye Koyu'nun turizm merkezi haline getirilmesinin bedeli tüm İstinye halkına ödetilmek isteniyor.Tersane işçilerinin iş güvenliği tehlikede, gecekondulara yıkım yakındır..

■ Pendik'e taşınacağı söylenerek kapatılan Tersanenin 3. havuzu çekilirken, T.Ö. ve Masut Yılmaz neşe içinde (kapanışı kutlarcasına) şampanya patlattılar ve yıllardır pek çok gemiye hizmet vermiş olan havuzlar Pendik kıyılarında çürümeye terkedildi..

Toprak holding ve Hükümet ikilisinin İstinye koyunu temizleme operasyonu sürüyor. Halis Toprak'ın talimatıyla hareket eden ulaştırma bakanı İbrahim Öztürk geçtiğimiz günlerde İstinye Tersanesini kapattı. Direnişe geçen işçiler eylemlerini 5 gün sürdürdü. Holding-Devlet-Sendika işbirliği ile direniş tersane işçilerinin hak kaybına neden olacak bir protokolün imzalanmasıyla işveren lehine bitirildi.

Bakan işçilerin mağdur edilmeyeceğini söylüyor. 630işçisinin diğer tersanelere dağıtılacağını açıklıyor. Ancak bu dağıtım işveren komitesinin tek tek her işçi hakkında iş değerlendirmesi yapmasından sonra olacak. Tabii bu arada işveren komitesinin değerlendirmesinden olumsuz not alan işçil.r işten atılacak. Protokolün 4'üncü maddesi işverene bu olanağı sağlıyor.

Oysa Dok Gemi-İş genel başkanı Nazmi Tur,"bu metni işçilerimizin tüm hak ve çıkarlarını göz önüne alarak ben hazırladım ve Ulaştırma Bakanına imzalattım" diyordu. Devletçi, uzlaşmacı, işbirlikçi Dok Gemi-İş sendikasının tarihi, üyelerini bu tür oyunlarla kandırıp, işverenlere peşkeş çekme olaylarıyla dolu.

HAYRİ BARAN TERSANESİ OLAYI

1975 yılında Beykoz'da kurulan Hayri Baran Tersanesi kapatıldı. İşçiler bu karara tepki gösterdiler. Tersaneye gelen o zaman ki Dok Gemi-İş başkanı Aslan Sivri, "kimse mağdur olmayacak, söz veriyorum" diyerek işçileri yatıştırdı. Ve işyerinden çıkışlarını almalarını istedi. Aslan Sivri'ye ve Dok Gemi-İş'e güvenen işçiler çıkışlarını aldılar. Ama ertesi gün onları ne sendika ne de tersane patronları tanımadı. Yüzlerce işçi kıdem ve ihbar tazminatlarını alamadan işlerini kaybettiler. 1977 de Dil İskelesi'ndeki özel tersanelerde, yine Dok Gemi-İş'in marifetiyle benzeri bir oyun tezgahlandı. Sezai Türkeş grubunun Haliç'teki tersane inşaatında da aynı tür olaylar yaşandı.

BU OPERASYON TÜM İSTİNYE HALKINI HEDEF ALMAKTADIR

Bakan İstinye koyunun, TURBAN eli ile uluslararası ihaleye açılacağını açıklıyor. Yabancı sermayelerle buraya el koyup bir turizm cenneti yaratacaklar. Bunun sonuçları şudur: Tersane işçileri gidiyor.Balıkçılar da gidecek. Koyda lüks yatlardan başka hiç bir şey barındırılmayacak.

(Devamı 7'de)

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde yol ayrım

(İşçilerin Sesi-izmir)

Uzun bir süredir maş ve ikramiyelerini alamamaktan dolayı adı "Eylemci Sendika" ya çıkan Belediye-İş Sendikası'nın, dört şubesi maaş ve ikramiye dönemlerinde bir iki günlük eylemlerle tek tek sorunlarını çözüyorlardı.

Bu ya bir miktar avans alıp, geri kalan maaş ve ikramiyelerini daha sonraki bir günde almak şeklinde ya da, biraz para vaadi şeklinde oluyordu. Bu sorunların çözümü; Büyükşehir Belediye Başkanı Yüksel Çakmur'un, "Belediye başkanlığını da ben yaparım, sendikacılığı da ben yaparım." anlayışına sahip oluşundan dolaşı sendikacılarla görüşmekten kaçınıp, bağlı birimlerin genel müdürlüklerine talimatlar vererek erteleniyordu. Böylelikle hem belediye hem de sendikalar "günü kurtarıyorlardı." Belediye-İş Sendikaları, köklü bir çözüm için gereken tavrıo bir türlü gösteremiyorlardı. Bu tereddütün gösterilmesindeki etkenler ise, ANAP dönemindeki gerici kadroların hala çalışıyor olması, hem Belediye Başkanı'nın hem bazı sendikacıların, hem de bir çok işçnini SHP'li olması ve SHP'nin de Baykal'cılar ve İnönü'cüler olarak ayrılmalarını sayabiliriz. Tabi işyerliri temelinde örgütlülükler de yaratılamadığından, şubenin almış olduğu bir karara işyeri temsilcisinin, "Bu karar partiye (SHP'ye) zarar verir." gerekçesiyle karşı çıkması gibi etkenleri de gözardı etmemek gerekir. Örneğin bundan bir süre önce işten atılanların, sendikada başlatmış oldukları açlık grevini Tansaş Mağazaları'nda halka duyurmak için, çalışanların göğüslerine kokart takma eylemine, o işyerinin sendika baştemsilcisi karşı çıkıyor ve sendika da buna tavırsız kalıyordu.

Şimdiye kadar bu şekilde devam eden olayların, 26 Ağustos itibariyle yönü değişeceğe benziyor. Maaşlarını ve ikramiyelerini yine alamayan Belediye işçisi, bu sefer uzun soluklu bir eylem kararı aldı. Üstelik üç sendika şubesinin ortak kararıydı bu. 26 Ağustos günü ise, hem Uluslarası İzmir Fuarı'nın açılış günü hem de SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün açılış ne... niyle İzmir'e geliş günüydü. 26 A... tos sabahı, Menderes Havaalanı... İnönü ile görüşen sendikacılar, so... ların çözümünde yardımcı olunma... istediler. Sendikacıların aldığı ya... İstanbul'daki Halk Ekmek işçiler... aldığı yanıttan farksızdı: "Soru... muhatabı ben değilim ama, görüş... nizi sağlayayım" Bu görevi üstle... Fikri Sağlar ise, sendikacılarla bir... Çakmur'la görüşmeye gittiğinde Ç... mur, yerinde bulunmıyordu.

Fuarın açılışını bir şova dönüş... me sevdasında olan Çakmur G... Başkanı'nı çağırarak, açık alanda ... leler düzenleterek, Fuar giriş kapı... na dev televizyon ekranları yerleşt... özel televizyon yayını yaparak bu ... ğini gerçekleştirecekti. Ama bu aç... ta iki sorunla karşılaştı: Birincisi, ... nel Başkan'ının söyleyisini dev ... vizyondan yayınlamasını engelle... teknik bir arızaydı. İkincisi ise, ... yüz metre ilerde polis barikatının ... kasında biriken Belediye işçiler... stop etmiş belediye otobüsleriyle ... si bir arızaydı. Tabi o gün fuarın ... şına gelmek isteyen halk, otobüs... çalışmaması sonucu güçlüklerle ...

(Devamı 7. sayf...

Garipoğlu İplik'te direniş

İşçilerin Sesi/ Adana

Ceyhan'da Garipoğlu İplik fabrikasında bir süre önce ücret uyuşmazlığından dolayı işveren fabrikayı kapama yoluna gitti. İşveren, tazminatlı çıkışlarda istenilen miktarı vermeyince işçiler fabrikayı işgal ettiler. Bu arada işveren bir yandan Garipoğlu'nu kapama yoluna giderken diğer yandan Amasya'da Tekstil üzerine yeni bir fabrika açtı. İşgalin 3. gününde, sendika geri bir adım atarak eylemi fabrika dışında sürdürme kararı aldı. İşçiler fabrika dışında kurdukları çadırlarında aileleri ile birlikte eyleme devam ediyorlar. Garipoğlu işçilerine, çevre fabrikaların işçileri, kitle örgütleri ve esnaf maddi ve manevi desteklerini sürdürüyorlar. Ceyhan Belediye Başkanı'nın basına yansıyan beyanatlarındaki "Garipoğlu işçilerine destek" vaadlerinin yerine getirilmemesi, üstelik Belediye'nin esnaftan topladığı yardım paralarını Belediye'nin yardımıymış gibi sunması, işçilerin tepkilerine neden olmakta. Sosyal Demokrat Belediye Başkanı'nın reklam kaygılarından öteye gitmeyen bu davranışı, işçi sorunlarına faydacı bakışın tipik bir örneği olarak ele alınmalıdır.

İşçilerin sendikayı aşamamaları olumsuzluk iken, aileleri ile birlikte çadırlarda eylemlerini sürdürmeleri ise olumluluk olarak ele alınmalıdır. İşçilere verilen dayanışma desteklerinin işçi mücadelelerine kazandıracağı çok şeyler var.

Gelinen noktada işçilerin sendikayı aşamamalarının nedeni; yeterli bilinç, deneyim ve örgütlenme düzeyine erişememelerinde yatmakta. Bu örgütlülük; kendi sorunlarına sahip çıkan, sorunların nedeninin sistemden kaynaklandığını bilen; çözümün ise, kendi öz örgütlülükleri ile yakalanacağının bilincinde olan devrimci işçilerin önderliği lie yaratılacaktır.

Devrimci İşçiler Sendika Yönetimine İşyeri Komite Ve Konseylerini Yaratalım

Santa Farma grevi sürüyor

Petrol-İş üyesi 126 işçinin çalıştığı Santa Farma'da grev sürüyor.

Grev nedeni, idari maddelerdeki anlaşmazlıklar. Kiplas patronlarının kabul etmeye yanaşmadığı bu idari maddeler şöyle: "Devamlılık arz eden işlerde (depo, mutfak v.b) hiçbir zaman taşeron çalıştırılmaz. İşe yeni başlayan işçi, girdiği bölümlerin ortalama ücretinin %75'ini alır. Kapsam dışı işçiler sendika üyesi olma hakkına sahiptir."

TİS görüşmelerinin başlamasından önce fabrikadaki işçilerin kendi aralarında oluşturdukları komite tarafından hazırlanan bu sözleşme önerisi ve maddeler bunları kabule yanaşmayan Santa Farma patronu ve KİPLAS'a karşı 138 gündür işçiler tarafından kararlı bir şekilde savunuluyor.İşçiler, bu idari maddelerin demokratik bir içeriğe sahip olduğunu ve en az ücret zammı kadar önemli olduğunun bilincindeler.

Son dönemlerde holding patronları ve onların emrindeki hükümet işçilere karşı tam bir saldırıya girişti. Bu saldırının merkezinde işçi kıyımı ve se... kasızlaştırma politikaları var. Bu p... tikalar sözleşmeli personel çalışt... ması, taşeron işçi çalıştırma gibi y... larlada takviye edildi.

Amaç, işçi sınıfını bütünüyle ... lim almak. Örgütsüzleştirmek. Bö... ce emek gücünün değerini emek pa... rında istedikleri gibi belirlemek, iş... leri işten atılma korkusuyla kölelik ... retlerini kabul etmeye mec... bırakmak. Asgari ücretin altında ... ücreti bile kabul etmeye hazır bir ... haline sokmak

T.Özal bunu açıkca dile getiriy... Yüksek ücret istediğini ileri sürdü... sendikalı işçileri "edepsizlikle" suç... yor. "170 işçinin çalıştığı fabrika... sendika mı olur?" diyor.

Olur bayım! Eğer o işçiler, ücret... kadar, işçilerin demokratik kazanı... ları anlamına gelen idari maddele... önemini, hayatiyetini kavramışla... olur. Ve hiç bir güç de o işçileri kö... lik ücretine razı edip örgütsüzleşti... mez.

(Devamı 7. sayfad...

Çarpık kapitalizmin çarpık sektörü

Kunduracılık

Kapitalizmin, kendi iç dinamikleriyle gelişmediği, daha çok emperyalizmin gereksinimlerine göre biçimlendiği ülkemizde, bir sakatlar koşusunu andıran ekonomik gelişme beraberinde üretimin en ilkel koşullarda yapıldığı bir çok çağ dışı sektörün yaşamasına sürmesine neden olmuştur.

Bu sektörlerin içinde çalışan işçi sayısı açısından belki de en önemlisi kundura imalatçılığıdır. Sadece İstanbul Gedikpaşa'da 50-60 bin arasında kundura işçisinin çalıştığı 8 bin atelyeden bahsediliyor. Diğer şehirleri; Gaziantep, İzmir, Konya, Adana ... dahil edince büyük bir işçi yığınıyla karşılaşıyoruz. Bu işçi denizinin ortalama bir tahminle, ülkemizde imal edilen ayakkabıların % 70'inden fazlasını ürettiğini söylenebilir.

Ama bu dev gibi sektör hala ortaçağ karanlığını yaşıyor. İşçiler hala, sendikasız, sigortasız, bilinçsiz. Hala usta-kalfa-çırak ilişkilerinin hüküm sürdüğü lonca sisteminin artıklarını taşıyor.

Bugün Gedikpaşa'da kullanılan üretim aletleri, 1930'larda kullanılanlardan daha bile geri noktada. En azından geçmişte, el zanaatçılarının binbir çileyle oyup işlediği tezgahlar, sedefli, kakmalı, falçatalar, danyalalar vardı. Bugün insan sağlığını tehdit eden atölyelerdeki tezgahlar ise en az bu sektörü bu halde bırakan anlayışın kafası kadar kararmıştır.

NEDEN BÖYLE

Kapitalist üretim biçimleri ülkemizde uzun sürelerden beri var olmasına karşın kunduracılık gibi küçük işletmelerde eski biçimlerin üzerine onunla karışarak karmaşık biçimlerde var oluyor. Küçük atelyelerde, bizzat işverenin (ustanın) işçilerle (kalfalarla,çıraklarla) çalıştığı, mevcut yasalara aykırı olduğu halde üretim araçlarını (kesim bıçağı, çekiç, tezgah, masat, danyala vb) işçinin aldığı, yanında çalıştığı çırağın haftalığını işçinin verdiğini düşündüğümüzde her ne kadar pazar için üretim yapılsa dahi klasik kapitalist üretim biçimlerinden bahsetmek zorlaşıyor. Ustaların kalfalardan farksız olduğu küçük atelyelerde, üretimi geliştirecek teknolojik yenilenmeyi sağlayacak sermaye ortalarda gözükmüyor. Tam 200 yıldır üretimi arttıracak hiç bir teknolojik yenilenme sağlanamamış. Peki bu üretilen emek nereye gidiyor? Sektöre hiç bir katkısı olmayan, işçilerin kanlarıyla terleriyle ürettiklerini villa, lüks araba, apartmanlar alarak sektör dışı diğer alanlara aktararak, işçileri izbe, sağlıksız koşullara mahkum eden asalak kavaflara. Nereye mi? Sektöre ara malı aktaran deri tüccarına, çivi tüccarına...

Nüfus artışının getirdiğitalep artışını karşılayacak üretim, teknolojik yenilenme ile sağlanamayınca tek çıkar yol kalıyor; o da işçileri daha fazla, daha fazla çalıştırmak ve daha geniş yığınların boynuna kölelik zincirini takmak.

Peki ne yapılmalı ?

Kundura işçileri,"bugün bir an toplu biçimde yüklensek, yüzlerce küçük işletmeyi batırır sonra da işsiz kalırız" diyorlar. İşletmeler işte böyle pamuk ipliğine bağlı. 'Amaç üç beş işletmeyi batırmak olamaz' diyor kundura işçileri . "Sorun sistem sorunudur ve bu çarkın parçalanması gerekiyor".

Zaten bu parçalanmanın nesnel koşulları oluşmaktadır. Özellikle 80 sonrası liberal ekonomi denilen vahşi kapitalizm ortamında küçük işletmeler birer birer erimektedir. Yerlerini ağır ağır büyük fabrikalara bırakacaklardır.

Öznel koşullar ise bu gerçek kapitalizme geçişte kundura işçilerinin sınıf temelinde bir bütün olarak örgütlenmesidir. İşte bu uzun soluklu mücadelenin sonunda gerçek, safları net kavga başlayacaktır. Kundura işçilerinin bu ortaçağ köleliğinden kurtulup 20. yüzyılın modern köleliğine prangalanmasını önleyebilecek bir mücadele bekliyor. Kundura işçileri buna hazırlanıyor...

"SİGORTA HAKKIMIZ SÖKE SÖKE ALIRIZ" Kundura işçileri Gedikpaşa'da yeni genel merkezlerinin açılışını 19 Ağustos günü halaylar çekerek kutladılar.Açılış sonrası dernekçi kundura işçileri işten atılma tehditleriyle karşılaştılar. Bir işçi de gerekçesiz olarak işten çıkarıldı.

Dora grevi kimin için?

Laspetkim-iş üyesi 130 işçinin çalıştığı Dora Plastik fabrikasında işçilerin grevi 170. gününde. Sendikayla işyeri arasında greve neden olan anlaşmazlık konusu; patronların 5.5 aylık toplu sözleşme farklarını "istediğimiz zaman öderiz" demesi. Ücret zammı ve idari maddelerde anlaşıldığı halde, toplu sözleşme farklarının ödenme takvimi grev konusu olabiliyor. Böylesi bir nedenle bu kadar uzun süreli bir grevin ilk kez gerçekleştiği görülüyor. Ancak Laspetkim-iş Genel Başkanı Vahdettin Karabay'ın Japon sendikacılık modeline duyduğu hayranlık ve bunu ülkemize de getirme arzusuyla, sendika bürokratlarının Laspetkim-iş'i getirdikleri işbirlikçi-uzlaşmacı konum gözönüne alındığında bu durum hiçte şaşırtıcı değil.

GREV ÖNCESİNDE DORA PATRONLARININ DURUMU NEYDİ?

Dora Plastik A.Ş.'nin 4 hissedarı var. %58 hisseyle Mehmet Kaya, en büyük paya sahip. Geri kalan %42 paya da üç patron sahip: Berç Sakayan, Müsü Grevinan, Kemal Kırman.

En büyük hisseye sahip ve esas faaliyet alanı inşaatçılık- müteahhitlik olan Mehmet Kaya ile diğer ortaklar arasında bir çekişmenin-anlaşmaz lığın olduğu biliniyor. Mehmet Kaya tümüyle fabrikayı ele geçirmek isterken, diğer 3 hissedar da onun payını azaltmaya çalışıyor. Bu nedenle sermaye artırımı konusunda anlaşamıyorlar. Tam bu sırada gündeme Körfez krizi geliyor.

EŞEKLER KENDİ ARALARINDA TEPİŞİRKEN ARADA OTLAR EZİLİR.

Körfez savaşı nedeniyle ülkemizde varolan ekonomik kriz iyice derinleşmiş, yeni sömürge kapitalizminin yapısal çarpıklıkları nede

(Devamı 7. sayfada)

Yenibosna Halkevi'nin kampanyası

31 Agustos Cumartesi günü Yenibosna Zafer Parkı'nda halkevciler çavre temizliği kampanyası başlattılar. Yenibosna Halkevi tişörtleri giymiş, genç yaşlı 200 kadar insanla başlayan kampanyada afişler dağıtıldı, konuşmalar yapıldı. Esnafın da destek verdiği kampanyaya ilgi oldukça fazlaydı.